SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 5. oktobra 2011 *

V zadevi T-39/06,

Transcatab SpA, s sedežem v Caserti (Italija), ki jo zastopata C. Osti in A. Prastaro, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo je sprva zastopal F. Amato, nato V. Di Bucci ter nazadnje É. Gippini Fournier in L. Malferrari, zastopniki, skupaj s F. Ruggerijem Laderchijem, odvetnikom,

tožena stranka,

zaradi, prvič, predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2005) 4012 konč. z dne 20. oktobra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (Zadeva COMP/C.38.281/B.2 – Surovi tobak, Italija), drugič, predloga za znižanje globe, naložene s to odločbo družbi Transcatab, in tretjič, nasprotne tožbe Komisije za zvišanje te globe

* Jezik postopka: italijanščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi J. Azizi, predsednik, E. Cremona (poročevalka), sodnica, in S. Frimodt Nielsen, sodnik,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in javne obravnave z dne 30. novembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Tožeča stranka Transcatab SpA je italijanska družba, ki je zdaj v postopku likvidacije in katere glavna dejavnost je prva predelava surovega tobaka. V času dejanskega stanja, ki je predmet te zadeve, je bila družba Transcatab italijanska hčerinska družba v stoodstotni lasti družbe Standard Commercial Corp. (v nadaljevanju: SCC), ki je eden največjih neodvisnih trgovcev s tobačnimi listi na svetu. Družba SCC se je 13. maja 2005, to je med upravnim postopkom, z družbo Dimon, Inc., združila v nov subjekt Alliance One International, Inc. (v nadaljevanju: Alliance One), ki je stoodstotna lastnica družbe Transcatab.

1. *Upravni postopek*

2 Komisija Evropskih skupnosti je 15. januarja 2002 na podlagi člena 11 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962 Prve [u]redbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3) poklicnima združenjema italijanskih predelovalcev in pridelovalcev tobaka Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani (poklicno združenje italijanskih predelovalcev surovega tobaka, v nadaljevanju: APTI) in Unione italiana tabacco (italijanska konfederacija združenj predelovalcev surovega tobaka, v nadaljevanju: Unitab) poslala zahteve za informacije v zvezi z italijanskim trgom surovega tobaka.

3 Komisija je 19. februarja 2002 prejela prošnjo družbe Deltafina SpA, predelovalke in članice združenja APTI, za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o ugodni obravnavi).

4 Vodstvo združenja APTI se je sestalo 4. aprila 2002. Družba Deltafina je udeležence tega sestanka, med katerimi sta bili družbi Transcatab in Dimon Italia Srl (hčerinska družba družbe Dimon, ki je postala družba Mindo Srl), obvestila, da je zaprosila za imuniteto in da ji je Komisija odobrila pogojno imuniteto.

5 Komisija je istega dne prejela prošnjo družbe Dimon Italia za imuniteto pred globami na podlagi točke 8 Obvestila o ugodni obravnavi in, podredno, prošnjo za znižanje vseh glob na podlagi točk od 20 do 27 tega obvestila ter nekaj ur pozneje prošnjo družbe Transcatab za znižanje vseh glob na isti podlagi.

6 Komisija je 9. aprila 2002 potrdila prejem prošnje družbe Transcatab na podlagi točke 25 Obvestila o ugodni obravnavi. Družba Transcatab je 10. aprila 2002 poslala novo prošnjo, ki je vsebovala pojasnilo in 44 prilog. Komisija je 30. aprila 2002 potrdila tudi prejem te prošnje v skladu s točko 25 Obvestila o ugodni obravnavi.

7 Komisija je 18. in 19. aprila 2002 v prostorih družb Dimon Italia, Transcatab, Trestina Azienda Tabacchi SpA in Romana Tabacchi SpA opravila preiskave na podlagi člena 14 Uredbe št. 17.

8 Komisija je 8. oktobra 2002 družbama Dimon Italia in Transcatab sporočila, da sta prvo oziroma drugo podjetje, ki sta predložili dokaze o kršitvi v smislu Obvestila o ugodni obravnavi, in da jima zato namerava na koncu upravnega postopka odobriti znižanje zneska globe, ki bi jima, če ne bi sodelovali, bila naložena za morebitne ugotovljene kršitve, za od 30 % do 50 % oziroma od 20 % do 30 %.

9 Komisija je 25. februarja 2004 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je poslala desetim podjetjem ali podjetniškim združenjem, med katerimi so Transcatab, Deltafina, Dimon Italia in Romana Tabacchi (v nadaljevanju: predelovalci), ter matičnim družbam nekaterih od teh podjetij, zlasti družbam SCC, Dimon in Universal Corp., matični družbi družbe Deltafina. Naslovniki obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so lahko odgovorili pisno in na zaslišanju 22. junija 2004.

10 Potem ko je bilo 21. decembra 2004 k temu obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah sprejeto dopolnilo, v katerem je bilo v povezavi z razkritjem prošnje za imuniteto (glej točko 4 zgoraj) ugotovljeno, da je družba Deltafina kršila obveznost sodelovanja, kakor je bila predvidena v Obvestilu o ugodni obravnavi, je bilo drugo zaslišanje 1. marca 2005.

11 Komisija je po posvetovanju s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in monopole in na podlagi končnega poročila pooblaščenca za zaslišanje sprejela Odločbo C(2005) 4012 konč. z dne 20. oktobra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (Zadeva št. COMP/C.38.281/B.2 – Surovi tobak, Italija) (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), katere povzetek je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 13. februarja 2006 (UL L 353, str. 45).

2. *Izpodbijana odločba*

12 V izpodbijani odločbi je najprej obravnavan horizontalni omejevalni sporazum, ki so ga predelovalci izvajali na italijanskem trgu surovega tobaka.

13 V tem kartelu so predelovalci od leta 1995 do začetka leta 2002 določali pogoje trgovanja za nakup surovega tobaka v Italiji neposredno pri proizvajalcih ali pri „tretjih podjetjih za pakiranje“, zlasti z določanjem cen in razdelitvijo trga.

14 Izpodbijana odločba obravnava tudi drugi kršitvi, ločeni od kartela, ki so ga izvajali predelovalci, ki sta od začetka leta 1999 do konca leta 2001 potekali tako, da je – kar zadeva kršitev združenja APTI – le-to določalo pogodbene cene, o katerih se je v imenu svojih članov pogajalo pri sklepanju panožnih sporazumov s konfederacijo Unitab, ter da je – kar zadeva kršitev konfederacije Unitab – le-ta določala cene, o katerih se je v imenu svojih članov pogajala z združenjem APTI pri sklepanju istih sporazumov.

15 Komisija je v izpodbijani odločbi menila, da pomeni ravnanje predelovalcev enotno in trajajočo kršitev člena 81(1) ES (glej zlasti točke od 264 do 269 obrazložitve izpodbijane odločbe).

16 V členu 1(1) izpodbijane odločbe je odgovornost za kartel pripisala predelovalcem, družbi Universal in družbi Alliance One kot družbi, ki je nastala z združitvijo družb Dimon in SCC.

17 V členu 2 izpodbijane odločbe je Komisija podjetjem iz prejšnje točke ter združenju APTI in konfederaciji Unitab naložila globe (glej točko 71 spodaj).

Naslovniki izpodbijane odločbe

18 V točkah od 325 do 351 obrazložitve izpodbijane odločbe so opredeljeni naslovniki izpodbijane odločbe.

19 Komisija se je najprej sklicevala na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero je treba v konkurenčnem pravu pojem „podjetje“ razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto z vidika predmeta zadevnega sporazuma, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (točka 325 obrazložitve izpodbijane odločbe).

20 Nato je navedla, da je bilo dokazano, da so družbe Deltafina, Dimon Italia, Transcatab in Romana Tabacchi ter združenje APTI in konfederacija Unitab v času trajanja kršitev neposredno sodelovali pri ugotovljenih kršitvah, zato je izpodbijana odločba naslovljena na vsako od teh podjetij in združenj (točka 327 obrazložitve izpodbijane odločbe).

21 Komisija je v nadaljevanju svoje analize preučila vprašanje odgovornosti matičnih družb za kršitve nekaterih hčerinskih družb (družb Deltafina, Dimon Italia in Transcatab). V zvezi s tem je Komisija spomnila, da je bila v času trajanja kršitev družba Deltafina v stoodstotni lasti družbe Universal, družba Dimon Italia v stoodstotni lasti družbe Dimon in družba Transcatab v stoodstotni lasti družbe SCC (točka 328 obrazložitve izpodbijane odločbe).

22 Komisija je med drugim navedla, da je v skladu s sodno prakso matična družba lahko odgovorna za nezakonito ravnanje svoje hčerinske družbe, če ta ne more samostojno določati svojega ravnanja na trgu. V zvezi s tem je spomnila, da je mogoče domnevati, da matična družba, kadar ima v lasti ves kapital hčerinske družbe, odločilno vpliva na njeno ravnanje, kadar ta krši člen 81(1) ES (točki 329 in 330 obrazložitve izpodbijane odločbe).

23 V točki 331 obrazložitve izpodbijane odločbe je ugotovila, da je v zvezi z družbami Deltafina, Dimon in Transcatab mogoče pravilno domnevati, da „niso bile samostojne“, saj so – oziroma je družba Dimon Italia bila – v stoodstotni lasti matičnih družb.

24 Komisija je zavrnila trditev teh družb, ki so v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah navedle, da so za odločilni vpliv poleg stoodstotnega lastništva potrebni še drugi dejavniki, in pojasnila, da je vsaka domneva o takem vplivu na hčerinsko družbo, ki je v stoodstotni lasti matične družbe, ovrgljiva. Nasprotni dokaz

bi morala predložiti stranka, ki želi tako domnevo ovreči s „trdnimi dokazi“, ti pa ne morejo biti le splošne informacije, ki niso podprte s prepričljivimi dokazi (točka 334 obrazložitve izpodbijane odločbe).

25 V zvezi s tem je Komisija drugo za drugo preučila trditve matičnih družb, na katere je bila naslovljena izpodbijana odločba.

26 Komisija je najprej zavrnila splošno trditev zadevnih matičnih družb, da so bile uprave njihovih hčerinskih družb polno odgovorne za dejavnosti teh družb. Po njenem mnenju dejstvo, da sta družbi Dimon in SCC obdržali upravi, ki sta ju imeli hčerinski družbi, ko sta ju stoodstotno prevzeli ti družbi, ne more izključiti odločilnega vpliva teh dveh matičnih družb na svoji italijanski hčerinski družbi, saj je običajno, da se upravi hčerinske družbe, ki je v stoodstotni lasti, naloži vodenje tekočih poslov (točka 338 obrazložitve izpodbijane odločbe).

27 Po mnenju Komisije nobeno od teh podjetij na splošno ni dokazalo posebnosti svoje skupine, zaradi katere bi bile dejavnosti hčerinske družbe precej neodvisne od njegovega vpliva (točka 339 obrazložitve izpodbijane odločbe).

28 V zvezi s tem je Komisija preučila trdnost gospodarskih povezav družb Deltafina, Dimon Italia in Transcatab z njihovimi matičnimi družbami, ki naj bi dokazale, da so italijanske hčerinske družbe z drugimi člani skupine sestavljale gospodarsko enoto. Komisija je zato navedla, da so bile zadevne skupine največji trgovci s tobačnimi listi na svetu ter da so pogosto kupovale in tržile tobak, ki so ga kupile njihove italijanske hčerinske družbe (točka 340 obrazložitve izpodbijane odločbe).

29 Komisija je v zvezi z družbo SCC navedla, da je skupaj s svojim italijanskim partnerjem obvladovala družbo Transcatab, še preden je postala njena stoodstotna lastnica. Dejstva, da družba SCC po prevzemu „ni spreminjala uprave“ svoje hčerinske družbe, zato ni mogoče šteti za dokaz, da ni imela nobenega vpliva na vodstvene delavce, potem ko je postala stoodstotna lastnica. Zlasti v zvezi s prenosom izvršnih pooblastil na generalnega direktorja družbe Transcatab je Komisija izjavila, da nima nobene informacije, na podlagi katere bi lahko sklepala, da ne njega ne drugih članov upravnega odbora ni imenovala družba SCC (točki 341 in 342 obrazložitve izpodbijane odločbe).

30 Komisija je nato zavrnila trditev družbe SCC, da med njo in njeno hčerinsko družbo ni bilo nobene komunikacijske poti (točki 343 in 344 obrazložitve izpodbijane odločbe).

31 V zvezi s tem je navedla, da so dejavnosti družbe Transcatab štele za dejavnosti družbe Standard Commercial Tobacco Co., Inc., ki je holding v stoodstotni lasti skupine SCC, in da so bile obravnavane v okviru dejavnosti te skupine, ki vključujejo prodaje skupine SCC proizvajalcem cigaret. Iz tega je sklepala, da so bili rezultati dejavnosti družbe Transcatab preneseni na višje ravni v skupini in nato konsolidirani (točka 344 obrazložitve izpodbijane odločbe).

32 Komisija je pojasnila, da sta skupini, katerih del sta bili družbi Transcatab in Dimon Italia v času trajanja kršitve, po združitvi v nov subjekt Alliance One nehali obstajati, zato je ta družba kot pravna naslednica teh dveh skupin naslovnica izpodbijane odločbe (točka 349 obrazložitve izpodbijane odločbe).

33 Ob upoštevanju teh različnih elementov je Komisija v točki 351 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da morajo Deltafina, Universal, Mindo (prej Dimon Italia), Transcatab, Alliance One, Romana Tabacchi, APTI in Unitab odgovarjati za zadevne kršitve ter biti naslovniki izpodbijane odločbe.

Določitev globe

34 Komisija je v točkah od 356 do 404 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila vprašanja v zvezi z globami, ki jih je treba naložiti naslovnikom izpodbijane odločbe.

35 Komisija je zneske glob določila glede na težo in trajanje zadevnih kršitev, to je glede na merili, izrecno navedeni v členu 23(3) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) in členu 15(2) Uredbe št. 17 (točki 356 in 357 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Določitev izhodiščnega zneska glob

36 V zvezi s težo zadevne kršitve je Komisija opozorila, da je morala pri presoji tega dejavnika upoštevati naravo kršitve, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri, in velikost upoštevnega geografskega trga (točka 365 obrazložitve izpodbijane odločbe).

37 Nato je Komisija navedla, da proizvodnja surovega tobaka v Italiji predstavlja 38 % proizvodnje v okviru kvote v Evropski uniji, ki je bila v letu 2001, zadnjem celem letu kršitve, vredna 67,338 milijona EUR (točka 366 obrazložitve izpodbijane odločbe).

38 V zvezi z naravo kršitve je Komisija ugotovila, da je bila kršitev zelo resna, ker je vključevala določanje nakupnih cen za sorte surovega tobaka v Italiji in razdelitev kupljenih količin. Komisija je ob sklicevanju na del izpodbijane odločbe, ki se nanaša na analizo omejevanja konkurence (točka 272 obrazložitve in naslednje), dodala, da nakupni kartel lahko izkrivi pripravljenost proizvajalcev, da ustvarjajo določen dobiček, in omeji konkurenco med predelovalci na nabavnem trgu. Trdila je še, da to zlasti drži v primerih, kot je ta, v katerih je proizvod, ki je predmet kartela, v tem primeru surovi tobak, pomembna „surovina“ za dejavnosti, ki jih izvajajo udeleženci na nabavnem trgu, v tem primeru prva predelava in prodaja predelanega tobaka (točki 367 in 368 obrazložitve izpodbijane odločbe).

39 Komisija je v točki 369 obrazložitve izpodbijane odločbe na podlagi navedenega ugotovila, da je treba kršitev, ki so jo zagrešili predelovalci, opredeliti kot zelo resno kršitev.

40 Komisija je v točkah od 370 do 376 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila vprašanji „posamezne teže vsakega podjetja“ in „odvračanja“. V zvezi s tem je navedla, da je treba pri določanju globe upoštevati „posamezno težo vsakega podjetja in verjetne posledice njegovega nezakonitega ravnanja“ (točka 370 obrazložitve izpodbijane odločbe).

41 Tako je Komisija presodila, da je treba globe določiti glede na tržni položaj vsake zadevne stranke (točka 371 obrazložitve izpodbijane odločbe).

42 V zvezi s tem je Komisija menila, da je treba najvišji izhodiščni znesek globe določiti družbi Deltafina kot največjemu kupcu s približno 25-odstotnim tržnim deležem v letu 2001 (točka 372 obrazložitve izpodbijane odločbe).

43 Komisija je menila, da je treba družbe Transcatab, Dimon Italia in Romana Tabacchi ob upoštevanju njihovih manjših deležev na zadevnem trgu, približno od 9 % do 11 % v letu 2001, „združiti“ in jim določiti nižje izhodiščne zneske globe (točka 373 obrazložitve izpodbijane odločbe).

44 Vendar je Komisija menila, da izhodiščni znesek, ki odraža samo položaj na trgu, ne bo dovolj odvračalen za družbe Deltafina, Dimon Italia (Mindo) in Transcatab, ker so – oziroma v primeru družbe Mindo je bila – kljub relativno nizkemu prometu del ekonomsko in finančno zelo močnih večnacionalnih skupin, ki so glavni svetovni trgovci s tobakom in delujejo na različnih ravneh tobačne industrije in različnih geografskih trgih (točka 374 obrazložitve izpodbijane odločbe).

45 Zato je Komisija menila, da je treba za dosego odvračalnega učinka glob izhodiščni znesek za družbo Deltafina pomnožiti z množiteljem 1,5 – torej ga povečati za 50 % – in izhodiščni znesek za družbi Dimon Italia (Mindo) in Transcatab pomnožiti z množiteljem 1,25 – torej ga povečati za 25 % (točka 375 obrazložitve izpodbijane odločbe).

46 Tako je Komisija v točki 376 obrazložitve izpodbijane odločbe določila te izhodiščne zneske glob:

– Deltafina: 37,5 milijona EUR;

– Transcatab: 12,5 milijona EUR;

– Dimon Italia (Mindo): 12,5 milijona EUR;

– Romana Tabacchi: 10 milijonov EUR.

Določitev osnovnega zneska glob

47 Komisija je v točkah 377 in 378 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila vprašanje trajanja kršitve.

48 Štela je, da so predelovalci omejevalni sporazum začeli izvajati 29. septembra 1995 in so ga, po njihovih lastnih navedbah, nehali izvajati 19. februarja 2002. Zato je presodila, da je treba izhodiščne zneske glob, naloženih predelovalcem, povečati za 60 %, razen pri družbi Romana Tabacchi, ki je sodelovala krajši čas.

49 Tako so bili določeni ti osnovni zneski glob, ki so bili naloženi naslovnikom izpodbijane odločbe:

– Deltafina: 60 milijonov EUR;

– Transcatab: 20 milijonov EUR;

– Dimon Italia (Mindo): 20 milijonov EUR;

– Romana Tabacchi: 12,5 milijona EUR.

Olajševalne okoliščine

50 Komisija je v točkah od 380 do 398 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila, ali je treba upoštevati olajševalne okoliščine.

51 Zlasti v zvezi s položajem družbe Transcatab je Komisija zavrnila vse njene argumente za uveljavljanje olajševalnih okoliščin.

52 Komisija je najprej poudarila, da vzpostavitev kartela predelovalcev ni bila povezana s panožnimi sporazumi, sklenjenimi v okviru združenja APTI. Iz tega je sklepala, da italijanski pravni okvir ni spodbujal ravnanja predelovalcev, zato na podlagi tega argumenta ne morejo biti upravičeni do nobenega znižanja globe (točka 381 obrazložitve izpodbijane odločbe).

53 Nato je Komisija zavrnila trditev predelovalcev, da bi morali biti upravičeni do znižanja, ker so kršitev prekinili pred posegom Komisije. V zvezi s tem je Komisija

spomnila na sodno prakso, v skladu s katero v zadevah, ki se nanašajo na resne kršitve pravil o konkurenci, pri katerih so stranke vedele ali bi morale vedeti, da je njihovo ravnanje v osnovi nezakonito, dejstvo, da so kršitev prekinile pred posegom Komisije, načeloma ne povzroči znižanja globe pri njenem izračunu (točka 382 obrazložitve izpodbijane odločbe).

54 Komisija je tudi trdila, da ne more šteti, da se kartel ni izvajal, saj je iz opisa dejstev razvidno, da so stranke zagotovile izvajanje kartela zlasti z udeležbo na rednih sestankih ter z redno izmenjavo informacij o cenah in količinah v obdobju nakupov (točka 383 obrazložitve izpodbijane odločbe).

55 Nazadnje je Komisija zavrnila trditev družbe Transcatab, da je treba pri določitvi globe na podlagi točke 5(b) Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in člen[om] 65(5) [PJ] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171, v nadaljevanju: Smernice), upoštevati posebne gospodarske in socialne okoliščine trga surovega tobaka v Italiji. Komisija je navedla, da se točka 5(b) Smernic uporablja izjemoma in da obravnavana zadeva nima enakih ali podobnih značilnosti kot zadeva, ki jo družba Transcatab navaja v podporo svoji trditvi. Komisija je še dodala, da ni bilo ugotovljeno, da bi obstoj nezakonitih praks v sektorju tobaka v nekaterih italijanskih regijah lahko odločilno vplival na nastanek zadevnega ravnanja ter da je imela reforma skupne ureditve trga preveč negotove in časovno preveč oddaljene učinke, da bi se lahko upoštevala kot olajševalna okoliščina (točka 384 obrazložitve izpodbijane odločbe).

56 Naposled je Komisija upoštevala poseben položaj družbe Deltafina in sklenila, da ji je treba zaradi sodelovanja globo zmanjšati za 50 % (točke od 385 do 398 obrazložitve izpodbijane odločbe).

57 Komisija je po uporabi olajševalnih okoliščin določila te globe (točka 399 obrazložitve izpodbijane odločbe):

– Deltafina: 30 milijonov EUR;

– Dimon Italia (Mindo): 20 milijonov EUR;

– Transcatab: 20 milijonov EUR;

– Romana Tabacchi: 8,75 milijona EUR.

58 Nazadnje je Komisija spomnila, da v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 globa za vsako podjetje ali podjetniško združenje, ki je sodelovalo pri kršitvi, ne sme preseči 10 % njegovega skupnega prometa v predhodnem poslovnem letu. Dodala je, da je treba, kadar so zadevna podjetja del skupine in je dokazano, da so pod odločilnim vplivom svojih matičnih družb ter da so matične družbe zato solidarno odgovorne za globo, naloženo njihovi hčerinski družbi, pri določitvi zgoraj omenjene zgornje meje 10 % upoštevati svetovni promet skupine (točki 400 in 401 obrazložitve izpodbijane odločbe).

59 Zato navaja, da globa, naložena družbi Romana Tabacchi, ne sme presegati 2,05 milijona EUR in da na podlagi te določbe drugih glob ni treba zmanjšati (točki 402 in 403 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Uporaba Obvestila o ugodni obravnavi

60 Komisija je v uvodnih izjavah od 405 do 500 izpodbijane odločbe izrazila svoje stališče glede uporabe Obvestila o ugodni obravnavi v zadevnem primeru.

61 Za ugodno obravnavo so zaprosile vse tri družbe, Deltafina, Dimon Italia in Transcatab. V zvezi z družbo Deltafina je Komisija spomnila, da ji je odobrila pogojno imuniteto. Poleg tega je Komisija pojasnila, da je najprej ugotovila, da sta bili družbi Dimon Italia in Transcatab prvo oziroma drugo podjetje, ki sta predložili dokaze o domnevni kršitvi, ki so imeli precejšnjo dodano vrednost glede na dokaze, ki jih je Komisija že imela, v smislu točke 22 Obvestila o ugodni obravnavi (točke od 405 do 407 obrazložitve izpodbijane odločbe).

62 Potem ko je Komisija preučila položaj družbe Deltafina in ugotovila, da ji imunitete ni mogoče dodeliti, ker je kršila obveznost sodelovanja, določeno v Obvestilu o ugodni obravnavi (glej točke od 408 do 484 obrazložitve izpodbijane odločbe ter točki 4 in 10 zgoraj), je preučila še položaja družb Dimon Italia in Transcatab.

63 Prvič, Komisija je ugotovila, da to, da družbi Deltafina ni dodelila končne imunitete, nikakor neposredno ne vpliva na to, kako je treba Obvestilo o ugodni obravnavi uporabiti za družbi Dimon Italia in Transcatab (točke od 485 do 491 obrazložitve izpodbijane odločbe).

64 Drugič, določila je znižanje globe, ki ga je na podlagi tega obvestila mogoče odobriti zlasti družbi Transcatab.

65 V zvezi s tem je Komisija najprej ugotovila, da je družba Transcatab izpolnila pogoje, ki so ji bili naloženi, to je, da je najpozneje ob predložitvi dokazov prekinila sodelovanje pri kršitvi (točki 492 in 493 obrazložitve izpodbijane odločbe).

66 Nato je Komisija trdila, da je pri določanju ravni znižanja upoštevala, kdaj so bili dokazi predloženi, kakšna je bila njihova dodana vrednost ter kolikšen je bil obseg sodelovanja podjetij in ali so po predložitvi dokazov neprekinjeno sodelovala (točka 494 obrazložitve izpodbijane odločbe).

67 Tako je Komisija na prvem mestu ugotovila, da je družba Transcatab zaprosila za ugodno obravnavo, preden je Komisija uvedla aktivne preiskovalne ukrepe, da se je njena vloga nanašala na celo obdobje kršitve in da so predloženi dokazi z več vidikov podprli dokaze, ki jih je Komisija že imela (točka 495 obrazložitve izpodbijane odločbe).

68 Na drugem mestu je Komisija posebej za dokumente, ki jih je predložila družba Transcatab, priznala, da je iz njih razviden zelo podroben opis dejstev, ki je bil zelo pomemben za razumevanje kršitve in zlasti nekaterih njenih elementov (kot je sklenitev panožnega sporazuma leta 1999 za presežno proizvodnjo tobaka iz leta 1998). Vendar je navedla, da je poznala vsa dejstva, za katera je družba Transcatab predložila dokaze (točka 497 obrazložitve izpodbijane odločbe).

69 Nazadnje je Komisija priznala še, da je družba Transcatab z njo sodelovala med celotnim postopkom in da ni izpodbijala dejstev, na katera se je Komisija oprla v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah (točka 498 obrazložitve izpodbijane odločbe).

70 Zato je Komisija ugotovila, da je treba družbi Transcatab priznati najvišjo raven znižanja globe, predvideno v ustreznem razredu, to je 30-odstotno znižanje globe (točka 499 obrazložitve izpodbijane odločbe).

71 V skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 je Komisija na koncu določila te globe (glej člen 2 izpodbijane odločbe), ki jih je treba naložiti podjetjem in podjetniškim združenjem, naslovnikom izpodbijane odločbe:

– Deltafina in Universal, solidarno: 30 milijonov EUR;

– Dimon Italia (Mindo) in Alliance One: 10 milijonov EUR, družba Alliance One je odgovorna za celoto, družba Mindo je solidarno odgovorna le za 3.990.000 EUR;

– Transcatab in Alliance One, solidarno: 14 milijonov EUR;

– Romana Tabacchi: 2,05 milijona EUR;

– APTI: 1000 EUR;

– Unitab: 1000 EUR.

Postopek in predlogi strank

72 Družba Alliance One je s tožbo, ki jo je 24. januarja 2006 vložila v sodnem tajništvu Splošnega sodišča, predlagala zlasti razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe (zadeva T-25/06). Družba Transcatab je 3. februarja 2006 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

73 Družba Alliance One je v tožbi predlagala združitev te zadeve z obravnavano zadevo. To je v tožbi predlagala tudi družba Transcatab.

74 Splošno sodišče predlogu za združitev zadev ni ugodilo.

75 Splošno sodišče je 24. novembra 2009 v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika Splošnega sodišča družbi Transcatab postavilo pisno vprašanje, na katero je ta odgovorila v predpisanem roku. Komisija je 4. februarja 2010 podala svoja stališča glede odgovora družbe Transcatab.

76 Splošno sodišče je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo začeti ustni postopek in je v okviru ukrepov procesnega vodstva od družbe Transcatab zahtevalo, da predloži neki dokument. Dokument je bil predložen v predpisanem roku.

77 Stranki sta ustno podali stališča in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča na obravnavi 30. novembra 2010.

78 Na obravnavi je Splošno sodišče družbo Transcatab v skladu s členom 64 Poslovnika pozvalo, naj predloži še en dokument. Družba Transcatab je ta dokument predložila 22. decembra 2010.

79 Družba Transcatab Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano odločbo razglasi za delno nično;

– zniža globo, ki ji je bila naložena;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

80 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– zavrne tožbo;

– v skladu s pooblastili iz člena 229 ES določi globo 15 milijonov EUR;

– družbi Transcatab naloži plačilo stroškov.

Pravo

81 Družba Transcatab v podporo svoji tožbi navaja pet tožbenih razlogov, od katerih se nekateri delijo na več delov. V prvem tožbenem razlogu družba Transcatab v bistvu trdi, da je Komisija napačno uporabila pravo, ker je družbo Alliance One razglasila za odgovorno za ravnanje družbe Transcatab, da ni dovolj obrazložila svojega stališča glede tega in da je kršila njeno pravico do obrambe. Drugi tožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, pomanjkljivo in nelogično obrazložitev, kršitev pravice do obrambe ter kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj pri določanju globe. Tretji tožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava in pomanjkljivo obrazložitev pri določanju globe zaradi ocene trajanja kršitve, na kršitev načela *ne bis in idem* v povezavi z globo, naloženo združenju APTI, in na kršitev načela enakega obravnavanja. V četrtem tožbenem razlogu družba Transcatab trdi, da je Komisija v izpodbijani odločbi napačno menila, da ni mogoče upoštevati nobene od olajševalnih okoliščin, ki jih je navedla družba Transcatab. Nazadnje v petem tožbenem razlogu trdi, da je Komisija storila napake pri uporabi Obvestila o ugodni obravnavi.

82 Komisija meni, da družba Transcatab s tretjim tožbenim razlogom odstopa od svojega predhodnega sodelovanja, v katerem ni izpodbijala dejstev, dokazanih v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Zato Komisija z nasprotno tožbo Splošnemu sodišču predlaga, naj odstotek zmanjšanja globe zniža s 30 % na 25 % in na podlagi svoje neomejene sodne pristojnosti določi globo v višini 15 milijonov EUR.

1. *Prvi tožbeni razlog: odgovornost matične družbe za kršitev družbe Transcatab*

Prvi del prvega tožbenega razloga: napačno razumevanje sodne prakse, neupoštevanje predloženih dokazov in kršitev pravice do obrambe

Trditve strank

83 Na prvem mestu družba Transcatab nasprotuje ugotovitvam izpodbijane odločbe, da samo dejstvo, da je imela družba SCC v obdobju kršitve v lasti 100 % njenega kapitala, zadošča za domnevo, da je odgovorna za kršitev svoje hčerinske družbe. Taka domneva naj bi bila v nasprotju s sodno prakso. Po mnenju družbe Transcatab mora Komisija dokazati obstoj drugih indicev za ugotovitev, da je matična družba dejansko odločilno vplivala na svojo hčerinsko družbo. V tem primeru naj bi Komisija le domnevala, da je družba SCC odgovorna, in naj ne bi predložila drugih indicev, ki bi lahko utemeljili tako odgovornost. S tem naj bi obrnila dokazno breme, ki bi ga sicer po mnenju družbe Transcatab morala nositi Komisija in ne ta družba ali njena matična družba.

84 Na drugem mestu družba Transcatab trdi, da je družba SCC Komisiji predložila zadostne dokaze, da ni bila udeležena pri ravnanju družbe Transcatab. Ti dokazi naj bi se nanašali na opis lokalne stvarnosti italijanskega trga in na značilnosti strukture skupine SCC, kar naj bi dokazovalo neodvisnost njenih hčerinskih družb. Poleg tega naj bi se nanašali na samostojnost upravnega odbora in generalnega direktorja.

85 Družba Transcatab je v repliki navedla še, da je trditev Komisije, da je domnevo o odločilnem vplivu mogoče ovreči le, kadar je udeležba izključno finančna, v nasprotju s sodno prakso. Po njenem mnenju Komisija ni pozorno preučila dokazov, predloženih v upravnem postopku, in je na podlagi neutemeljenih domnev preprosto zavrnila vse argumente. Prvič, trditev, da ni verjetno, da bi matična družba vodenje popolnoma prenesla na hčerinsko družbo, naj ne bi bila utemeljena. Kot naj bi družba Transcatab dokazala v upravnem postopku, naj bi namreč razvejana struktura skupine preprečevala enotno vodenje. Drugič, Komisija naj bi domnevo o odločilnem vplivu uporabila celo za obdobje, v katerem je imela družba SCC v lasti le 50 % kapitala družbe Transcatab, čeprav sta ti družbi dokazali, da sta bila upravni odbor in generalni direktor družbe Transcatab, ki sta imela vsa pooblastila za vodenje družbe, imenovana, preden je družba SCC pridobila izključen nadzor nad družbo Transcatab. Tretjič, dejstvo, da so nekateri dokumenti v angleščini, naj ne bi zadoščalo kot dokaz, da je matična družba vplivala na vodenje poslovne dejavnosti družbe Transcatab. Skratka, Komisija naj bi zmotno zavrnila predložene dokaze, ne da bi to zadostno ali logično obrazložila ter ne da bi jih primerjala z drugimi dokumenti najmanj enakovredne dokazne vrednosti. Zato naj Komisija ne bi izpolnila svoje obveznosti, da nepristransko preuči spis.

86 Na tretjem mestu naj bi Komisija kršila pravico družbe Alliance One do obrambe, ker naj bi v izpodbijani odločbi uporabila dokumente iz spisa, ki niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, in naj bi tako preprečila družbi SCC, da se izreče o njih, s tem pa naj bi kršila legitimno pričakovanje njene pravne naslednice, družbe Alliance One. Družba Transcatab priznava, da gre za dokumente, ki so jih stranke poznale. Ker pa niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, bi stranke lahko upravičeno domnevale, da niso pomembni za to zadevo in da se jim o njih ni treba izreči. Družba Transcatab je v repliki in na obravnavi trdila, da uveljavlja kršitev svoje pravice do obrambe.

87 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo. Zlasti v zvezi z očitkom o kršitvi pravice družbe Alliance One do obrambe Komisija dvomi, da je dopusten, ker družba Transcatab ne uveljavlja kršitve svoje pravice, ampak pravice druge stranke. Razširitev očitka na pravico družbe Transcatab do obrambe naj bi bila prepozna in zato nedopustna.

Presoja Splošnega sodišča

– Kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe

88 V zvezi s prvim očitkom družbe Transcatab je treba spomniti, da konkurenčno pravo zadeva dejavnosti podjetij (sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 59) in da pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja (sodbi Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 112, in z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točka 54).

89 Iz sodne prakse je razvidno, da je treba pojem podjetja, postavljen v ta kontekst, razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba Sodišča z dne 14. decembra 2006 v zadevi Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, ZOdl., str. I-11987, točka 40; zgoraj v točki 88 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 55, in sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 2005 v zadevi DaimlerChrysler proti Komisiji, T-325/01, ZOdl., str. II-3319, točka 85).

90 Kadar tak gospodarski subjekt krši pravila o konkurenci, mora v skladu z načelom osebne odgovornosti za to kršitev odgovarjati sam (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 145; z dne 11. decembra 2007 v zadevi ETI in drugi, C-280/06, ZOdl., str. I-10893, točka 39, ter zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 56).

91 Kršitev konkurenčnega prava je treba nedvoumno pripisati pravni osebi, ki ji je mogoče naložiti plačilo glob. Za uporabo in izvršitev odločb Komisije na področju prava konkurence je namreč treba kot naslovnika take odločbe določiti subjekt, ki ima pravno osebnost (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, imenovano „PVC II“, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točka 978).

92 V skladu z ustaljeno sodno prakso se ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, zlasti če ta hčerinska družba – čeprav je ločena pravna oseba – o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak večinoma ravna v skladu z navodili matične družbe, zlasti glede gospodarskih, organizacijskih in pravnih povezav med tema pravnima osebama (glej zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 58 in navedena sodna praksa).

93 Ker sta v takšnem primeru matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in sta eno samo podjetje v smislu člena 81 ES, lahko Komisija odločbo, s katero je naloženo plačilo glob, naslovi na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati, da je bila matična družba pri tej kršitvi osebno vpletena (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 59).

94 Iz sodne prakse je tudi razvidno, da v posebnem primeru, ko je matična družba stoodstotna lastnica kapitala svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci, ta matična družba po eni strani lahko odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe, po drugi strani pa obstaja izpodbojna domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na ravnanje svoje hčerinske družbe (glej zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 60 in navedena sodna praksa).

95 V teh okoliščinah za domnevo, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Nato lahko Komisija matično družbo šteje za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če ta matična družba, ki mora to domnevo ovreči, predloži zadostne dokaze, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, C-286/98 P, Recueil, str. I-9925, točka 29, in zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 61).

96 Čeprav se je Sodišče v točkah 28 in 29 zgoraj v točki 95 navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji poleg stoodstotnega lastništva kapitala hčerinske družbe sklicevalo tudi na druge okoliščine, kot sta neprerekanje vpliva, ki ga izvaja matična družba na poslovno politiko hčerinske družbe, in skupno zastopanje obeh družb v upravnem postopku, pa je Sodišče te okoliščine poudarilo zgolj zato, da bi predstavilo vse elemente, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svoje razlogovanje, in ne zato, ker bi želelo uporabo domneve, navedene v točki 94 zgoraj, pogojevati s predložitvijo dodatnih indicev v zvezi z dejanskim vplivanjem matične družbe (glej zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 62 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, T-69/04, ZOdl., str. II-2567, točka 57).

97 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija, zato da je matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila hčerinska družba, izhajala iz predpostavke, da je to odgovornost mogoče pripisati matični družbi, če sta matična in hčerinska družba del iste gospodarske enote ter sta torej eno samo podjetje v smislu člena 81 ES (točka 325 obrazložitve izpodbijane odločbe).

98 Osrednji element, na katerega se je Komisija oprla pri dokazovanju, da je matična družba lahko odgovorna za kršitev hčerinske družbe, je, da hčerinska družba ni samostojno določala svojega ravnanja na trgu. Ta nesamostojnost je namreč posledica „odločilnega vpliva" matične družbe na ravnanje hčerinske družbe, skladno s sodno prakso pa je mogoče domnevati, da se je tak vpliv dejansko izvajal, kadar ima matična družba v lasti ves kapital hčerinske družbe (glej točki 329 in 330 obrazložitve izpodbijane odločbe).

99 Komisija je v točki 331 obrazložitve izpodbijane odločbe zato menila, da v tem primeru družba Transcatab „ni bila samostojna", saj je bila v stoodstotni lasti svoje matične družbe SCC.

100 V nasprotju s trditvijo družbe Transcatab v repliki, da je Komisija v tem primeru domnevo *iuris tantum* spremenila v domnevo *iuris et de iure*, to razlogovanje ne odstopa od logike izpodbojne domneve. Kot pri drugih domnevah v konkurenčnem pravu se torej zakonita domneva Komisije šteje za dokazano, če je zadevno podjetje ne ovrže s prepričljivimi nasprotnimi dokazi (zgoraj v točki 90 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točki 121 in 126, in sodba Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-4287, točki 162 in 167). Poleg tega ta domneva, ki je izpodbojna in jo je v vsakem zadevnem primeru mogoče ovreči, ne

povzroči, da se matični družbi, ki ima v lasti ves kapital hčerinske družbe, samodejno pripiše odgovornost, ki bi bila v nasprotju z načelom osebne odgovornosti, na katerem temelji konkurenčno pravo.

101 Zato Komisija ni kršila pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe s tem, ko je v bistvu menila, da je družba SCC, katere pravna naslednica je družba Alliance One, odgovorna za kršitev, ki jo je storila družba Transcatab.

102 Treba je ugotoviti, da take ugotovitve ne morejo ovreči argumenti, ki jih je družba Transcatab navedla v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča v zvezi s posledicami zgoraj v točki 88 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji. Prvič, po njenem mnenju je v tej sodbi predhodna sodna praksa napačno razložena, zlasti zgoraj v točki 95 navedena sodba Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, vsekakor pa sodna praksa glede tega ni enopomenska. Drugič, dejanski okvir zadeve, v kateri je bila izrečena ta sodba, naj bi se razlikoval od dejanskega okvira v obravnavanem primeru, ker naj bi bilo v kartelu udeleženih več hčerinskih družb in naj bi bilo zato težje dokazati, da matična družba ni bila seznanjena s protikonkurenčnimi dejavnostmi. Vendar v zvezi s prvo trditvijo zadošča ugotovitev, da iz zgoraj v točki 88 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji (glej v tem smislu tudi sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott k tej sodbi, ZOdl., str. I-8241, točki 60 in 61) izhaja ne le to, da je Sodišče upoštevalo sodno prakso, na katero družba Transcatab opira velik del svoje glavne argumentacije, in zlasti zgoraj v točki 95 navedeno sodbo Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, ampak je tudi enopomensko razložilo predhodno sodno prakso (zgoraj v točki 88 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točke od 58 do 62). V zvezi z drugo trditvijo zadošča ugotovitev, da domnevna razlika med obema zadevama sploh ni upoštevna, ker merilo za odgovornost v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj v točki 88 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, nikakor ni bila posredna ali neposredna obveščenost matične družbe o dejavnostih

hčerinske družbe ali hčerinskih družb. Kot upravičeno navaja Komisija, se v tej sodbi tak element nikakor ni upošteval.

– Neupoštevanje dokazov, predloženih, da se domneva ovrže

103 Kot je navedeno v točkah 94 in 95 zgoraj, kadar ima matična družba v lasti ves kapital hčerinske družbe, Komisija lahko domneva, da matična družba odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe, ne da bi morala predložiti dodatne dokaze, da je matična družba dejansko izvajala tak vpliv ali da je vsaj vedela za kršitev ali vpletenost hčerinske družbe v to kršitev. Gre za izpodbojno domnevo, ki jo nasprotni dokaz lahko ovrže. V nasprotju s trditvami družbe Transcatab mora zato družba SCC, ki je v obdobju kršitve imela v lasti 100 % kapitala družbe Transcatab (glej točko 336 obrazložitve izpodbijane odločbe), to domnevo ovreči z elementi, s katerimi je mogoče dokazati, da njena hčerinska družba samostojno določa svoje delovanje na trgu in da ti družbi zato nista enoten gospodarski subjekt. Če ji to ne uspe, se izvajanje nadzora šteje za dokazano, ker domneva, ki izhaja iz lastništva vsega kapitala, ni bila ovržena (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točke od 60 do 62 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, T-175/05, neobjavljena v ZOdl., točka 93).

104 V obravnavanem primeru je Komisija v točkah od 335 do 344 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila trditve in dokaze, ki jih je družba SCC navedla v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi dokazala, da ni odločilno

vplivala na poslovno politiko družbe Transcatab, in presodila, da domneve ne morejo ovreči.

105 Treba je ugotoviti, da družba Transcatab v tožbi zgolj zatrjuje, ne da bi svoje trditve kakor koli podprla, da je družba SCC v upravnem postopku dokazala, da je imela decentralizirano strukturo z lastno in popolnoma neodvisno upravo, na katero so bile zaradi posebnosti italijanskega trga surovega tobaka prenesene vse naloge, ter da sta bila upravni odbor in generalni direktor samostojna in nista bila ne neposredno ne posredno povezana z družbo SCC. Vendar družba Transcatab ni opredelila domnevnih napak, ki naj bi jih Komisija storila pri presoji dokazov v izpodbijani odločbi. Šele v repliki, v kateri odgovarja na nekatere trditve Komisije, navede nekaj argumentov, s katerimi posredno graja izpodbijano odločbo.

106 Vsekakor je treba najprej navesti, kot je Komisija upravičeno ugotovila v točki 338 obrazložitve izpodbijane odločbe, da dejstvo, da ima hčerinska družba lastno upravo in sredstva, samo po sebi ne dokazuje, da svoje ravnanje na trgu določa neodvisno od matične družbe. Dejstvo, da se upravi hčerinske družbe v stoodstotni lasti zaupa vodenje tekočih dejavnosti, je namreč običajna praksa, zato z njim ni mogoče dokazati, da so hčerinske družbe dejansko samostojne. Isto velja za trditev v zvezi z domnevnimi značilnostmi italijanskega trga surovega tobaka, saj te značilnosti matični družbi ne preprečujejo, da ne bi dejansko in v celoti nadzorovala svoje hčerinske družbe.

107 Poleg tega je treba ugotoviti, da je Komisija v točkah 341 in 342 obrazložitve izpodbijane odločbe po eni strani pojasnila, da je družba SCC skupaj z italijanskim partnerjem nadzorovala družbo Transcatab, še preden je pridobila ves njen kapital, in da dejstvo, da po prevzemu ni spreminjala njene uprave, zato ne more šteti za dokaz, da nanjo, potem ko je postala njena stoodstotna lastnica, ni vplivala. Po drugi strani

je Komisija navedla, da prenos izvršnih pooblastil na generalnega direktorja družbe Transcatab, za katerega je brez nasprotnih dokazov mogoče razumno domnevati, da ga je imenovala družba SCC, ni preprečil, da drugi člani upravnega odbora ne bi imeli izvršnih delovnih mest in ne bi izvajali izvršnih funkcij.

108 Treba je opozoriti, da Komisija, ker družba SCC ni navedla nobenih pojasnil, upravičeno pripisuje pomen dejstvu, da družba SCC, ki je kot edini delničar imela vsa pooblastila za delno ali popolno zamenjavo upravnega odbora, ni sprejela nobenega takšnega ukrepa. Iz tega sledi, da se ohranitev članov upravnega odbora in zlasti generalnega direktorja lahko pripiše le odločitvi družbe SCC kot edinega delničarja družbe Transcatab.

109 Poleg tega bi okoliščina, da ima ena sama oseba, to je generalni direktor, obsežna pooblastila, ki jih je nanj prenesel upravni odbor, nasprotno lahko pričala o tem, da želi matična družba poenostaviti izvajanje nadzora nad hčerinsko družbo prav z omejitvijo vloge upravnega odbora na obrobne dejavnosti in s koncentracijo pooblastil v rokah „zaupnika“. Ni namreč verjetno, da bi večnacionalna družba vsa pooblastila hčerinske družbe, ki deluje na nacionalnem trgu, kot je to v primeru družbe Transcatab, prenesla – ali celo sprejela prenos pooblastil, ki je obstajal že pred pridobitvijo popolnega nadzora – na fizično osebo, ki bi ob tem, da bi ravnala popolnoma samostojno in je domnevno ne bi imenoval edini delničar, sama izbirala člane upravnega odbora in vsem drugim osebam preprečila, da bi kakor koli vplivale na vodenje družbe, ter *de facto* ne bi nikomur odgovarjala.

110 Zato in tudi ob upoštevanju dejstva, da prenos pooblastil na generalnega direktorja hčerinske družbe nikakor ni neobičajen, taka trditev ne more ovreči domneve o nadzoru matične družbe nad družbo Transcatab.

111 Nato v zvezi s trditvijo, ki graja domnevno sklepanje Komisije na podlagi okoliščine, da so nekateri dokumenti v angleščini, zadošča ugotovitev, da v nasprotju s trditvami družbe Transcatab namen teh dokumentov, navedenih v točkah od 343 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe, ni bil dokazati, da bi matične družbe lahko ali so dejansko vplivale na ravnanje svojih italijanskih hčerinskih družb, in še manj, da so matične družbe vedele za zadevni kartel. Nasprotno, Komisija je določene dokumente iz upravnega spisa uporabila samo zato, da bi ugotovila, kako verodostojni so dokazi in trditve, ki jih družba SCC navaja v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi ovrgla domnevo o odločilnem vplivu na družbo Transcatab.

112 Nazadnje je treba ugotoviti, da v nasprotju s tem, kar družba Transcatab trdi v repliki, iz izpodbijane odločbe nikakor ni razvidno, da je domnevo o odločilnem vplivu mogoče ovreči le, če je udeležba matične družbe izključno finančna.

113 Iz tega sledi, da je treba očitek, ki se nanaša na neupoštevanje dokazov, predloženih, da se domneva ovrže, zavrniti.

– Kršitev pravice do obrambe

114 V zvezi s tretjim očitkom, ki ga navaja družba Transcatab, je treba spomniti, da spoštovanje pravice do obrambe pri vodenju upravnih postopkov na področju konkurenčne politike pomeni temeljno načelo prava Unije, katerega spoštovanje zagotavljajo sodišča Unije (glej sodbo Sodišča z dne 3. septembra 2009 v zadevi Prym in Prym Consumer proti Komisiji, C-534/07 P, ZOdl., str. I-7415, točka 26 in navedena sodna praksa).

115 V skladu z ustaljeno sodno prakso spoštovanje pravic obrambe zahteva, naj se zainteresiranemu podjetju v upravnem postopku da možnost, da ustrezno predstavi svoje stališče glede resničnosti in upoštevnosti zatrjevanih dejstev in okoliščin ter glede dokumentov, ki jih Komisija navaja v podporo svoji trditvi o obstoju kršitve Pogodbe (sodbi Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 10; in z dne 6. aprila 1995 v zadevi BPB Industries in British Gypsum proti Komisiji, C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 21).

116 Člen 27(1) Uredbe št. 1/2003 je odraz tega načela, ker določa, da se strankam pošlje obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem morajo biti jasno opredeljeni vsi bistveni elementi, na katere se Komisija opira v tej fazi postopka (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 67), da se lahko zainteresirane stranke dejansko seznanijo z ravnanji, ki jim jih očita Komisija, in učinkovito zagotovijo svojo obrambo, preden Komisija sprejme končno odločbo. Ta zahteva je izpolnjena, če ta odločba zadevnim osebam ne očita kršitev, ki so drugačne od tistih iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, in navaja samo dejstva, glede katerih so se imele zadevne osebe možnost izjasniti (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 19. marca 2003 v zadevi CMA CGM in drugi proti Komisiji, T-213/00, Recueil, str. II-913, točka 109 in navedena sodna praksa).

117 Vendar so lahko ti elementi povzeti na kratko in ni nujno, da je končna odločba kopija obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej v tem smislu zgoraj v točki 115 navedeno sodbo Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 14), saj je to obvestilo pripravljalni dokument, v katerem sta presoja dejstev in pravna presoja le začasni (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. novembra 1987 v združenih zadevah British American Tobacco in Reynolds Industries proti Komisiji, 142/84 in 156/84, Recueil, str. 4487, točka 70). Prav tako se sprejmejo dopolnila k obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, izvedena ob upoštevanju odgovora na tožbo strank, katerih utemeljitve dokazujejo, da so dejansko lahko uresničevale svoje pravice do obrambe. Komisija lahko glede na upravni postopek tudi ponovno pregleda ali doda argumente o dejstvih ali pravne argumente v podporo očitkom, ki jih je ugotovila (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 28. februarja 2002 v zadevi Compagnie générale maritime in drugi proti Komisiji, T-86/95, Recueil, str. II-1011, točka 448, in z dne 22. oktobra 2002 v zadevi Schneider Electric proti Komisiji, T-310/01, Recueil, str. II-4071, točka 438).

118 Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da upoštevanje argumenta, ki ga je podjetje predložilo v upravnem postopku, vendar se pred sprejetjem končne odločbe o njem ni moglo izreči, samo po sebi ne more biti kršitev njegove pravice do obrambe (sklep Sodišča z dne 10. julija 2001 v zadevi Irish Sugar proti Komisiji, C-497/99 P, Recueil, str. I-5333, točka 24).

119 Nazadnje je treba spomniti še, da se v skladu s sodno prakso krši pravica do obrambe, če obstaja možnost, da bi se upravni postopek, ki ga vodi Komisija, zaradi nepravilnosti, ki jo je storila, končal drugače. Tožeče podjetje dokaže, da je prišlo do take kršitve, ko zadostno dokaže, ne to, da bi bila vsebina odločbe Komisije drugačna, temveč da bi brez te nepravilnosti lahko bolje zagotovilo svojo obrambo, na primer zato, ker bi za obrambo lahko uporabilo dokumente, do katerih mu je bil v upravnem postopku zavrnjen dostop (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, C-194/99 P, Recueil, str. I-10821, točka 31 in navedena sodna

praksa, ter z dne 1. julija 2010 v zadevi Knauf Gips proti Komisiji, C-407/08 P, ZOdl., str. I-6375, točka 28).

120 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da se lahko Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi utemeljila pripis odgovornosti družbi SCC za kršitve protimonopolnega prava, ki jih je storila družba Transcatab, ki je v njeni stoodstotni lasti, v skladu z načeli sodne prakse, navedenimi v točkah od 94 do 96 zgoraj, načeloma omeji le na dokazovanje lastniške strukture hčerinskih in matičnih družb (glej točke od 336 do 338 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah). Komisija se je bila tako na podlagi teh načel sodne prakse v končni odločbi dolžna izreči o trditvah strank iz odgovora na to obvestilo (glej točko 335 in naslednje obrazložitve izpodbijane odločbe), s katerimi so hotele ovreči zadevno domnevo.

121 Poleg tega je treba v zvezi s trditvijo družbe Transcatab, da je Komisija v izpodbijani odločbi uporabila dokumente, ki niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, navesti, da Komisija šele v točkah od 335 do 344 obrazložitve izpodbijane odločbe pri presoji argumentov in dokazov, ki so jih stranke predložile v upravnem postopku, dejansko obravnava nekatere vidike in posebne dokumente v zvezi z odnosi med družbama SCC in Transcatab, pri čemer se sklicuje na dokumente iz upravnega spisa. Upoštevanje teh vidikov in dokumentov tako ni moglo vplivati na uresničevanje pravice do obrambe družbe Transcatab, še toliko manj, ker je dostop do teh dokumentov – ki jih je tako ali tako imela – imela v upravnem postopku.

122 Sicer pa je iz spisa razvidno, da sta družbi SCC in Transcatab imeli možnost odgovoriti na očitek, izrecno naveden v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki jima je bil poslan, in se braniti pred pooblaščencem za zaslišanje. Torej je bilo spoštovano načelo kontradiktornosti v upravnem postopku.

123 Vsekakor je treba tudi spomniti, kot je navedlo Sodišče, da ker Komisija, kar zadeva odgovornost za kršitev, ni zavezana, da v fazi obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah razen dokazov o lastništvu kapitala matične družbe v njenih hčerinskih družbah predloži druge elemente, trditve glede kršitve pravice do obrambe ni mogoče sprejeti (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009, točka 64).

124 Zato je treba zavrniti očitek, ki se nanaša na kršitev pravice do obrambe, ne da bi bilo treba odločati o vprašanju dopustnosti, ki ga je postavila Komisija.

125 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba prvi del prvega tožbenega razloga v celoti zavrniti.

Drugi del prvega tožbenega razloga: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003

Trditve strank

126 Družba Transcatab trdi, da ji je Komisija, ker je menila, da je družba Alliance One odgovorna za zadevne kršitve, naložila globo, ki presega zgornjo mejo 10 % prometa v poslovnem letu pred sprejetjem izpodbijane odločbe, določeno v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003. Globa, ki ji je bila naložena, naj bi namreč znašala približno 43 % njenega prometa.

127 V preostalem se družba Transcatab sklicuje na trditve, ki jih je družba Alliance One navedla v svoji tožbi (zadeva T-25/06), in prilaga kopijo te tožbe.

128 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

129 Na prvem mestu je treba ugotoviti, da je ta del tožbenega razloga tesno povezan s prvim delom tega tožbenega razloga, ker zavrnitev prvega dela nujno vpliva na utemeljenost tega dela. Zato je treba ob upoštevanju ugotovitev, zaradi katerih je bil zavrnjen prvi del tega tožbenega razloga, ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je kot referenco za izračun zgornje meje 10 % prometa iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 upoštevala konsolidirani promet družbe SCC (glej v tem smislu zgoraj v točki 103 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 114).

130 Ta zgornja meja mora biti namreč izračunana na podlagi skupnega prometa vseh družb, ki sestavljajo gospodarski subjekt, ki deluje kot podjetje v smislu člena 81 ES, saj je lahko le skupni promet družb, ki tvorijo podjetje, pokazatelj velikosti in gospodarske moči zadevnega podjetja (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točki 528 in 529, in zgoraj v točki 103 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 114).

131 Na drugem mestu je treba v zvezi s splošnim sklicevanjem družbe Transcatab na argumente iz tožbe, ki jo je vložila njena matična družba Alliance One, navesti, da je treba tako splošno sklicevanje na priloženi dokument, ki Splošnemu sodišču ne

omogoča, da bi natančno ugotovilo, katere argumente lahko šteje za dopolnilo tožbenih razlogov, navedenih v njenih pisanjih, šteti za nedopustno.

132 Treba je namreč opozoriti, da morata biti na podlagi člena 21 Statuta in člena 44(1)(c) Poslovnika v vsaki tožbi navedena predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov. V skladu z ustaljeno sodno prakso je za dopustnost tožbe potrebno, da so bistveni dejanski in pravni elementi, na katerih temelji tožba, razvidni vsaj na kratko, vendar dosledno in razumljivo iz besedila same tožbe. Čeprav je besedilo tožbe glede posebnih vprašanj lahko podprto in dopolnjeno s sklicevanjem na odlomke iz dokumentov, ki so ji priloženi, pa splošno sklicevanje na druga pisanja, tudi če so priložena tožbi, ne more odtehtati neobstoja bistvenih elementov pravne utemeljitve, ki morajo biti na podlagi zgoraj navedenih določb zajeti v tožbi. Poleg tega ni dolžnost Splošnega sodišča, da v prilogah išče in prepoznava dokaze in trditve, ki bi jih lahko štelo za utemeljitev tožbe, saj imajo priloge zgolj dokazno in dokumentarno funkcijo (glej sodbi Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2005 v zadevi Honeywell proti Komisiji, T-209/01, ZOdl., str. II-5527, točki 56 in 57, in z dne 17. septembra 2007 v zadevi Microsoft proti Komisiji, T-201/04, ZOdl., str. II-3601, točka 94 in navedena sodna praksa).

133 Zato je treba drugi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot delno neutemeljen in delno nedopusten.

134 Ob upoštevanju navedenih ugotovitev je treba prvi tožbeni razlog v celoti zavrniti.

2. *Drugi tožbeni razlog: določitev izhodiščnega zneska globe*

Prvi del drugega tožbenega razloga: teža kršitve

135 V prvem delu drugega tožbenega razloga družba Transcatab navaja več očitkov v zvezi s tem, da je v izpodbijani odločbi kršitev opredeljena kot „zelo resna“.

136 V uvodu je treba spomniti na splošna načela, ki urejajo določanje glob, zlasti na presojo teže kršitve.

137 Člen 81(1)(a) in (b) ES izrecno določa, da so nezdružljivi s skupnim trgom vsi sporazumi in usklajena ravnanja, ki neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja ali omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo ali trge. Kršitve te vrste, zlasti kadar gre za horizontalne omejevalne sporazume, so v sodni praksi opredeljene kot zelo resne, ker neposredno vplivajo na bistvene parametre konkurence na zadevnem trgu (sodba Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, T-141/94, Recueil, str. II-347, točka 675) ali kot očitne kršitve pravil o konkurenci (sodbi Splošnega sodišča z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfilunion proti Komisiji, T-148/89, Recueil, str. II-1063, točka 109, in z dne 14. maja 1998 v zadevi BPB de Eendracht proti Komisiji, T-311/94, Recueil, str. II-1129, točka 303).

138 V skladu s členom 23(3) Uredbe št. 1/2003 se pri določanju višine globe, ki jo je treba naložiti za kršitve člena 81(1) ES, upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.

139 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba težo kršitev konkurenčnega prava ugotoviti ob upoštevanju veliko dejavnikov, kot so okoliščine posameznega primera, njegov kontekst in odvračalni učinek glob, pri čemer ni obveznega in izčrpnega seznama meril, ki jih je treba obvezno upoštevati (zgoraj v točki 88 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 241; zgoraj v točki 114 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točka 54, in sodba Sodišča z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točka 91).

140 Komisija je sprejela Smernice, da bi zagotovila preglednost in nepristranskost svojih odločb o določitvi glob za kršitve predpisov o konkurenci (prvi odstavek Smernic).

141 Smernice so instrument, namenjen temu, da se ob upoštevanju hierarhično višjih pravnih aktov natančno določijo merila, ki jih Komisija pri izvajanju diskrecijske pravice, ki jo ima na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, namerava uporabiti pri določanju glob. Smernice niso pravna podlaga odločbe o naložitvi glob, ker ta temelji na Uredbi št. 1/2003, vendar kljub temu na splošno in abstraktno določajo metodologijo, ki si jo je Komisija določila za potrebe določitve glob, naloženih s to odločbo, in zato podjetjem zagotavljajo pravno varnost (zgoraj v točki 88 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točke od 209 do 213, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v združenih zadevah Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točki 219 in 223).

142 Tako so Smernice, čeprav jih ni mogoče opredeliti za pravna pravila, ki bi jih uprava v vsakem primeru morala spoštovati, vendarle pravila ravnanja, ki kažejo na prakso, ki ji je treba slediti in od katere uprava v konkretnem primeru ne more odstopiti, ne da bi to utemeljila (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 209 in 210, in sodbo Sodišča z dne 18. maja 2006 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, C-397/03 P, ZOdl., str. I-4429, točka 91).

143 Vendar prostovoljno omejevanje diskrecijske pravice Komisije, ki je posledica sprejetja Smernic, ni nezdružljivo z ohranitvijo njene široke diskrecijske pravice (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, T-44/00, ZOdl., str. II-2223, točke 246, 274 in 275). Dejstvo, da je Komisija v Smernicah natančno opredelila svoj pristop pri presoji teže kršitve, namreč ne nasprotuje temu, da jo preuči celovito glede na vse upoštevne okoliščine, vključno z dejavniki, ki niso izrecno navedeni v Smernicah (zgoraj v točki 141 navedena sodba Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 237).

144 V skladu z metodo iz Smernic je izhodišče Komisije za izračun zneskov glob, ki jih je treba naložiti zadevnim podjetjem, znesek, določen glede na težo „same“ kršitve. Pri ocenjevanju teže te kršitve je treba upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri, in velikost upoštevnega geografskega trga (točka 1 A, prvi odstavek, Smernic).

145 Pri tem se kršitve razdelijo v tri kategorije, to so „manjše kršitve“, za katere so predvidene globe od 1000 EUR do 1 milijona EUR, „resne kršitve“, za katere so predvidene globe od 1 milijona EUR do 20 milijonov EUR, in „zelo resne kršitve“, za katere so predvidene globe nad 20 milijoni EUR (točka 1 A, drugi odstavek, od prve do tretje

alinee, Smernic). V zvezi z zelo resnimi kršitvami Komisija pojasni, da gre navadno za horizontalne omejitve, kot so „cenovni karteli“ in kvote o delitvah trga ali druga ravnanja, ki ogrožajo pravilno delovanje enotnega trga, kot je porazdelitev domačih trgov in povsem jasna zloraba prevladujočega položaja podjetij, ki imajo dejanski monopol (točka 1 A, drugi odstavek, tretja alinea, Smernic).

146 Poleg tega je treba ugotoviti, da trije vidiki presoje teže kršitve, ki so omenjeni v točki 144 zgoraj, nimajo enake teže pri presoji celote. Narava kršitve ima odločilno vlogo zlasti pri opredelitvi kršitev kot „zelo resnih“ (zgoraj v točki 139 navedena sodba Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 101, in sodba Splošnega sodišča z dne 28. aprila 2010 v združenih zadevah Gütermann in Zwicky proti Komisiji, T-456/05 in T-457/05, ZOdl., str. II-1443, točka 137).

147 Nasprotno pa ne dejanski vpliv na trg ne velikost geografskega trga pri horizontalnih omejevalnih sporazumih, katerih namen je zlasti določanje cen, nista nujna elementa za opredelitev kršitve kot zelo resne. Čeprav je treba ti merili upoštevati pri oceni teže kršitve, gre namreč le za dve izmed drugih meril za celovito presojo teže (glej v tem smislu zgoraj v točki 114 navedeno sodbo Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točki 74 in 81; zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točki 240 in 311, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Carbone-Lorraine proti Komisiji, T-73/04, ZOdl., str. II-2661, točka 91).

148 Tako v skladu z ustaljeno sodno prakso iz Smernic izhaja, da je horizontalne omejevalne sporazume, katerih namen je tako kot v obravnavanem primeru zlasti določanje cen, mogoče opredeliti kot „zelo resne“ kršitve že na podlagi njihove narave, ne da bi bilo treba Komisiji dokazati dejanski vpliv kršitve na trg (zgoraj v točki 114 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točka 75; glej v tem smislu tudi sodbi

Splošnega sodišča z dne 27. julija 2005 v združenih zadevah Brasserie nationale in drugi proti Komisiji, od T-49/02 do T-51/02, ZOdl., str. II-3033, točka 178, in z dne 25. oktobra 2005 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, T-38/02, ZOdl., str. II-4407, točka 150), in to kljub omejenemu obsegu zadevnega geografskega trga (glej v tem smislu zgoraj v točki 139 navedeno sodbo Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 103, in zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 91).

149 To ugotovitev potrjuje dejstvo, da čeprav so v opisu resnih kršitev izrecno navedeni vpliv na trg in učinki na obsežna območja skupnega trga, pa v opisu zelo resnih kršitev ni niti nikakršnih zahtev glede dejanskega vpliva na trg niti glede učinkov na natančno določeno geografsko območje (zgoraj v točki 146 navedena sodba Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 137; glej v tem smislu tudi zgoraj v točki 148 navedeno sodbo Brasserie nationale in drugi proti Komisiji, točka 178).

150 Poleg tega so ti trije vidiki presoje teže kršitve soodvisni, kar pomeni, da lahko velika teža glede na en ali drug vidik izravna manjšo težo kršitve z drugih vidikov (zgoraj v točki 141 navedena sodba Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 241).

151 Posebej v zvezi s tem primerom je iz izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija globe, naložene različnim naslovnikom, določila na podlagi splošne metode, ki si jo je določila v Smernicah, čeprav se v tej odločbi nanje izrecno ne sklicuje.

Trditve strank

152 Na prvem mestu družba Transcatab trdi, da je iz besedila Smernic, kot je povzeto v točki 365 obrazložitve izpodbijane odločbe, razvidno, da mora Komisija pri ocenjevanju teže kršitve upoštevati tri merila, to so narava kršitve, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri, in velikost zadevnega geografskega trga. Tako naj Komisija kartela ne bi mogla opredeliti kot „zelo resnega“ samo na podlagi narave kršitve, ne da bi upoštevala drugi dve merili.

153 Vendar naj bi Komisija kljub določbam Smernic zadevno kršitev štela za „zelo resno“. Ta opredelitev naj bi bila napačna, ker naj ne bi upoštevala, da kršitev ni imela dejanskega vpliva na trg in da je bil zadevni geografski trg majhen. Če bi Komisija pravilno upoštevala omenjena tri merila, bi morala kartel opredeliti samo kot „resno“ kršitev. Komisija naj bi v več predhodnih primerih cenovni kartel, kot je obravnavani, opredelila kot resno kršitev. Poleg tega naj se Komisija v zadevnem primeru pri opredelitvi kršitve kot zelo resne ne bi opirala izključno na naravo kršitve, kot trdi, ampak naj bi težo kršitve ocenjevala ob upoštevanju treh omenjenih meril, kot je razvidno iz točk 365 in 368 obrazložitve izpodbijane odločbe. Okoliščina, da je Komisija določila globo, ki je nižja od spodnje meje 20 milijonov EUR, predvidene v Smernicah, naj ne bi pomenila, da družba Transcatab nima interesa za uveljavljanje tožbenega razloga, saj naj bi bila ta meja le okvirni najnižji znesek globe, ki ga je mogoče naložiti.

154 Na drugem mestu družba Transcatab navaja več očitkov posebej v zvezi s tem, da kartel ni vplival na trg. Po mnenju družbe Transcatab sporazumi, ki jih izpodbijana odločba kaznuje, namreč niso imeli nobenega vpliva na trg ali vsaj niso imeli

predvidenih učinkov. Kot naj bi bilo razvidno iz več primerjav cen, ki jih je Komisija opravila v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, naj se cene, ki so jih stranke navedle v sporazumih, ne bi nikoli „odražale“ na trgu. Družba Transcatab navaja več konkretnih primerov in več podatkov, ki naj bi podpirali njene trditve, in trdi še, da če bi sporazum imel vpliv, bi se cene znižale in umirile, kar pa se ni zgodilo. Poleg tega naj bi bilo v sami izpodbijani odločbi, v točki 97 in naslednjih obrazložitve, navedeno, da so se cene surovega tobaka v Italiji v letih 1990 in 2000 zvišale tako, kot v nobeni drugi državi članici, kar se je nadaljevalo do leta 2002, ko so predelovalci prekinili svoje sporazume. Poleg tega naj bi Komisija v zadevi, v kateri je bila izdana Odločba Komisije C(2004) 4030 konč. z dne 20. oktobra 2004 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (Zadeva COMP/C.38.238/B.2 – Surovi tobak – Španija) (v nadaljevanju: zadeva Surovi tobak – Španija), zvišanje cene tobaka kljub obstoju sporazuma med predelovalci štela za dokaz, da se sporazumi niso izvajali. Poleg tega naj bi Komisija v svoji predhodni upravni praksi upoštevala dejstvo, da ravnanja, ki štejejo za zelo resna, niso imela dejanskega vpliva na trg, in jih tako opredelila za „resne“ kršitve in ne „zelo resne“ kršitve. Komisija naj bi v točki 368 obrazložitve izpodbijane odločbe zmotno in brez obrazložitve trdila, da bi kartel lahko vplival na trg surovega tobaka za predelavo in prodajo. Kartel na nabavnem trgu naj bi lahko povzročil kvečjemu znižanje stroškov za proizvajalce cigaret.

155 Poleg tega naj obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi z vplivom kršitve na trg ne bi bila logična, ker naj bi Komisija trdila, da je kartel zmanjšal celotno proizvodnjo tobaka v škodo potrošnikov (točka 282 obrazložitve izpodbijane odločbe), medtem ko je temeljni problem evropskega in italijanskega trga s tobakom presežna proizvodnja tobaka slabe kakovosti. Komisija naj poleg tega v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah sploh ne bi omenila, da je kartel povzročil zmanjšanje proizvodnje. S tem ko je ta argument prvič uporabila v izpodbijani odločbi, naj bi kršila pravico do obrambe družbe Transcatab, ki nanj ni mogla odgovoriti. Komisija naj bi v izpodbijani odločbi

prvič omenila tudi morebitni vpliv na nabavni trg, s čimer naj bi ponovno kršila njeno pravico do obrambe.

156 Na tretjem mestu družba Transcatab trdi, da je geografski trg, ki ga zadevajo kršitve, ki jih izpodbijana odločba kaznuje, izredno majhen, saj je, kot naj bi bilo razvidno iz točke 84 obrazložitve izpodbijane odločbe, omejen na štiri italijanske dežele. Šlo naj bi torej za geografski trg, ki je precej manjši od nacionalnega trga. Komisija naj tega elementa pri določanju teže kršitve sploh ne bi upoštevala. Zato naj bi bila izpodbijana odločba v zvezi s tem očitno pomanjkljivo obrazložena. Poleg tega bi kršitev v skladu z upravno prakso Komisije morala šteti za resno in ne za zelo resno. Poleg tega naj bi Komisija v odločbi v zadevi Surovi tobak – Španija pri določanju globe upoštevala relativno majhnost trga s temi proizvodi, ki je pokrival le nekatere španske regije.

157 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

158 Najprej je treba poudariti, da družba Transcatab formalno izpodbija „osnovni znesek“ globe, ki je v skladu s točko 1 B, četrti odstavek, Smernic seštevek zneskov, ki so bili ugotovljeni glede na težo in trajanje kršitve. Vendar pa je iz njene utemeljitve razvidno, da je bila izpodbijana globa ugotovljena glede na težo kršitve, tako da gre v tem tožbenem razlogu za izhodiščni znesek globe, kot je naveden v točki 376 obrazložitve izpodbijane odločbe (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2009 v zadevi Hoechst proti Komisiji, T-161/05, ZOdl., str. II-3555, točka 107).

– Opredelitev kršitve kot zelo resne

159 V zvezi z očitkom družbe Transcatab, da je Komisija napačno opredelila kršitev kot „zelo resno“, je treba najprej, kot je navedeno v točkah od 146 do 148 zgoraj, navesti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da ima od treh meril za presojo teže kršitve, navedenih v Smernicah, narava kršitve odločilno vlogo pri opredelitvi kršitev kot zelo resnih. Tako je sporazume ali usklajena ravnanja, katerih namen je določanje cen ali razdelitev trgov, že na podlagi njihove narave mogoče opredeliti kot „zelo resne“, ne da bi bilo treba opredeliti njihov dejanski vpliv na določen trg ali določeno geografsko območje.

160 V tem primeru je v zvezi z naravo zadevne kršitve treba ugotoviti, da je bil predmet te kršitve zlasti skupno določanje cen, po katerih so predelovalci plačevali surovi tobak, ter razdelitev dobaviteljev in količin surovega tobaka. Take prakse so horizontalne omejitve, in sicer „cenovni karteli“, v smislu Smernic in so torej po naravi „zelo resne“ kršitve. Karteli te vrste so v sodni praksi opredeljeni kot očitne kršitve pravil o konkurenci ali kot zelo resne kršitve, ker neposredno vplivajo na bistvene parametre konkurence na zadevnem trgu (glej točko 137 zgoraj).

161 Iz tega sledi, da je Komisija v tem primeru kartel lahko opredelila kot zelo resno kršitev na podlagi narave kršitve, in to ne glede na njen dejanski vpliv na trg in njen geografski obseg (glej zgoraj v točkah 146 in 149 navedeno sodno prakso in zlasti zgoraj v točki 139 navedeno sodbo Erste Groupe Bank in drugi proti Komisiji, točka 103)

162 Poleg tega, posebej v zvezi z različnimi sklicevanji družbe Transcatab na prejšnje odločbe Komisije, je treba spomniti, da upravna praksa Komisije sama po sebi ne pomeni pravnega okvira za globe v zadevah s področja konkurence, kajti ta okvir je opredeljen samo v Uredbi št. 1/2003, kot se uporablja ob upoštevanju Smernic, pri čemer ima Komisija glede določanja višine glob široko diskrecijsko pravico in je njene prejšnje presoje ne zavezujejo (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 19. marca 2009 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, C-510/06 P, ZOdl., str. I-1843, točka 82, in zgoraj v točki 139 navedeno sodbo Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 123). Iz tega sledi, da družba Transcatab s trditvami v zvezi s prejšnjo predhodno upravno prakso Komisije ne more uspeti.

163 Poleg tega noben argument družbe Transcatab ne more ovreči opredelitve kartela kot zelo resne kršitve. Torej jih je treba preučiti zaradi celovitosti.

– Dejanski vpliv kršitve na trg

164 Posebej v zvezi s trditvami, ki se nanašajo na napake pri določitvi teže kršitve, ker kršitev domnevno ni imela dejanskega vpliva na trg, je treba navesti, da je iz izpodbijane odločbe, v nasprotju s tem, kar trdi družba Transcatab, razvidno, da Komisija, čeprav je v točki 365 obrazložitve, v kateri je povzela besedilo Smernic, izhajala iz izhodišča, da je treba za presojo teže kršitve upoštevati tri elemente, navedene v prvem odstavku točke 1 A teh smernic (glej točko 144 zgoraj), svoje presoje teže kršitve nato ni oprla na dejanski vpliv kršitve na trg.

165 Del izpodbijane odločbe, ki se nanaša na presojo teže kršitve (točke od 365 do 369 obrazložitve), namreč ne vsebuje nobene analize dejanskega vpliva kršitve na trg. V nasprotju s trditvami družbe Transcatab taka analiza ni razvidna iz točke 368 obrazložitve izpodbijane odločbe. V tej točki, ki je tesno povezana s predhodno točko, ki se nanaša na naravo kršitve, je na splošno navedeno, da nakupni karteli, tako kot značilni primeri „prodajnih kartelov", lahko prizadenejo konkurenco. Komisija v njej trdi, da ta vrsta kartelov lahko spremeni konkurenčno ravnanje zadevnih podjetij, bodisi proizvajalcev bodisi podjetij, ki delujejo na nabavnem trgu, ker vpliva na temeljni parameter konkurenčnega ravnanja podjetij v sektorju predelave, to je na nakupno ceno proizvoda, ki se predeluje. Nato Komisija v isti točki obrazložitve trdi, da je ta sposobnost izkrivljanja konkurence v primerih, ko gre za proizvod, kot je zadevni, še toliko večja.

166 Poleg tega tudi del izpodbijane odločbe, ki se nanaša na analizo omejevanja konkurence (točka 277 obrazložitve in naslednje), na katerega napotuje točka 368 obrazložitve, ne vsebuje analize dejanskega vpliva kršitve na trg. V nasprotju s trditvami družbe Transcatab nič namreč ne kaže, da bi bilo iz tega dela izpodbijane odločbe, ki analizira obseg omejevanja konkurence s sporazumi med predelovalci, mogoče sklepati, da se je Komisija pri opredelitvi teže kršitve in določitvi globe oprla na dejanski vpliv kartelov na trg.

167 Sicer pa je precej splošno sklicevanje na možne učinke na nabavne trge, ki mu družba Transcatab nasprotuje, del ugotovitev o sposobnosti nakupnega kartela, da vpliva na ravnanje predelovalcev (glej točko 154 zgoraj *in fine*). Ker pa je kartel določal zlasti to, koliko tobaka naj kupi vsak predelovalec, družba Transcatab ne more trditi, da je navedba, da je kartel lahko vplival na nadaljnje dejavnosti predelave in prodaje predelanega tobaka, zmotna. Ker je kartel odločal o nakupnih količinah surovega proizvoda,

je gotovo lahko vplival na ravnanje predelovalcev v zvezi s predelanim proizvodom. Sicer pa družba Transcatab ni navedla nobenega argumenta in predložila nobenega dokaza, ki bi to trditev lahko ovrgel. Poleg tega je treba navesti, da v izpodbijani odločbi morebitni vpliv na ceno cigaret za končne potrošnike ni nikjer omenjen, tako da je treba trditve družbe Transcatab v zvezi s tem zavrniti.

168 Posebej v zvezi s podatki, ki jih navaja družba Transcatab, ali podatki, navedenimi v izpodbijani odločbi, ki naj bi dokazovali, da kartel ni imel vpliva na trg (glej točko 154 zgoraj), je treba navesti, da je iz sodne prakse razvidno, da je za presojo teže kršitve odločilno vprašanje, ali so udeleženci kartela storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi njihovi nameni imeli dejanske učinke. Na nadaljnje dogajanje v zvezi z dejansko uresničenimi tržnimi cenami so lahko vplivali drugi dejavniki, nad katerimi udeleženci kartela niso imeli nadzora, zato udeleženci kartela zunanjih dejavnikov, ki so ovirali njihova prizadevanja, ne morejo navajati sebi v prid in jih razlagati kot dejavnike, ki upravičujejo znižanje globe (glej zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 287; zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 86, in zgoraj v točki 146 navedeno sodbo Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 130 in navedena sodna praksa).

169 Poleg tega v skladu s sodno prakso v primeru ugotovitve izvajanja omejevalnega sporazuma od Komisije ni mogoče zahtevati, da bi morala sistematično dokazati, da so sporazumi zadevnim podjetjem dejansko omogočili, da so dosegla višje transakcijske cene ali kot v tem primeru, ko gre za nakupne kartele, nižje transakcijske cene, kot bi jih, če ne bi bilo omejevalnega sporazuma. Nesorazmerno bi bilo, če bi se zahteval tak dokaz, za katerega bi se porabilo veliko sredstev, saj bi bili potrebni hipotetični izračuni, ki bi temeljili na ekonomskih modelih, katerih natančnost lahko sodišče le težko preveri in katerih zanesljivost nikakor ni dokazana (glej v tem smislu zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 286; zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji,

točka 85, in zgoraj v točki 146 navedeno sodbo Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 129 in navedena sodna praksa).

170 V tem primeru analiza dela izpodbijane odločbe, ki se nanaša na inkriminirana dejanja, kaže, da so predelovalci zavestno ravnali protikonkurenčno, za kar so bili kaznovani (glej na primer točke 111, 124, 125, 141 in 158 obrazložitve izpodbijane odločbe). Kot je razvidno iz točk 363 in 473 obrazložitve izpodbijane odločbe, to ugotovitev potrjuje okoliščina, da je bil kartel tajen. Poleg tega so se, kot je navedeno v izpodbijani odločbi, predelovalci večkrat dogovarjali o ukrepih za zagotavljanje učinkovitega izvajanja omejevalnega sporazuma, kot so vzajemno pošiljanje računov svojih dobaviteljev (točki 122 in 129 obrazložitve izpodbijane odločbe), obvezno posvetovanje v primeru nakupov zunaj sporazumov (točka 139 obrazložitve izpodbijane odločbe), obvezen nadzor nad osebjem, da odločitev ne bi sprejemali brez potrebnega usklajevanja (točka 140 obrazložitve izpodbijane odločbe), ustanovitev skupine za zagotavljanje izvajanja protikonkurenčnih ciljev (točka 187 obrazložitve izpodbijane odločbe). V zvezi s tem je treba navesti še, da je iz točke 383 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija dokazala, da se je kartel izvajal.

171 V teh okoliščinah je treba zavrniti trditve o napakah Komisije, ki temeljijo na tem, da se cene, ki so jih stranke navedle v svojih sporazumih, niso izvajale na trgu, in na tem, da je Komisija razpolagala s podatki, ki naj bi dokazovali, da so se cene surovega tobaka zvišale bolj kot cene drugih kmetijskih proizvodov.

– Geografski obseg trga

172 V zvezi s trditvijo, da kršitev zadeva majhen geografski trg, je iz sodne prakse, navedene v točkah od 147 do 149 zgoraj, razvidno, da velikost geografskega trga ni samostojno merilo v tem smislu, da bi se lahko kot „zelo resne“ opredelile samo kršitve, ki se nanašajo na večino držav članic. Niti iz Pogodbe, Uredbe št. 1/2003, Smernic ali sodne prakse namreč ni mogoče sklepati, da se lahko kot take opredelijo samo geografsko zelo obsežne omejitve konkurence. Poleg tega je, kot je navedeno v točki 148 zgoraj, sporazume, katerih namen je tako kot v obravnavanem primeru zlasti določanje nakupnih cen in razdelitev kupljenih količin, že na podlagi njihove narave mogoče opredeliti kot zelo resne, ne da bi bilo treba opredeliti njihov poseben geografski obseg. Iz tega sledi, da velikost zadevnega geografskega trga, tudi če je omejena, ne nasprotuje temu, da se kršitev, ki je bila ugotovljena v tem primeru, opredeli kot „zelo resna“. Zato Komisija ni storila napake, ko je ob upoštevanju geografskega obsega zadevnega trga kršitev opredelila kot „zelo resno“.

173 Zaradi celovitosti je treba navesti, da čeprav ni sporno, da je bila proizvodnja surovega tobaka nakopičena v določenih italijanskih deželah, je treba kljub temu ugotoviti, da je kartel zadeval nakupni trg surovega tobaka in ne proizvodnega trga, zato njegovo področje uporabe ni omejeno na te dežele, ampak pokriva vse italijansko ozemlje. V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je ozemlje ene države članice precejšen del skupnega trga (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 9. novembra 1983 v zadevi Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točka 28, in zgoraj v točki 148 navedeno sodbo Groupe Danone proti Komisiji, točka 150). Tako se družba Transcatab ne more sklicevati na to, da je bil geografski trg, na katerem je bila storjena kršitev, majhen.

– Kršitev obveznosti obrazložitve

174 Glede očitkov v zvezi s kršitvijo obveznosti obrazložitve je treba navesti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso, da mora biti iz obrazložitve posamične odločbe jasno in nedvoumno razvidno razlogovanje institucije, ki je avtor akta, da se lahko zainteresirane osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče izvaja nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine zadeve. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevnih dejanskih in pravnih okoliščin, saj se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, nanaša ne le na besedilo tega člena, ampak tudi na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (glej sodbo Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63 in navedena sodna praksa).

175 Pri določanju glob zaradi kršitve konkurenčnega prava je obveznost obrazložitve izpolnjena, ko Komisija v svoji odločbi navede elemente presoje, na podlagi katerih je lahko določila težo in trajanje kršitve (glej sodbo Sodišča z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 463 in navedena sodna praksa).

176 V obravnavanem primeru je Komisija v zvezi s presojo teže kršitve v točkah od 365 do 369 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla razloge, na podlagi katerih je ugotovila, da je treba kršitev opredeliti kot zelo resno. Kot je navedeno v točki 159 in naslednjih zgoraj, je Komisija svojo ugotovitev oprla na to, da je narava zadevne kršitve zelo resna.

177 Vendar je treba navesti, da pri horizontalnih omejevalnih sporazumih, katerih namen je tako kot v obravnavanem primeru določanje cen, dejanski vpliv na trg in geografski obseg zadevnega trga nista nujna elementa za to, da se kršitev opredeli kot zelo resna, zato Komisiji ni bilo treba obrazložiti, zakaj teh meril ni upoštevala. V zvezi s tem je treba spomniti, da pri analizah kršitev člena 81 ES člena 253 ES ni mogoče razlagati tako, da mora Komisija v odločbah pojasniti razloge, iz katerih – glede izračuna globe – ni sprejela drugačnega pristopa, kot ga je dejansko sprejela v izpodbijani odločbi (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 19. maja 2010 v zadevi IMI in drugi proti Komisiji, T-18/05, ZOdl., str. II-1769, točka 153 in navedena sodna praksa).

178 V teh okoliščinah Komisija ni kršila obveznosti obrazložitve v zvezi z dejanskim vplivom kršitve na trg ali omejenim obsegom geografskega trga.

179 Nazadnje, posebej v zvezi z očitkom družbe Transcatab, da obrazložitev izpodbijane odločbe ni logična v zvezi s presežno proizvodnjo tobaka (glej točko 155 zgoraj), je treba navesti, da presežek proizvodnje ni nujno dokaz, da izvajanje kartela, katerega namen je bilo znižanje proizvodnje, ni imelo vpliva. Ni namreč mogoče izključiti, da bi bila proizvodnja tobaka, če ne bi bilo kartela, še večja. V nasprotju s trditvami družbe Transcatab torej ni nujno, da obstaja protislovje med obstojem presežne proizvodnje in trditvijo iz izpodbijane odločbe, da je kartel zmanjšal celotno proizvodnjo tobaka. Družba Transcatab zato na podlagi tega argumenta ne more trditi, da obrazložitev izpodbijane odločbe v tem delu ni logična. To trditev je torej treba zavrniti.

– Kršitve pravice do obrambe

180 Treba je navesti, da Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso, če v svojem obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah izrecno navede, da bo preučila, ali je treba zadevnim družbam naložiti globe, ter če navede glavne dejanske in pravne elemente, ki lahko privedejo do naložitve globe, kot so teža in trajanje domnevne kršitve ter dejstvo, da je bila ta storjena naklepno ali iz malomarnosti, izpolnjuje svojo obveznost upoštevanja pravice družb do zaslišanja. S tem jim daje potrebna izhodišča, da se branijo ne le zoper ugotovitev kršitve, ampak tudi zoper naložitev globe (zgoraj v točki 115 navedena sodba Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 21; sodbi Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji, T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 199, in z dne 19. maja 2010 v zadevi Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, T-11/05, neobjavljena v ZOdl., točka 129).

181 Nasprotno, Komisija ni dolžna natančno opredeliti, kako naj bi vsakega od teh elementov uporabila pri določanju globe, če navede dejanske in pravne elemente, na katerih naj bi temeljil njen izračun glob (zgoraj v točki 141 navedena sodba Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 369). Poleg tega lahko Komisija glede na upravni postopek v odločbi tudi ponovno pregleda ali doda dejstva ali pravna dejstva v podporo očitkom, ki jih je ugotovila (glej zgoraj v točki 117 navedeno sodbo Schneider Electric proti Komisiji, točka 438 in navedena sodna praksa).

182 Iz tega sledi, da se pravice do obrambe zadevnih podjetij glede določitve globe pred Komisijo zagotavljajo z možnostjo, da ta podjetja podajo pripombe glede trajanja, teže in protikonkurenčnosti očitanih dejanj (sodba Splošnega sodišča z dne 6. oktobra 1994 v zadevi Tetra Pak proti Komisiji, T-83/91, Recueil, str. II-755, točka 235, in zgoraj v točki 180 navedena sodba Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točka 131).

183 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je Komisija v točki II A obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah v skladu s sodno prakso navedla dejanske in pravne elemente, zaradi katerih je družbi Transcatab mogoče naložiti globo. Komisija je v njem zlasti navedla dejanske in pravne elemente, na katere se je oprla v izpodbijani odločbi pri izračunu izhodiščnega zneska globe, naložene tožeči stranki. Družba Transcatab je imela možnost predložiti svoje pripombe o teh elementih, tako da je treba ugotoviti, da je bila njena pravica do izjave ustrezno upoštevana. Poleg tega se Komisija, kot je bilo navedeno v okviru tega dela tožbenega razloga, v izpodbijani odločbi pri opredelitvi, da je kršitev zelo resna, ni oprla na dejanski vpliv kartela na trg, ne v zvezi z zmanjšanjem proizvodnje ne v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo na nabavnem trgu, ampak se je oprla na to, da je narava zadevne kršitve zelo resna.

184 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba prvi del drugega tožbenega razloga v celoti zavrniti.

Drugi del drugega tožbenega razloga: kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj pri določanju osnovnega zneska globe

Trditve strank

185 Na prvem mestu družba Transcatab trdi, da je Komisija kršila načelo sorazmernosti, ker ji je naložila globo v znesku 14 milijonov EUR. Ta globa naj ne bi bila sorazmerna ne s skupno letno vrednostjo nakupov na referenčnem trgu, ki naj bi bila nižja od 13 milijonov EUR, ne s skupno vrednostjo nakupov tobaka, ki so bili predmet sporazumov, ki naj ne bi presegla 50 milijonov EUR na leto. Komisija bi pri določanju

globe morala upoštevati, da je šlo za zelo majhen trg. Poleg tega naj bi nove smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003, (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006) določale, da je treba osnovni znesek globe določiti glede na vrednost prodaje, ki jo je podjetje ustvarilo na trgu, ki je predmet omejevalnega sporazuma.

186 Na drugem mestu družba Transcatab trdi, da je Komisija pri določanju osnovnega zneska globe kršila načelo enakega obravnavanja in načelo varstva legitimnih pričakovanj. Brez kakršne koli utemeljitve naj bi drugače obravnavala kartel, ki se obravnava v tej zadevi, in kartel, ki je bil predmet odločbe v zadevi Surovi tobak – Španija, čeprav med tema zadevama obstajajo pomembne podobnosti glede predmeta kartela in omejenega geografskega obsega.

187 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

– Kršitev načela sorazmernosti

188 Treba je spomniti, da načelo sorazmernosti zahteva, naj ravnanje institucij ne prestopi mej tistega, kar je primerno in potrebno za uresničitev legitimnih ciljev, ki jim sledi zadevna ureditev, pri tem pa je treba takrat, ko je mogoče izbirati med več primernimi ukrepi, uporabiti najmanj omejujočega, povzročene neugodnosti pa ne smejo

biti čezmerne glede na zastavljene cilje (sodba Sodišča z dne 5. maja 1998 v zadevi Združeno kraljestvo proti Komisiji, C-180/96, Recueil, str. I-2265, točka 96, in sodba Splošnega sodišča z dne 12. septembra 2007 v zadevi Prym in Prym Consumer proti Komisiji, T-30/05, neobjavljena v ZOdl., točka 223).

189 V postopkih, ki jih sproži Komisija, da se kaznujejo kršitve pravil o konkurenci, uporaba tega načela pomeni, da globe ne smejo biti čezmerne glede na zastavljene cilje, to je glede na spoštovanje teh pravil, in da mora biti znesek globe, ki je naložena podjetju zaradi kršitve predpisov s področja konkurence, v sorazmerju s kršitvijo, ki se presodi celostno, zlasti ob upoštevanju njene teže (glej v tem smislu zgoraj v točki 188 navedeno sodbo Prym in Prym Consumer proti Komisiji z dne 12. septembra 2007, točki 223 in 224 ter navedena sodna praksa). Načelo sorazmernosti zlasti pomeni, da mora Komisija določiti globo sorazmerno z dejavniki, ki se upoštevajo pri določitvi teže kršitve, in da mora te dejavnike upoštevati skladno in objektivno upravičeno (sodbi Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Jungbunzlauer proti Komisiji, T-43/02, ZOdl., str. II-3435, točke od 226 do 228, in z dne 28. aprila 2010 v zadevi Amann & Söhne in Cousin Filterie proti Komisiji, T-446/05, ZOdl., str. II-1255, točka 171).

190 Na prvem mestu v zvezi z očitkom, da globa ni sorazmerna s skupno vrednostjo nakupov na zadevnem trgu, je treba navesti, da ne iz Uredbe št. 1/2003 ne iz Smernic ni razvidno, da je treba znesek globe določiti neposredno glede na velikost zadevnega trga, saj to ni obvezen element, ampak samo eden med upoštevnimi elementi za presojo teže kršitve (sodba Sodišča z dne 25. januarja 2007 v zadevi Dalmine proti Komisiji, C-407/04 P, ZOdl., str. I-829, točka 132, in zgoraj v točki 114 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji z dne 3. septembra 2009, točka 55). Te določbe same po sebi torej Komisiji ne nalagajo, naj upošteva omejeno velikost trga proizvodov (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Roquette Frères proti Komisiji, T-322/01, ZOdl., str. II-3137, točka 148).

191 Kot je navedeno v točki 139 zgoraj, pa je v skladu s sodno prakso dolžnost Komisije, da pri presoji teže kršitve upošteva veliko dejavnikov, katerih narava in pomembnost se spreminjata glede na vrsto obravnavane kršitve in posebne okoliščine zadevne kršitve. Ni mogoče izključiti, da bi bila med temi dejavniki, ki dokazujejo težo kršitve, če je to primerno, tudi velikost trga zadevnega proizvoda (zgoraj v točki 115 navedena sodba Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 120, in zgoraj v točki 146 navedena sodba Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 267).

192 Čeprav je velikost trga lahko dejavnik, ki ga je treba upoštevati kot dokaz teže kršitve, pa se njegova pomembnost spreminja glede na vrsto kršitve in posebne okoliščine zadevne kršitve.

193 Prvič, v zvezi z vrsto kršitve je v tem primeru treba ugotoviti, da je bil predmet zadevnega kartela zlasti skupno določanje cen, po katerih so predelovalci plačevali surovi tobak, ter razdelitev dobaviteljev in količin surovega tobaka. Take prakse so horizontalne omejitve, in sicer „cenovni karteli“, v smislu Smernic in so torej po naravi „zelo resne“ kršitve. Za to vrsto kartelov, ki so v sodni praksi opredeljeni kot očitne kršitve pravil o konkurenci ali kot zelo resne kršitve, ker neposredno vplivajo na bistvene parametre konkurence na zadevnem trgu (glej točko 137 zgoraj), je v Smernicah predviden najnižji izhodiščni znesek globe nad 20 milijoni EUR.

194 Drugič, v zvezi s posebnimi okoliščinami zadevne kršitve je treba ugotoviti, da velikost zadevnega trga nikakor ni bila zanemarljiva, saj je iz točke 366 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je proizvodnja surovega tobaka v Italiji predstavljala 38 % proizvodnje v okviru kvote v Uniji. Poleg tega je iz opombe št. 290 izpodbijane odločbe razvidno, da je kartel zajemal tudi nakupe pri „tretjih podjetjih za

pakiranje“ – to je pri posrednikih, ki so pri proizvajalcih kupili surov tobak in opravili prvo predelavo – zato je kartel zadeval nakupe, katerih vrednost je presegala samo nabavno vrednost surovega tobaka, proizvedenega v Italiji.

195 V teh okoliščinah družba Transcatab ne more trditi, da njena globa ni sorazmerna s skupno vrednostjo nakupov na zadevnem trgu.

196 Na drugem mestu v zvezi z očitkom, da je globa nesorazmerna glede na vrednost nakupov družbe Transcatab na zadevnem trgu, je treba najprej poudariti, da v veljavnem pravu ni splošno veljavnega načela, da mora biti sankcija sorazmerna s prometom, ki ga podjetje ustvari na zadevnem trgu (glej zgoraj v točki 146 navedeno sodbo Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 277 in navedena sodna praksa).

197 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso dopustno zaradi določitve globe enako upoštevati tako skupni promet podjetja, ki je, čeprav približen in nepopoln, kazalec njegove velikosti in njegove gospodarske moči, kot del tega prometa, ki je bil ustvarjen z blagom, ki je predmet kršitve, in ki torej lahko kaže na obseg kršitve. Niti enemu niti drugemu od teh vrst prometa se glede na druge elemente presoje ne sme pripisati nesorazmernega pomena in zato določitev ustrezne globe ne more biti zgolj rezultat izračuna na podlagi skupnega prometa. To zlasti velja, kadar zadevno blago predstavlja le majhen delež tega prometa (zgoraj v točki 115 navedena sodba Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 121; zgoraj v točki 88 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 243, in sodba Sodišča z dne 3. septembra 2009 v združenih zadevah Papierfabrik August Koehler in drugi proti Komisiji, C-322/07 P, C-327/07 P in C-338/07 P, ZOdl., str. I-7191, točka 114).

198 Vendar je treba ugotoviti, kot je razvidno iz točk od 40 do 43 zgoraj, da je Komisija v izpodbijani odločbi globo določila glede na tržni delež vsakega podjetja pri nakupu zadevnega proizvoda na trgu, na katerem se je kršitev zgodila. Tako je bila nabavna vrednost na zadevnem trgu merilo, ki se je v tem primeru upoštevalo pri določitvi globe.

199 Poleg tega je iz sodne prakse razvidno, da če končni znesek globe ne preseže 10 % celotnega prometa zadevnega podjetja v zadnjem letu kršitve, globe ni mogoče šteti za nesorazmerno samo zato, ker presega promet, ki je ustvarjen na upoštevnem trgu (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 200).

200 Prav tako so bile, kot je navedeno v točkah 160 in 193 zgoraj, predmet zadevne kršitve prakse, ki so horizontalne omejitve, in sicer „cenovni karteli“, v smislu Smernic in so torej po naravi „zelo resne“ kršitve. Za to vrsto zelo resnih omejevalnih sporazumov je v Smernicah predviden najnižji izhodiščni znesek globe nad 20 milijoni EUR. Iz točke 376 obrazložitve izpodbijane odločbe pa je razvidno, da je izhodiščni znesek globe, naložene družbi Transcatab, precej nižji od zneska, ki bi ga Komisija v skladu s Smernicami lahko določila za zelo resne kršitve. V teh okoliščinah družba Transcatab ne more trditi, da globa, ki ji je naložena, ni sorazmerna glede na domnevno omejeno velikost zadevnega trga in skupno letno vrednost nakupov na referenčnem trgu.

201 Nazadnje, v zvezi s trditvijo tožeče stranke, ki se nanaša na Smernice iz leta 2006, je treba poudariti, kot družba Transcatab sama priznava, da te smernice niso bile upoštevne za dejansko stanje v tej zadevi (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. junija 2010 v zadevi Lafarge proti Komisiji, C-413/08 P, ZOdl., str. I-5361, točka 108).

– Kršitev načela enakega obravnavanja

202 V skladu z ustaljeno sodno prakso gre za kršenje načela enakega obravnavanja, če se primerljivi položaji obravnavajo različno ali različni položaji enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (sodba Sodišča z dne 13. decembra 1984 v zadevi Sermide, 106/83, Recueil, str. 4209, točka 28, in zgoraj v točki 158 navedena sodba Hoechst proti Komisiji, točka 79).

203 Treba je tudi spomniti, kot je navedeno v točki 162 zgoraj, da v skladu z ustaljeno sodno prakso upravna praksa Komisije ne pomeni pravnega okvira za globe v zadevah s področja konkurence, da ima Komisija glede določanja višine glob široko diskrecijsko pravico in da ni omejena s svojimi prejšnjimi presojami.

204 Zgolj dejstvo, da je Komisija v svoji prejšnji upravni praksi menila, da neko ravnanje upravičuje globo v določenem znesku, nikakor ne pomeni, da bi morala enako presoditi v svoji naslednji odločbi (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, T-329/01, ZOdl., str. II-3255, točka 110 in navedena sodna praksa).

205 Tako je treba v tem primeru šteti, da družba Transcatab samo s sklicevanjem na odločbo v zadevi Surovi tobak – Španija ne more uspeti, ker Komisija te zadeve ni bila dolžna presojati enako (glej v tem smislu zgoraj v točki 162 navedeno sodbo Archer Daniels Midland proti Komisiji z dne 19. marca 2009, točka 83).

206 Posebej v zvezi z uporabo načela enakega obravnavanja v tem primeru je treba poudariti, da so bile druge odločbe Komisije, ki so posegale na področje glob, načeloma le indikativne, in to še toliko bolj, kadar dejanske okoliščine v teh drugih odločbah niso enake kot v zadevni odločbi (zgoraj v točki 204 navedena sodba Archer Daniels Midland proti Komisiji z dne 27. septembra 2006, točka 112). Čeprav v tem primeru res obstajajo določene podobnosti med zadevo Surovi tobak – Španija in obravnavano zadevo, pa so med njima tudi pomembne razlike, ki jih nikakor ni mogoče zanemariti. Po eni strani namreč ni sporno, da je bil španski trg manjši in manj pomemben kot italijanski trg. Po drugi strani pa sta bila nacionalna pravna okvira za zadevni sektor različna (glej natančneje točko 317 in naslednje spodaj).

207 Ob upoštevanju teh nezanemarljivih razlik je Komisija ta primera upravičeno različno obravnavala – in ju je tudi morala – ko je določala globo. Zato se družba Transcatab ne more uspešno opirati na odločbo Komisije v zadevi Surovi tobak – Španija, da bi dokazala, da je bilo v tem primeru kršeno načelo enakega obravnavanja.

– Kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj

208 Treba je spomniti, da je iz sodne prakse razvidno, da morajo biti za pravico do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj izpolnjeni trije pogoji. Prvič, upravni organ mora upravičencu dati natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov. Drugič, ta zagotovila morajo biti taka, da pri subjektu, na katerega so naslovljena, ustvarijo legitimna pričakovanja. Tretjič, dana zagotovila morajo biti v skladu z veljavnimi predpisi (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 4. februarja 2009 v zadevi Omya proti Komisiji, T-145/06, ZOdl., str. II-145,

točka 117 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 30. aprila 2009 v zadevi Nintendo in Nintendo of Europe proti Komisiji, T-13/03, ZOdl., str. II-947, točka 203 in navedena sodna praksa).

209 V tem primeru je treba ugotoviti, da prvi pogoj, predviden v sodni praksi, ni izpolnjen. Iz sodne prakse je namreč razvidno, da je določitev zneska globe predmet široke diskrecijske pravice Komisije, tako da subjekti ne morejo imeti legitimnih pričakovanj, da bo določila take zneske (glej zgoraj v točki 204 navedeno sodbo Archer Daniels Midland proti Komisiji z dne 27. septembra 2006, točka 109 in navedena sodna praksa). Tako ni mogoče šteti, da je precedens v zadevi Surovi tobak – Španija, na katerega se sklicuje družba Transcatab, mogoče razumeti tako, da ji je dal natančno, brezpogojno in skladno zagotovilo v smislu sodne prakse, navedene v prejšnji točki.

210 Poleg tega je treba ugotoviti, da je Komisija odločbo v zadevi Surovi tobak – Španija sprejela oktobra 2004, to je več kot dve leti po tem, ko je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi. V teh okoliščinah družba Transcatab nikakor ne more trditi, da je ravnala v skladu z legitimnim pričakovanjem na podlagi določitve globe v omenjeni zadevi.

211 Ob upoštevanju navedenega je treba drugi del drugega tožbenega razloga v celoti zavrniti.

Tretji del drugega tožbenega razloga: kršitev načela sorazmernosti pri upoštevanju odvračalnega učinka kazni in finančnega položaja družbe Transcatab

Trditve strank

212 Družba Transcatab nasprotuje uporabi množitelja pri določitvi izhodiščnega zneska globe. Prvič, nasprotuje temu, da je treba odgovornost za kršitev pripisati matični družbi Alliance One, kar je pogoj za uporabo množitelja.

213 Drugič, trdi, da bi se v tem primeru odvračalni učinek lahko dosegel brez uporabe množitelja in z določitvijo nižjega izhodiščnega zneska globe, kot ga je določila Komisija.

214 Tretjič, trdi, da bi Komisija na podlagi načela sorazmernosti morala prilagoditi globo tako, da bi upoštevala negotov finančni položaj družbe Transcatab in tveganja za nadaljnje opravljanje dejavnosti. V obdobju od leta 1995 do leta 2002 je družba Transcatab namreč ustvarila velike izgube in naj bi bila zaradi globe, ki ji jo je naložila Komisija, prisiljena v likvidacijo. Poleg tega naj družba Transcatab na datum izpodbijane odločbe ne bi bila več prisotna na italijanskem trgu in nič več dejavna na trgu, tako da zanjo ne bi bilo potrebno nikakršno odvračanje. Prav tako naj v tem primeru ne bi bilo nobene dodatne zahteve po odvračanju v zvezi s tako imenovano proizvodnjo „več proizvodov“. Nazadnje, celo Smernice iz leta 2006 naj bi se sklicevale na zmožnost podjetja, da plača globo, in s tem upoštevale tveganje, da se ogrozi njegova gospodarska sposobnost preživetja.

215 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

216 Iz sodne prakse je razvidno, da je namen sankcij iz člena 23 Uredbe št. 1/2003 kaznovati protipravno ravnanje ter preprečiti njegovo ponovitev. Iz tega sledi, da je odvračanje eden od namenov globe (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497, točki 218 in 219 ter navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 103 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 150).

217 S potrebo po zagotavljanju odvračalnega učinka globe se zahteva, da je globa določena ob upoštevanju želenega vpliva na podjetje, ki mu je naložena, to pa zato, da globa ne bi bila zanemarljiva oziroma, nasprotno, prekomerna, zlasti glede na finančne zmožnosti zadevnega podjetja, v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz potrebe po zagotavljanju učinkovitosti globe in spoštovanja načela sorazmernosti (sodbi Splošnega sodišča z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02, ZOdl., str. II-897, točka 283; z dne 18. junija 2008 v zadevi Hoechst proti Komisiji, T-410/03, Recueil, str. II-881, točka 379, in zgoraj v točki 103 navedena sodba Akzo Nobel in drugi z dne 30. septembra 2009, točka 154). Čeprav je nujnost zagotovitve zadostnega odvračalnega učinka globe legitimni cilj, ki ga Komisija sme zasledovati pri določitvi globe, pa mora Komisija kljub temu upoštevati splošna pravna načela, še posebej načelo sorazmernosti, kar velja ne le pri določitvi izhodiščnega zneska, temveč tudi pri njegovem povečanju, zaradi zagotovitve zadostnega odvračalnega učinka globe (zgoraj navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 316).

218 V Smernicah je odvračalni učinek omenjen v točki 1 A, ki govori o teži kršitev. Natančneje, četrti odstavek te točke določa, da je treba „določiti kazen na ravni, ki naj zagotavlja, da ima dovolj odvračalen učinek“. V tem primeru je Komisija v točkah 374 in 375 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasnila, da je treba uporabiti množitelj 1,25, da se globi, naloženi družbi Transcatab, zagotovi dovolj odvračalen učinek, saj je ta družba del ekonomsko in finančno zelo močne večnacionalne skupine, ki je eden od glavnih

svetovnih trgovcev s tobakom in deluje na različnih ravneh tobačne industrije in različnih geografskih trgih.

219 Prvič, v zvezi z argumentom, da matični družbi Alliance One ni mogoče pripisati odgovornosti za kršitev, kar je pogoj za uporabo množitelja, zadošča navedba, da je bilo v okviru prvega tožbenega razloga ugotovljeno, da je Komisija upravičeno menila, da je treba družbo Alliance One šteti za soodgovorno za kršitev, ki jo je storila družba Transcatab (glej prvi del prvega tožbenega razloga). Zato s tem argumentom ni mogoče uspeti.

220 Drugič, v zvezi s trditvijo družbe Transcatab, da je izhodiščni znesek 10 milijonov EUR dovolj odvračalen, je treba ugotoviti, da ta družba ni nikakor podkrepila svoje trditve, da bi bil znesek globe, če bi bil določen brez upoštevanja množitelja za odvračalni učinek, zadosten za zagotovitev takega učinka globe (glej v tem smislu zgoraj v točki 201 navedeno sodbo Lafarge proti Komisiji, točka 107).

221 Tretjič, v zvezi z očitkom, da Komisija ni upoštevala njenega negotovega finančnega položaja in da je tako kršila načelo sorazmernosti, ker je zanjo uporabila množitelj, je treba najprej navesti, da ker se v skladu s sodno prakso odvračalni namen nanaša na vedenje podjetij znotraj Unije, se za ugotovitev odvračalnega množitelja upošteva veliko elementov, in ne samo posebni položaj zadevnega podjetja (sodba Splošnega sodišča z dne 30. aprila 2009 v zadevi Itochu proti Komisiji, T-12/03, ZOdl., str. II-883, točka 93; glej v tem smislu tudi sodbo Sodišča z dne 29. junija 2006 v zadevi Showa Denko proti Komisiji, C-289/04 P, ZOdl., str. I-5859, točka 23, in zgoraj v točki 189 navedeno sodbo Jungbunzlauer proti Komisiji, točka 300).

222 Poleg tega Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso pri določanju globe ni dolžna upoštevati slabega finančnega položaja podjetja, saj bi se s priznanjem take obveznosti zagotavljala neupravičena konkurenčna prednost podjetjem, ki so najmanj prilagojena tržnim pogojem (glej zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 327, sodbo Sodišča z dne 29. junija 2006 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji, C-308/04 P, ZOdl., str. I-5977, točka 105 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 28. aprila 2010 v zadevi BST proti Komisiji, T-452/05, ZOdl., str. II-1373, točka 95).

223 Zato družba Transcatab ne more nasprotovati uporabi množitelja za odvračalni učinek in tega utemeljevati z okoliščino, da je v obdobju izvajanja kartela ustvarila izgubo, zaradi katere od začetka postopka ni več dejavna na trgu, ki ga kartel zadeva. Poleg tega glede na to, da je družba Transcatab del ekonomsko in finančno zelo močne večnacionalne skupine in da se odgovornost pripisuje njeni matični družbi, uporaba množitelja za znesek, določen glede na skupni promet te skupine, ne more povzročiti, da je globa nesorazmerna.

224 Poleg tega je treba ugotoviti, da v tem primeru družba Transcatab ne v upravnem postopku ne pred Splošnim sodiščem ni dokazala svoje trditve, da je bila zaradi zadevne preiskave, ki jo je sprožila Komisija, in predvidene globe, prisiljena v likvidacijo. Treba je tudi spomniti, da to, da ukrep, ki ga sprejme neka institucija, povzroči stečaj ali likvidacijo določenega podjetja, v pravu Unije samo po sebi ni prepovedano. Čeprav lahko likvidacija podjetja v njegovi obstoječi pravni obliki škodi finančnim interesom lastnikov, delničarjev ali imetnikov deležev, pa ne pomeni, da osebni, opredmeteni in neopredmeteni elementi, ki sestavljajo podjetje, tudi sami izgubijo svojo vrednost (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 in T-252/01, Recueil, str. II-1181, točka 372 in navedena sodna praksa).

225 V zvezi s trditvijo, ki se nanaša na zahtevo po dodatnem odvračalnem učinku za podjetja s tako imenovano proizvodnjo „več proizvodov“, je treba ugotoviti, da v izpodbijani odločbi ni nobenega sklicevanja na tako zahtevo, tako da je v tem primeru ta trditev brezpredmetna. Nazadnje, v zvezi s trditvijo glede Smernic iz leta 2006 je že bilo navedeno, da niso bile upoštevne za dejansko stanje v tej zadevi (glej točko 201 zgoraj).

226 Glede na vse navedeno je treba zavrniti tretji del drugega tožbenega razloga in, posledično, drugi tožbeni razlog v celoti.

3. *Tretji tožbeni razlog: določitev osnovnega zneska globe*

Prvi del tretjega tožbenega razloga: napačno povečanje globe zaradi trajanja kršitve

Trditve strank

227 Na prvem mestu družba Transcatab nasprotuje 60-odstotnemu povečanju izhodiščnega zneska globe na podlagi ugotovitve, da so predelovalci šest let in štiri mesece sodelovali pri enotni kršitvi. Komisija naj namreč ne bi upoštevala, da so bili od leta 1999 do leta 2002 sporazumi, sklenjeni na italijanskem trgu surovega tobaka, večinoma panožni sporazumi, ki sta jih sklenila konfederacija Unitab in združenje APTI. Komisija bi zato pri določitvi globe morala razlikovati med ravnanjem v letih od 1995 do 1998 in ravnanjem v letih od 1999 do 2002, za katero je odgovorno izključno

združenje APTI. Sicer pa naj bi Komisija sama navedla, da je bilo združenje APTI izključno odgovorno za svoje odločitve (točka 253 obrazložitve izpodbijane odločbe). Zato Komisija vsaj ne bi smela povečati globe za zadevna tri leta.

228 Zlasti iz točk 152 in 154 obrazložitve izpodbijane odločbe ter iz nekaterih dokumentov v spisu naj bi bilo razvidno, da so predelovalci že od leta 1998 imeli stike v okviru panožnih sporazumov in zato, da bi pripravili te sporazume. Taka srečanja med predelovalci naj bi se nato nadaljevala celotno obdobje, v katerem je bilo združenje APTI zadolženo za pogajanja o panožnih sporazumih s konfederacijo Unitab. Družba Transcatab se posebej sklicuje na točke 104, 143, od 151 do 153, 158 in 165 obrazložitve izpodbijane odločbe. V zvezi z letom 1999 naj se samo točki 158 in 159 obrazložitve izpodbijane odločbe ne bi neposredno nanašali na panožne sporazume. Vendar naj bi se nanje nanašali posredno. Celo po letu 1999 naj bi predelovalci imeli stike le zaradi določanja skupnega stališča, ki ga bodo zagovarjali v združenju APTI. Družba Transcatab kot primer navaja točki 199 in 212 obrazložitve izpodbijane odločbe oziroma, v okviru ciljev, ki so se izvajali preko združenja Cogentab, ki sta ga ustanovila združenje APTI in konfederacija Unitab, točke od 187 do 189, 191 in 208 obrazložitve izpodbijane odločbe. Vsekakor naj bi se stiki med predelovalci zunaj panožnih sporazumov omejevali na določene tržne vidike in se v praksi večinoma izvajali v obliki preproste izmenjave informacij.

229 Na drugem mestu naj bi družba Transcatab v drugem tožbenem razlogu dokazala, da kartel ni imel vpliva na trg in potrošnikom ni mogel povzročiti škode. V skladu s Smernicami se globe za dolgotrajne kršitve povečajo z namenom „nalaganja učinkovitih sankcij za omejitve, ki so v daljšem obdobju imele škodljiv vpliv na potrošnike“. Iz tega naj bi sledilo, da je Komisija s samodejnim povečanjem za 10 % na leto, ne da

bi upoštevala dejanski položaj, storila napako pri uporabi meril za izračun globe, ki jih je sama določila.

230 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

– Povečanje globe zaradi trajanja sporazuma

231 Treba je spomniti, da je v skladu s sodno prakso kršitev člena 81(1) ES lahko ne le posledica ločenega dejanja, ampak niza dejanj ali tudi trajajočega ravnanja (zgoraj v točki 90 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 81). Kadar se različna dejanja zaradi istega cilja, ki izkrivlja konkurenco na skupnem trgu, uvrščajo v enoten načrt, lahko Komisija naloži odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (zgoraj v točki 88 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 258).

232 Kadar so poleg tega ugotovljeni sporazumi in usklajena ravnanja zaradi svojega enakega namena del sistemov rednih srečanj ter določanja ciljnih cen in kvot, ti sistemi pa so del številnih prizadevanj zadevnih podjetij za dosego enotnega gospodarskega cilja, in sicer izkrivljanja razvoja cen, bi bila razdelitev tega trajajočega ravnanja z enotnim ciljem umetna, saj bi bilo obravnavano kot več ločenih kršitev, čeprav gre,

nasprotno, za enotno kršitev, ki se je postopoma uresničevala tako s sporazumi kot z usklajenimi ravnanji (glej v tem smislu zgoraj v točki 222 navedeno sodbo BST proti Komisiji, točka 33 in navedena sodna praksa).

233 V tem primeru je Komisija v izpodbijani odločbi menila – čemur družba Transcatab ni nasprotovala – da so bile prakse predelovalcev enotna in trajajoča kršitev člena 81(1) ES, ker so bile del celovitega načrta, ki je določal ravnanje na nakupnem trgu ter imel enak protikonkurenčni in gospodarski cilj, to je izkrivljanje običajnega razvoja cen na trgu surovega tobaka in obvladovanje preskrbe z njeno razdelitvijo. Komisija je zlasti poudarila – čemur družba Transcatab ni nasprotovala – da je imel kartel ves čas trajanja iste cilje ter enako strukturo in mehanizme delovanja (glej točke od 264 do 269 obrazložitve izpodbijane odločbe).

234 Komisija je tudi ugotovila – čemur družba Transcatab ni nasprotovala – da so se predelovalci po letu 1999 vzporedno z usklajevanjem zunaj panožnih sporazumov usklajevali, da bi določali ravnanja združenja APTI, in da je bilo to usklajevanje v teh letih pomemben element kartelne strategije predelovalcev (glej točko 244 obrazložitve izpodbijane odločbe). Zato je imelo pripravljanje sestankov združenja APTI isti protikonkurenčni cilj kot sklepanje sporazumov med predelovalci, to je izkrivljanje običajnega razvoja cen na trgu surovega tobaka.

235 Ker se te presoje niso izpodbijale, je Komisija, tudi če bi bila, kot navaja družba Transcatab, srečanja predelovalcev od leta 1999 dalje le predhodne priprave na sestanke združenja APTI, upravičeno menila, da je bilo sodelovanje na teh srečanjih del enotne

in trajajoče kršitve, saj je ugotovila, da je bilo usklajevanje med predelovalci, katerega namen je bil določati ravnanje združenja APTI, del kartelne strategije in je imelo isti enotni cilj, kot so ga imeli predelovalci pred letom 1999.

236 Zato tudi če so bila, kot navaja družba Transcatab, ravnanja predelovalcev po letu 1999 namenjena izključno predhodni pripravi na sestanke združenja APTI, ta okoliščina nikakor ne more vplivati na trajanje kršitve, tako da bi Komisija tudi v tem hipotetičnem primeru še vedno lahko menila, da je kršitev, ki so jo storili predelovalci, trajala približno šest let in štiri mesece. Očitek družbe Transcatab, da so bila ravnanja predelovalcev od leta 1999 do leta 2002 namenjena izključno pripravam na sklepanje panožnih sporazumov, torej nikakor ne more vplivati na zakonitost izpodbijane odločbe, zato ga je treba zavrniti kot neupošteven.

237 Te ugotovitve ne more ovreči trditev, da je Komisija ugotovila, da je treba združenje APTI, ne pa njegovih članov, šteti za odgovorno za njihovo ravnanje (glej točko 253 obrazložitve izpodbijane odločbe). Ravnanje združenja APTI, ki je imelo svoj protikonkurenčni cilj, namreč ni bilo ista kršitev kot kršitev, ki so jo storili predelovalci, čeprav se je cilj omenjenega ravnanja delno prekrival s protikonkurenčnim ciljem predelovalcev (glej točke od 270 do 273 obrazložitve izpodbijane odločbe). Družba Transcatab tej ugotovitvi ni nasprotovala.

238 Vsekakor je treba tudi navesti, da ta očitek nima dejanske podlage.

239 Prvič, družba Transcatab v svojih pisanjih izrecno priznava, da so v zadevnem obdobju predelovalci imeli stike „zunaj panožnih sporazumov“, da so ti stiki zadevali „določene tržne vidike“ in da so se v tem okviru izmenjevale občutljive informacije. Družba Transcatab tudi trdi, da so bili v tem obdobju sporazumi, sklenjeni na italijanskem trgu surovega tobaka, „večinoma“ panožni sporazumi, ki sta jih sklenila konfederacija Unitab in združenje APTI, iz česar je mogoče razumeti, da so v tem obdobju poleg stikov med predelovalci v zvezi s panožnimi sporazumi obstajali tudi drugi sporazumi med predelovalci.

240 Drugič, iz izpodbijane odločbe in spisa je razvidno, da so v tem obdobju stiki med predelovalci precej presegali preprosta predhodna srečanja za določanje skupnega pristopa v združenju APTI za pogajanja o panožnih sporazumih. V zvezi s tem je treba spomniti, da so panožni sporazumi v skladu z legge nº 88 sulle norme sugli accordi interprofessionali e sui contratti di coltivazione e vendita dei prodotti agricoli (zakon št. 88 o panožnih sporazumih, pogodbah o pridelavi in prodaji kmetijskih proizvodov) z dne 16. marca 1988 (GURI št. 69 z dne 23. marca 1988, v nadaljevanju: zakon št. 88/88) zadevali določanje najnižjih cen, ki jih je treba vključiti v pogodbe o pridelavi (glej točki 68 in 253 obrazložitve izpodbijane odločbe), medtem ko je bil predmet sporazumov med predelovalci dosti širši, saj je kartel predvideval zlasti določanje najvišjih ali povprečnih dobavnih cen ter količine tobaka, ki jo mora kupiti vsak predelovalec, in vire preskrbe za te nakupe (točka 363 obrazložitve izpodbijane odločbe).

241 Iz več elementov v izpodbijani odločbi in spisu pa je razvidno, da je bil tudi od leta 1999 dalje predmet stikov med predelovalci širši od preprostega usklajevanja stališč združenja APTI za sklepanje panožnih sporazumov.

242 Iz točke 186 obrazložitve izpodbijane odločbe je na primer razvidno, da so predelovalci po mnenju Komisije oktobra 1999 sklenili tajni sporazum, ki je bil po vsebini in obliki zelo podoben sporazumu Villa Grazioli iz septembra 1998 (glej točko 142 obrazložitve izpodbijane odločbe). Ta sporazum, priložen odgovoru na tožbo, je bil namenjen predvsem določanju cen za nakup surovega tobaka (Burley in Bright) pri „tretjih podjetjih za pakiranje“, dodeljevanju „tretjih podjetij za pakiranje“ skupaj z določenimi količinami vsakemu predelovalcu in bojkotiranju „tretjih podjetij za pakiranje“, ki se niso pridružila združenju Cogentab (glej točko 186 obrazložitve izpodbijane odločbe).

243 Poleg tega je iz točk od 202 do 204 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da se je usklajevanje med predelovalci leta 2000 nadaljevalo. Vendar družba Transcatab ne dokaže, da se je to usklajevanje nanašalo izključno na stališča, ki jih je treba zavzeti v združenju APTI. Nasprotno, iz točke 204 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da so se predelovalci 21. septembra 2000 sestali, da bi vzpostavili mehanizem medsebojnega usklajevanja na ravni direktorjev nabave.

244 Iz točke 212 obrazložitve izpodbijane odločbe je tudi razvidno, da so se 14. septembra 2001 sestali predsedniki in direktorji nabave družb Deltafina, Dimon in Transcatab, na predlaganem dnevnem redu pa ni bil le panožni sporazum med združenjem APTI in konfederacijo Unitab, temveč tudi odnosi med temi podjetji, nakup pri „tretjih podjetjih za pakiranje“, odnosi z družbo Romana Tabacchi in strategije za prihodnost.

245 Vsi ti primeri kažejo, da od leta 1999 do leta 2002 predmet stikov med predelovalci niso bili izključno panožni sporazumi, kot trdi družba Transcatab, in da je prav nasprotno v tem obdobju kartel med predelovalci še naprej deloval vzporedno s panožnimi sporazumi. Poleg tega družba Transcatab ni z ničemer dokazala, da je

Komisija storila napako, ker ni menila, da je bilo ravnanje predelovalcev od leta 1999 do leta 2002 namenjeno izključno pripravam na sklepanje panožnih sporazumov.

246 Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da je treba prvi očitek, ki ga družba Transcatab navaja v tem delu tožbenega razloga, zavrniti.

– Neobstoj škode za potrošnike

247 Trditev družbe Transcatab, da je Komisija z 10-odstotnim povečanjem na leto storila napako, ker potrošniki zaradi kršitve niso bili oškodovani, nima ne pravne ne dejanske podlage.

248 Prvič, ne iz člena 23 Uredbe št. 1/2003 ne iz točke 1 B, tretji odstavek, Smernic, na katere se sklicuje družba Transcatab, ni mogoče sklepati, da se globa za dolgotrajne kršitve poveča le pod pogojem, da je kršitev trajno škodila potrošnikom. Namen odlomka iz Smernic, na katerega se sklicuje družba Transcatab, je na splošno upravičiti politiko o globah, napovedano v Smernicah, in zlasti spremembe v primerjavi s prejšnjo prakso. Zato družba Transcatab svoje trditve ne more opreti na to določbo iz Smernic.

249 Drugič, v nasprotju s trditvami družbe Transcatab, nikakor ni dokazano, da kartel ni imel vpliva na trg, še posebej pa ne, da ni imel negativnih posledic za potrošnike. Podatki, ki jih je družba Transcatab navedla v drugem tožbenem razlogu, namreč ne dokazujejo neobstoja učinkov, saj bi nanje lahko vplivali drugi dejavniki (glej zlasti

točko 168 zgoraj). Okoliščina, da je kartel trajal več let, poleg tega kaže, da predelovalci niso menili, da kartel ni potreben in da nima učinka. Predpostavka za to trditev družbe Transcatab je torej napačna.

250 Ob upoštevanju navedenega je torej treba prvi del tretjega tožbenega razloga v celoti zavrniti.

Drugi del tretjega tožbenega razloga: kršitev načela ne bis in idem in pomanjkljiva obrazložitev

Trditve strank

251 Družba Transcatab trdi, da je Komisija kršila načelo *ne bis in idem*. V izpodbijani odločbi naj bi ugotovila, da je treba odgovornost za sklepanje panožnih sporazumov od leta 1999 do leta 2001 pripisati izključno združenju APTI. Ker pa ni razlikovala med obdobjem od leta 1995 do leta 1998 in obdobjem od leta 1999 do leta 2001, naj bi predelovalcem pripisala odgovornost za ravnanje v okviru panožnih sporazumov, ki ga je že pripisala izključno združenju APTI.

252 V tem primeru naj bi bila v obdobju od leta 1999 do leta 2002 združenju APTI očitana ista dejanja kot družbi Transcatab, saj so bili v tem obdobju sestanki predelovalcev namenjeni pripravam na sestanke združenja APTI. Poleg tega naj bi šlo za istega

kršitelja, ker naj bi bilo splošno znano, da so poklicna združenja izraz volje njihovih članov. Tako naj bi Komisija predelovalce dvakrat kaznovala za isto kršitev. Najprej naj bi bili kaznovani kot člani združenja APTI in nato še posamično. Posledica tega naj bi bile pretirane globe, naložene predelovalcem, in pomanjkljiva obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi s tem.

253 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

254 V uvodu je treba spomniti, da je načelo *ne bis in idem*, ki je določeno tudi v členu 4 Protokola št. 7 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950, splošno načelo prava Unije, katerega spoštovanje zagotavlja sodišče Unije. Na področju konkurenčnega prava to načelo prepoveduje, da bi bilo podjetje ponovno obsojeno ali da bi ga Komisija ponovno preganjala zaradi protikonkurenčnega ravnanja, za katero je že bilo kaznovano ali pa je bilo s prejšnjo odločbo Komisije, zoper katero ni več mogoče vložiti pravnega sredstva, ugotovljeno da za to ravnanje ni odgovorno (sodba Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točki 85 in 86, in zgoraj v točki 224 navedena sodba Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, točki 130 in 131). Za uporabo načela *ne bis in idem* morajo biti izpolnjeni trije pogoji, in sicer istovetnost dejstev, enotnost kršitelja in enotnost pravno varovanega interesa. To načelo torej prepoveduje kaznovanje iste osebe več kot enkrat za isto nezakonito ravnanje, da bi se varovala ista pravna dobrina (zgoraj v točki 88 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 338, in sodba Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2006 v združenih zadevah FNCBV in drugi proti Komisiji, T-217/03 in T-245/03, ZOdl., str. II-4987, točka 340).

255 V tem primeru ni izpolnjen prvi pogoj, to je istovetnost dejstev. Tudi če bi se del različnih protikonkurenčnih ravnanj, očitanih predelovalcem, zlasti usklajevanje pri določanju ravnanja združenja APTI (točka 244 obrazložitve izpodbijane odločbe), prekrival z ravnanjem, očitanim združenju APTI, to je z določanjem stališča, ki ga bi zastopalo na pogajanjih o cenah za sklenitev panožnih sporazumov s konfederacijo Unitab (točki 253 in 254 obrazložitve izpodbijane odločbe), je namreč treba ugotoviti, da gre za dve različni ravnanji. Usklajevanje pred sprejetjem odločitve namreč ni isto kot sprejetje odločitve.

256 Poleg tega je bilo, kot je navedeno v prvem delu tega tožbenega razloga, usklajevanje med predelovalci, da bi določili ravnanje združenja APTI, del širše strategije kartela predelovalcev in njen pomemben element (glej točko 244 obrazložitve izpodbijane odločbe). V zvezi s tem je treba tudi navesti, da je Komisija v izpodbijani odločbi jasno in natančno navedla, da so bili združenje APTI in predelovalci kaznovani za različne kršitve (glej za združenje APTI točke 253, 254 in od 270 do 273 ter za predelovalce točke od 240 do 252 in od 264 do 269 obrazložitve izpodbijane odločbe).

257 Tako družba Transcatab ne more trditi, da je v tem primeru obstajala istovetnost med dejstvi, očitanimi predelovalcem, in dejstvi, očitanimi združenju APTI.

258 Tudi za drugi pogoj, to je istovetnost kršiteljev, je treba ugotoviti, da ni izpolnjen. Čeprav je družba Transcatab članica združenja APTI, gre namreč za dva različna subjekta, saj imata združenje APTI in družba Transcatab vsak lastno, neodvisno in ločeno pravno osebnost, predmet in cilje (glej v tem smislu zgoraj v točki 254 navedeno sodbo FNCBV in drugi proti Komisiji, točka 128).

259 Iz tega v obravnavanem primeru sledi, da ni istovetnosti dejstev in enotnosti kršiteljev, ker izpodbijana odločba ne kaznuje večkrat istih subjektov ali oseb za ista dejanja. Zato je treba ugotoviti, da načelo *ne bis in idem* ni bilo kršeno.

260 V zvezi z očitkom, da je obrazložitev pomanjkljiva, je treba navesti, da ker so ravnanja, očitana predelovalcem, in ravnanja, očitana združenju APTI, različna in sta jih izvajala različna pravna subjekta, Komisiji ni bilo treba obrazložiti uporabe načela *ne bis in idem*. Poleg tega Komisija v izpodbijani odločbi nikakor ni zamešala odgovornosti združenja APTI in odgovornosti predelovalcev. Natančneje, v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 174 zgoraj, je razlogovanje Komisije v zvezi s tem jasno in nedvoumno razvidno iz točk obrazložitve, navedenih v točki 256 zgoraj, kar družbi Transcatab omogoča, da je seznanjena z utemeljitvijo ukrepa, sprejetega v zvezi z njo, in Splošnemu sodišču, da izvaja nadzor.

261 Glede na navedeno je treba ta del tožbenega razloga v celoti zavrniti.

Tretji del tretjega tožbenega razloga: kršitev načela enakega obravnavanja

Trditve strank

262 Družba Transcatab podredno trdi, da so bili predelovalci, ko so sklepali pogodbe s kmeti, prepričani, da so ravnali v okviru nacionalne zakonodaje in zlasti zakona št. 88/88 ter panožnih sporazumov. V zvezi s panožnimi sporazumi naj bi Komisija

priznala, da je veljavni pravni okvir lahko vzbujal precejšnjo stopnjo negotovosti glede zakonitosti praks združenja APTI. Zato naj bi združenju APTI naložila le simbolično globo 1000 EUR. Družba Transcatab se sprašuje, zakaj se v njenem primeru kljub številnim dokazom, da so se v letih od 1999 do 2002 sporna ravnanja predelovalcev nanašala skoraj izključno na predpogodbe, katerih namen je bil določiti skupno stališče v združenju APTI, ni uporabilo isto razlogovanje. Različna presoja ravnanja združenja APTI in ravnanja družbe Transcatab naj bi povzročila kršitev načela enakega obravnavanja.

263 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

264 Treba je spomniti, kot je razvidno iz sodne prakse, navedene v točki 202 zgoraj, da je načelo enakega obravnavanja kršeno, če se primerljivi položaji obravnavajo različno ali različni položaji enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena.

265 Prvič, v tem primeru je treba navesti, kot je že ugotovljeno v drugem delu tega tožbenega razloga (glej točko 256 zgoraj), da so bili predelovalci in združenje APTI kaznovani za različne kršitve (glej točke od 240 do 252 oziroma 253 in 254 obrazložitve izpodbijane odločbe).

266 Posebej v zvezi z obdobjem od leta 1999 dalje je iz izpodbijane odločbe razvidno, da so bili predelovalci kaznovani za vrsto protikonkurenčnih ravnanj, ki so del iste kartelne strategije, ki se je začela precej pred letom 1999. Predelovalci so tako bili kaznovani za usklajevanje cen zunaj panožnih sporazumov in za vzporedno dejavnost usklajevanja, da bi določali ravnanje združenja APTI (glej zlasti točko 244 obrazložitve izpodbijane odločbe).

267 Nasprotno pa je bilo združenje APTI odgovorno le za ravnanja, povezana s sklepanjem panožnih sporazumov. Komisija je menila, da združenje APTI ne more biti odgovorno za enotno in trajajočo kršitev predelovalcev, ker v spisu Komisije ni nobenega elementa, ki bi kazal, da se je to združenje pridružilo celovitemu načrtu predelovalcev, katerega namen je bil uskladiti vsa njihova ravnanja pri nakupu, ali da je zanj vedelo (glej točki 270 in 271 obrazložitve izpodbijane odločbe).

268 Drugič, iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je obseg kartela predelovalcev tudi po letu 1999 precej presegal področje uporabe zakona št. 88/88 (glej tudi točke od 240 do 245 zgoraj). Zato družba Transcatab ne more trditi, da pravni okvir upravičuje, da se predelovalcem tako kot združenju APTI določi simbolična globa (glej v zvezi s tem točke obrazložitve, navedene v točkah od 298 do 311 spodaj).

269 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da glede kršitev, ki se nanašajo na obdobje od leta 1999 do leta 2002, položaj predelovalcev in zlasti družbe Transcatab ter položaj združenja APTI nista primerljiva. Zato družba Transcatab ne more trditi, da je bilo kršeno načelo enakega obravnavanja.

270 Ob upoštevanju vseh teh ugotovitev je treba tretji tožbeni razlog v celoti zavrniti.

4. *Četrti tožbeni razlog: nekatere olajševalne okoliščine*

Prvi del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da se kartel ni izvajal

Trditve strank

271 Družba Transcatab Komisiji najprej očita, da ji ni priznala olajševalne okoliščine iz točke 3, druga alinea, Smernic, ki se nanaša na dejansko neizvajanje sporazumov o kršitvah. Trdi, da je že v prvem delu drugega tožbenega razloga dokazala, da predelovalci večine sporazumov niso izvajali. Ta ugotovitev naj bi bila razvidna iz tega, da sporazumi niso imeli vpliva na trg.

272 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

273 Prvič, treba je spomniti, da v skladu s sodno prakso olajševalna okoliščina iz točke 3, druga alinea, Smernic, ki se nanaša na dejansko neizvajanje sporazumov o kršitvah, temelji na ravnanju vsakega od podjetij. Zato pri presoji te olajševalne okoliščine ni treba upoštevati učinkov celotne kršitve, ki jih je treba upoštevati pri presoji

dejanskega vpliva kršitve na trg zaradi ocene njene teže (točka 1 A, prvi odstavek, Smernic), ampak posamezno ravnanje vsakega podjetja, da bi se preizkusila teža sodelovanja vsakega podjetja pri kršitvi (zgoraj v točki 148 navedena sodba Groupe Danone proti Komisiji, točka 384, in zgoraj v točki 146 navedena sodba Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 178).

274 Iz tega sledi, da družba Transcatab napake Komisije pri upoštevanju zadevne olajševalne okoliščine ne more utemeljiti s tem, da kršitev ni imela dejanskega vpliva na cene.

275 Drugič, vsekakor je treba spomniti tudi, da je iz sodne prakse razvidno, da morajo kršitelji, da bi bili upravičeni do obravnave na podlagi točke 3, druga alinea, Smernic, dokazati, da so ravnali konkurenčno ali vsaj da so jasno in bistveno kršili obveznosti za izvajanje kartela, in sicer tako da so ovirali njegovo izvajanje in da niso dajali vtisa, da so pristopili k sporazumu in s tem spodbudili druga podjetja k izvajanju zadevnega kartela (sodbi Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Dalmine proti Komisiji, T-50/00, ZOdl., str. II-2395, točka 292, in v tem smislu z dne 15. marca 2006 v zadevi Daiichi Pharmaceutical proti Komisiji, T-26/02, ZOdl., str. II-713, točka 113).

276 Vendar družba Transcatab v obravnavani zadevi nikakor ne trdi, da je jasno in bistveno nasprotovala izvajanju zadevnega kartela, tako da bi ovirala njegovo delovanje. Zato ne more trditi, da je Komisija storila napako, ker ji ni priznala zadevne olajševalne okoliščine.

277 Nazadnje je treba še ugotoviti, po eni strani, da je Komisija v točki 383 obrazložitve izpodbijane odločbe dokazala, da se je kartel izvajal, in, po drugi strani, da družba Transcatab s tem, ko trdi, da se „večina“ sporazumov ni izvajala, sama priznava, da so se zadevni karteli vsaj delno izvajali (glej točko 239 zgoraj).

278 Ob upoštevanju navedenega je treba ta del tožbenega razloga zavrniti.

Drugi del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da so se sporne dejavnosti nehale izvajati, preden je posegla Komisija

Trditve strank

279 Družba Transcatab očita Komisiji, da ji ni priznala olajševalne okoliščine iz točke 3, tretja alinea, Smernic, ki se nanaša na prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija.

280 Prvič, v Smernicah naj upoštevanje te olajševalne okoliščine nikakor ne bi bilo povezano s težo kršitve, tako da naj bi se ta olajševalna okoliščina uporabljala tudi za resne in zelo resne kršitve. Drugič, družba Transcatab naj po posegu Komisije ne bi nikoli ravnala tako, da bi to lahko kršilo pravila o konkurenci. Tretjič, Komisija naj bi spregledala posebnosti sektorja surovega tobaka. Četrtič, neupoštevanje te olajševalne okoliščine naj bi bilo posledica spremembe sodne prakse na področju glob, ki jo je uvedlo Splošno sodišče v sodbi z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai

Carbon in drugi proti Komisiji (T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl.). Ta sprememba sodne prakse, ki je nastopila po začetku postopka, naj bi kršila legitimno pričakovanje družbe Transcatab, ki je pričakovala zmanjšanje globe, ker je takoj po posegu Komisije nehala ravnati nezakonito.

281 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

282 Opozoriti je treba, da se v skladu s točko 3, tretja alinea, Smernic osnovni znesek globe, ki ga določi Komisija, lahko zmanjša, če obtožena družba kršitev preneha izvajati takoj, ko poseže Komisija.

283 Vendar v skladu s sodno prakso zmanjšanje globe zaradi prenehanja kršitve takoj, ko poseže Komisija, ni samodejno, ampak je odvisno od presoje okoliščin obravnavanega primera, ki jo Komisija opravi v okviru svoje diskrecijske pravice (glej zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 228 in navedena sodna praksa). Okoliščine posameznega primera lahko Komisijo privedejo do tega, da podjetju, ki je udeleženo pri nedovoljenem sporazumu, ne odobri takega znižanja osnovnega zneska globe (zgoraj v točki 162 navedena sodba Archer Daniels Midland proti Komisiji z dne 19. marca 2009, točka 148).

284 Sodišče je tako menilo, da bi upoštevanje olajševalnih okoliščin v položajih, v katerih je družba udeležena pri očitno nezakonitem sporazumu, za katerega je vedela ali ni bilo mogoče, da ne bi vedela, da je kršitev, družbe lahko vzpodbudilo, da nadaljujejo tajni sporazum, kolikor dolgo je mogoče, v upanju, da njihovo ravnanje ne bo nikoli odkrito, in z zavedanjem, da bo – če bo odkrito – globa lahko znižana, če bodo po tem prenehala kršitev. Tako upoštevanje olajševalne okoliščine bi naloženi globi odvzela vsak odvračalni učinek in bi škodovala polnemu učinku člena 81(1) ES (zgoraj v točki 162 navedena sodba Archer Daniels Midland proti Komisiji z dne 19. marca 2009, točka 149). Poleg tega je Splošno sodišče že izrecno odločilo, da prenehanja namerno storjene kršitve ni mogoče šteti za olajševalno okoliščino, če je prenehanje povzročil poseg Komisije (sodba Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi Ensidesa proti Komisiji, T-157/94, Recueil, str. II-707, točka 498, in zgoraj v točki 180 navedena sodba Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točka 229).

285 V obravnavanem primeru se zadevna kršitev nanaša na tajni kartel, katerega cilj je bil zlasti določanje cen in razdelitev dobaviteljev in količin za nakup surovega tobaka. Kot je navedeno v točki 137 zgoraj, je ta vrsta omejevalnih sporazumov izrecno prepovedana s členom 81(1)(a) in (b) ES in v sodni praksi opredeljena kot zelo resna kršitev, ker neposredno vpliva na bistvene parametre konkurence na zadevnem trgu. Poleg tega so predelovalci, kot je navedeno v točki 170 zgoraj, v obravnavanem primeru zavestno ravnali protikonkurenčno, za kar so bili kaznovani, in se večkrat dogovarjali o ukrepih za učinkovito izvajanje kartela.

286 V teh okoliščinah ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 283 in 284 zgoraj, družba Transcatab ne more trditi, da je Komisija storila napako, ker ji ni priznala olajševalne okoliščine, na katero se sklicuje.

287 Posebne trditve, ki jih navaja družba Transcatab, te ugotovitve ne morejo ovreči.

288 Ob upoštevanju zgoraj navedene sodne prakse okoliščina, da družba Transcatab po posegu Komisije ni ravnala nezakonito, namreč ne pomeni, da mora Komisija upoštevati zadevno olajševalno okoliščino. Čeprav bi poleg tega posebnosti sektorja, kot sta neobstoj precedensov, na katerega se sklicuje družba Transcatab, in predpisi, ki ta sektor urejajo, morda lahko imele vlogo pri presoji drugih olajševalnih okoliščin (glej zlasti tretji in peti del tega tožbenega razloga), pa niso upoštevni element za upoštevanje zadevne olajševalne okoliščine.

289 Nazadnje je treba v zvezi z domnevno kršitvijo načela varstva legitimnih pričakovanj spomniti, kot je navedeno v točki 208 zgoraj, da morajo biti v skladu s sodno prakso za pravico do sklicevanja na to načelo izpolnjeni trije pogoji. Prvič, upravni organ mora upravičencu dati natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov. Drugič, ta zagotovila morajo biti taka, da pri subjektu, na katerega so naslovljena, ustvarijo legitimna pričakovanja. Tretjič, dana zagotovila morajo biti v skladu z veljavnimi predpisi (glej sodno prakso, navedeno v točki 208 zgoraj).

290 V zvezi s tem zadošča navedba, da prvi pogoj v obravnavanem primeru ni izpolnjen, saj družba Transcatab ne more trditi, da je dobila natančno, brezpogojno in skladno zagotovilo Komisije, da ji bo zmanjšala globo, če bo takoj po posegu Komisije nehala ravnati nezakonito.

291 Poleg tega je treba spomniti, da samo to, da je Komisija v predhodni upravni praksi menila, da so določeni dejavniki olajševalne okoliščine za določanje globe, ne pomeni, da mora tako presoditi tudi v poznejši odločbi (sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Mayr-Melnhof proti Komisiji, T-347/94, Recueil, str. II-1751, točka 368, in zgoraj v točki 180 navedena sodba LR AF 1998 proti Komisiji, točka 337). Zato se družba Transcatab ne more sklicevati na dejstvo, da se je ta olajševalna okoliščina upoštevala v drugih primerih kršitev. Poleg tega zgoraj v točki 280 navedena sodba Tokai Carbon in drugi proti Komisiji z dne 15. junija 2005, na katero napotuje točka 382 obrazložitve izpodbijane odločbe, nikakor ne spreminja sodne prakse, saj je Splošno sodišče, kot upravičeno ugotavlja Komisija, že pred to sodbo izrecno odločilo, da prenehanja namerno storjene kršitve ni mogoče šteti za olajševalno okoliščino, če je prenehanje povzročil poseg Komisije (sodba Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi Aristrain proti Komisiji, T-156/94, Recueil, str. II-645, točka 138, in zgoraj v točki 284 navedena sodba Ensidesa proti Komisiji, točka 498). Iz tega sledi, da se družba Transcatab v zvezi s tem ne more sklicevati na legitimno pričakovanje.

292 Zato iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba drugi del četrtega tožbenega razloga zavrniti.

Tretji del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da obstaja utemeljen dvom o tem, ali je sporno ravnanje kršitev

293 Družba Transcatab v tem delu v bistvu navaja dva očitka. Po eni strani trdi, da je Komisija storila napako, ker ni upoštevala olajševalne okoliščine, da obstaja utemeljen dvom o tem, ali je sporno ravnanje kršitev. Po drugi strani trdi, da gre za kršitev načela enakega obravnavanja v primerjavi z zadevo Surovi tobak – Španija.

Obstoj utemeljenega dvoma o nezakonitosti spornega ravnanja

– Trditve strank

294 Družba Transcatab trdi, da nejasen nacionalni in evropski pravni okvir ustvarjata utemeljen dvom o nezakonitosti ravnanja predelovalcev surovega tobaka in združenja APTI v Italiji. Zato bi Komisija morala upoštevati olajševalno okoliščino iz točke 3, četrta alinea, Smernic in vsaj zmanjšati globo, naloženo posameznim predelovalcem. Komisija naj ne bi obrazložila, zakaj je zavrnila prošnjo družbe Transcatab za upoštevanje te olajševalne okoliščine.

295 Natančneje, družba Transcatab trdi, da Uredba št. 26 z dne 4. aprila 1962 o uporabi nekaterih pravil konkurence v proizvodnji in trgovini s kmetijskimi proizvodi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 1, str. 6) pod nekaterimi pogoji predvideva oprostitev za sporazume, ki so potrebni za doseganje ciljev iz člena 33 ES. Sporazumi med predelovalci pa naj bi bili potrebni za doseganje ciljev iz člena 33 ES. Ti sporazumi naj bi bili namreč potrebni za zagotavljanje racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter stabilizacijo in ohranjanje italijanskega trga pri življenju. Njihova naloga naj bi bila omejiti prihodke posrednikov, ne da bi se prihodki kmetov znižali, ampak, nasprotno, da bi se zvišali. Družba Transcatab trdi, da je dokazala, da je bil ob upoštevanju posebnih dejanskih okoliščin obravnavanega primera namen sporazumov med predelovalci doseči cilje iz člena 33 ES. Upoštevanje tega in drugi posegi Unije v sektorju tobaka naj bi pri predelovalcih vzbudili utemeljen dvom o združljivosti spornega ravnanja s pravili o konkurenci.

296 Po mnenju družbe Transcatab je tudi nacionalna ureditev, zlasti zakon št. 88/88, ustvarjala precejšnjo negotovost glede zakonitosti spornega ravnanja. Komisija bi v izpodbijani odločbi predelovalcem morala priznati to okoliščino, kot jo je priznala združenju APTI in konfederaciji Unitab, ki jima je naložila simbolično kazen 1000 EUR.

297 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

– Presoja Splošnega sodišča

298 Najprej je treba navesti, da se ta zadeva nanaša na sodelovanje v horizontalnem omejevalnem sporazumu, ki so ga člani več let prikrivali in je zadeval zlasti določanje cen. Gre torej za očitno in zelo resno kršitev člena 81 ES. Poleg tega gre pri zadevnem podjetju za enega glavnih italijanskih predelovalcev surovega tobaka, ki je del ene največjih skupin neodvisnih trgovcev s tobačnimi listi na svetu. Gre torej za podjetje z materialnimi in intelektualnimi viri, ki mu omogočajo, da oceni značilnosti svojega zakonodajnega okolja in v zvezi s tem možne posledice svojega ravnanja, zlasti z vidika pravil o konkurenci. V teh okoliščinah ni mogoče utemeljeno meniti, da bi družba Transcatab lahko dvomila o nezakonitosti svojega ravnanja (glej v tem smislu zgoraj v točki 148 navedeno sodbo Groupe Danone proti Komisiji, točka 406, in zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 229).

299 Na prvem mestu je treba posebej v zvezi z Uredbo št. 26, na katero se sklicuje družba Transcatab, navesti, da ta uredba, zlasti njen člen 2, uvaja odstopanje od uporabe člena 81(1) ES za sporazume, sklepe in ravnanja, ki se nanašajo na proizvodnjo ali

trgovino s proizvodi, naštetimi v Prilogi I k Pogodbi ES, med katerimi je surovi tobak, ki so sestavni del nacionalne tržne ureditve ali so potrebni za doseganje ciljev, navedenih v členu 33 ES.

300 Iz sodne prakse je razvidno, da je treba glede odstopanja od pravila splošne uporabe člena 81(1) ES člen 2 Uredbe št. 26 razlagati ozko. Poleg tega je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da se člen 2(1), prvi stavek, Uredbe št. 26, ki predvideva navedeno izjemo, uporablja samo, če zadevni sporazum daje prednost doseganju vseh ciljev iz člena 33 ES. Nazadnje, kot je razvidno iz besedila člena 2(1), prvi stavek, Uredbe št. 26, mora biti zadevni sporazum „potreben" za doseganje navedenih ciljev (glej zgoraj v točki 254 navedeno sodbo FNCBV in drugi proti Komisiji, točka 199 in navedena sodna praksa).

301 Prvič, v zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Komisija v točkah od 303 do 313 obrazložitve izpodbijane odločbe v obravnavanem primeru izrecno izključila uporabo odstopanj od člena 81(1) ES, predvidenih v členu 2 Uredbe št. 26. Družba Transcatab ne izpodbija ne te analize ne ugotovitve Komisije, temveč samo trdi, da je zadevni predpis pri njej vzbudil utemeljen dvom, ki bi ga Komisija morala upoštevati.

302 Drugič, treba je navesti, da je v členu 2(2) in (3) Uredbe št. 26 predviden poseben postopek, ki Komisiji omogoča, da ugotovi, za katere sporazume se lahko uporabijo odstopanja iz odstavka 2. Ta postopek med drugim predvideva, da se Komisija posvetuje z državami članicami in zainteresiranimi podjetji ali podjetniškimi združenji.

303 Vendar v spisu ni ničesar, kar bi kazalo na to, da so bili sporazumi med predelovalci priglašeni Komisiji za odobritev izjeme v okviru tega posebnega postopka. Poleg tega družba Transcatab ne trdi, da so bili sporazumi priglašeni Komisiji. Nasprotno, iz nekaterih zabeležk, ki so jih naredili predstavniki družbe Dimon Italia na sestanku združenja APTI 4. aprila 2002 (glej točko 4 zgoraj), je izrecno razvidno, da ti sporazumi niso bili priglašeni Komisiji, čemur družba Transcatab ne nasprotuje. Ker ni bilo priglasitve in uradnega postopka, družba Transcatab ne more trditi, da so bili predelovalci v negotovosti glede možnosti, da njihovi sporazumi spadajo na področje uporabe odstopanja, določenega z Uredbo št. 26. Poleg tega je v sistemu, kot je ta, ki je predviden v Uredbi št. 26, izključeno, da bi namesto Komisije o najprimernejših sredstvih za doseganje ciljev iz člena 33 ES odločali zasebni subjekti in tako izvajali nezakonite pobude, ki bi jih upravičevala okoliščina, da sledijo tem ciljem.

304 Tretjič, iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je imel kartel od samega začetka očitno protikonkurenčen cilj (glej na primer točko 111 obrazložitve izpodbijane odločbe). Iz okoliščin obravnavanega primera ni razvidno, pa tudi družba Transcatab ni z ničemer dokazala, da bi predelovalci z nezakonitimi sporazumi nameravali doseči cilje iz člena 33 ES.

305 V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da je ohranjanje učinkovite konkurence na trgih kmetijskih proizvodov del ciljev skupne kmetijske politike in skupne ureditve zadevnih trgov (glej točko 311 obrazložitve izpodbijane odločbe in sodbo Sodišča z dne 9. septembra 2003 v zadevi Milk Marque in National Farmers' Union, C-137/00, Recueil, str. I-7975, točka 57). Zato družba Transcatab ne more trditi, da se je z očitno protikonkurenčnimi sporazumi, kot je obravnavani kartel med predelovalci, sledilo ciljem iz člena 33(1) ES.

306 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba ugotoviti, da družba Transcatab ne more utemeljeno trditi, da je Uredba št. 26 pri njej ustvarila utemeljen dvom o tem, ali je zadevni kartel kršitev.

307 Na drugem mestu je treba v zvezi z nacionalno ureditvijo navesti, da je Komisija v točki 323 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da kartel predelovalcev ni spadal na področje uporabe določb zakona št. 88/88, ker je bil namen kartela predvsem določati najvišje ali povprečne dobavne cene ter razdeliti količine in dobavitelje, medtem ko je bil cilj zakona kmetom zagotavljati najnižje cene.

308 Ker se nacionalna ureditev ni uporabljala za dejavnosti kartela, predelovalci na podlagi te ureditve niso mogli dvomiti o tem, da je njihovo ravnanje kršitev.

309 V teh okoliščinah in ob upoštevanju ugotovitev iz točke 298 zgoraj je treba ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ker na podlagi zadevne olajševalne okoliščine ni znižala globe.

310 V zvezi z očitkom, navedenim v repliki, da naj bi bila zavrnitev zadevne olajševalne okoliščine pomanjkljivo obrazložena, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 253 ES – čeprav mora Komisija na podlagi tega člena svoje odločbe obrazložiti tako, da navede dejanske in pravne okoliščine, s katerimi je utemeljila odločbo, in razloge za njeno sprejetje – ne zahteva, da se mora Komisija opredeliti do vseh dejanskih in pravnih okoliščin, ki so bile obravnavane v upravnem postopku (zgoraj v točki 173 navedena sodba Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji, točki 14 in 15, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Fiskeby Board proti Komisiji, T-319/94, Recueil, str. II-1331, točka 127).

311 Zato se ni mogoče sklicevati na dejstvo, da Komisija v delu izpodbijane odločbe, ki se nanaša na olajševalne okoliščine, ni pojasnila razlogov, iz katerih je menila, da ji ni treba upoštevati nekaterih elementov, ki jih je v zvezi s tem družba Transcatab navedla v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Poleg tega pa je treba ugotoviti, da je Komisija v točkah od 303 do 324 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila učinek Uredbe št. 26 in nacionalne ureditve.

Različno obravnavanje glede na zadevo Surovi tobak – Španija

– Trditve strank

312 Družba Transcatab trdi, da je to, da Komisija v tako nejasnem pravnem okviru, kot je obravnavani, ni upoštevala zadevne olajševalne okoliščine, povzročilo veliko razliko v obravnavanju italijanskih in španskih predelovalcev. Obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi s tem naj bi bila očitno nelogična, ker naj ne bi upoštevala nekaterih ugotovitev iz zadeve Surovi tobak – Španija, ki naj bi bila zelo podobna obravnavani zadevi. Natančneje, Komisija naj bi v španskem primeru menila, da sta pravni okvir in ravnanje vlade povzročila tako negotovost, da je bilo upravičeno 40-odstotno zmanjšanje globe ne le za poklicna združenja, ampak tudi za posamezne predelovalce.

313 Nasprotno pa naj bi Komisija v zadevnem primeru za skoraj enak položaj ugotovila, da za kartel predelovalcev polno velja člen 81 ES, ker je bil namen kartela predvsem določati najvišje ali povprečne dobavne cene, medtem ko je zakon št. 88/88 določal najnižje cene. Vendar naj bi zakon tudi v zadevi Surovi tobak – Španija določal samo najnižje cene.

314 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

– Presoja Splošnega sodišča

315 Družba Transcatab v tem očitku trdi, da je bilo kršeno načelo enakega obravnavanja, ker naj bi Komisija v primeru, ki je podoben obravnavanemu, to je v zadevi Surovi tobak – Španija, upoštevala zadevno olajševalno okoliščino za predelovalce.

316 Kot je navedeno v točkah 202 in 264 zgoraj, je v skladu z ustaljeno sodno prakso načelo enakega obravnavanja kršeno, če se primerljivi položaji obravnavajo različno ali različni položaji enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena.

317 V tem primeru primerjava obeh zadevnih odločb v zvezi z vplivom nacionalnega pravnega okvira na sporne prakse pokaže, da sta se položaja občutno razlikovala. Zlasti iz točk 52 in naslednjih, 349 in naslednjih, od 426 do 429, 437 ter 438 obrazložitve odločbe v zadevi Surovi tobak – Španija je razvidno, da so v Španiji javni organi imeli pomembno vlogo v pogajanjih o sporazumih med proizvajalci in predelovalci. Šlo je

za pogajanja, ki so bila opredeljena kot „javna“. V Španiji je celo obstajala „ministrska praksa, [katere namen je bil,] da se strankam dovoli in se jih spodbuja, da se kolektivno pogajajo o pogojih za nakup in prodajo tobaka, vključno s cenami“ (točka 60 obrazložitve odločbe v zadevi Surovi tobak – Španija). Komisija je iz tega sklepala, da so „javna pogajanja in sporazumi z zastopniki proizvajalcev določali, vsaj v neki meri, materialni okvir (zlasti glede priložnosti, da se uskladijo in sprejmejo skupno stališče), v katerem so predelovalci lahko razvili, poleg skupnega stališča, ki so ga sprejeli v javnih pogajanjih, tajno strategijo v zvezi z (najvišjimi) povprečnimi dobavnimi cenami in količinami“ (točka 438 obrazložitve odločbe v zadevi Surovi tobak – Španija). To je v bistvu razlog, iz katerega je Komisija odobrila 40-odstotno znižanje osnovnega zneska glob, naloženih španskim predelovalcem.

318 Vendar je treba ugotoviti, da v obravnavanem primeru javni organi v pogajanjih med predelovalci in proizvajalci niso imeli take vloge.

319 Zato družba Transcatab ne more trditi, da je Komisija kršila načelo enakega obravnavanja, ker ni uporabila zadevne olajševalne okoliščine.

320 Nazadnje je v zvezi s trditvijo, da obrazložitev ni logična, treba ugotoviti, da se družba Transcatab samo zelo na splošno sklicuje na odločbo v zadevi Surovi tobak – Španija, ne da bi natančno navedla, katere ugotovitve naj v izpodbijani odločbi ne bi bile upoštevane in zaradi česar naj obrazložitev te odločbe ne bi bila logična.

321 Zato je treba tretji del četrtega tožbenega razloga zavrniti v celoti.

Četrti del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da je družba Transcatab učinkovito sodelovala v postopku

Trditve strank

322 Na prvem mestu družba Transcatab trdi, da bi Komisija morala upoštevati olajševalno okoliščino iz točke 3, šesta alinea, Smernic, ki se nanaša na učinkovito sodelovanje podjetij v postopkih zunaj področja uporabe Obvestila o ugodni obravnavi. Trdi, da je med celotnim postopkom polno sodelovala s Komisijo in da je presegla sodelovanje, zahtevano v okviru Obvestila o ugodni obravnavi. Sklicuje se zlasti na prostovoljne izjave svojega generalnega direktorja in direktorja nabave o delovanju kartela ter na to, da so uradniki Komisije, ki so opravili preiskavo, pozitivno ocenili njeno sodelovanje. Poleg tega naj bi Komisija v različnih predhodnih primerih upoštevala odnos podjetja do sodelovanja in znižala izhodiščni znesek globe, ki ga je nameravala naložiti.

323 Na drugem mestu družba Transcatab trdi, da naj bi Komisija kršila načelo enakega obravnavanja, ker pri njej ni upoštevala olajševalne okoliščine, jo je pa pri družbi Deltafina. Komisija naj bi družbi Deltafina odobrila 50-odstotno znižanje za sodelovanje, ker ji ni bilo odobreno nobeno zmanjšanje globe v smislu Obvestila o ugodni obravnavi. Vendar naj bi bilo iz izpodbijane odločbe razvidno, da družba Deltafina ni izpolnila obveznosti sodelovanja, ki izhaja iz uporabe Obvestila o ugodni obravnavi. Tako naj bi se podjetju, ki ni izpolnilo svoje obveznosti sodelovanja, globa zmanjšala bolj kot družbi Transcatab, katere sodelovanje je bilo trajno in je precej presegalo to, kar je bilo nujno potrebno. Tak odnos naj bi izničil učinek spodbude Obvestila o ugodni obravnavi.

324 Po mnenju družbe Transcatab položaj družbe Deltafina zaradi dejstva, da je zavestno kršila svojo obveznost sodelovanja, ni postal izjemen. Tako naj bi po mnenju družbe Transcatab obstajali dve možnosti: sistem Obvestila o ugodni obravnavi in olajševalna okoliščina lahko zaradi sodelovanja soobstajata in v tem primeru je Komisija upravičeno zmanjšala globo družbi Deltafina, vendar bi morala zaradi pravičnosti enako obravnavati tudi družbo Transcatab, ki naj bi sodelovala vsaj toliko kot družba Deltafina; ali pa sistema ne moreta soobstajati, v tem primeru naj bi bila možnost upoštevanja olajševalne okoliščine za družbo Deltafina izključena, saj je bila prvo podjetje, ki se je sklicevalo na uporabo Obvestila o ugodni obravnavi.

325 Podredno družba Transcatab predlaga, da se ji na podlagi popolnega sodelovanja zunaj področja sistema Obvestila o ugodni obravnavi dodeli dodatno zmanjšanje globe, vsaj tolikšno kot družbi Deltafina.

326 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

327 V zvezi s prvim očitkom družbe Transcatab je treba spomniti, da se v skladu s točko 3, šesta alinea, Smernic osnovni znesek globe lahko zmanjša zaradi učinkovitega sodelovanja podjetja v postopku zunaj področja uporabe Obvestila o ugodni obravnavi.

328 Iz sodne prakse je razvidno, da ta posebna olajševalna okoliščina velja samo za kršitve, za katere ne velja Obvestilo o ugodni obravnavi (zgoraj v točki 88 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 380).

329 V zvezi s tem je treba navesti, da uporaba točke 3, šesta alinea, Smernic ne more povzročiti, da se Obvestilu o ugodni obravnavi odvzame polni učinek. Ugotoviti je namreč treba, da Obvestilo o ugodni obravnavi določa okvir za nagrajevanje sodelovanja podjetij, ki so ali so bila vključena v skrivne kartele z vplivom na trgovino Unije, pri preiskavah Komisije. Iz besedila in sistematike navedenega obvestila je torej razvidno, da je podjetjem znižanje globe načeloma mogoče odobriti le, če izpolnjujejo stroge pogoje, določene v navedenem obvestilu.

330 Zato lahko Komisija, da ohrani polni učinek Obvestila o ugodni obravnavi, podjetju odobri znižanje globe na podlagi točke 3, šesta alinea, Smernic le v izjemnih položajih. Tako je zlasti takrat, kadar je sodelovanje podjetja – pri čemer to presega njegovo zakonsko obveznost glede sodelovanja, ne daje pa mu pravice do znižanja globe na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi – za Komisijo objektivno koristno.

331 V tem primeru je iz točk od 493 do 498 razvidno, da je Komisija v okviru Obvestila o ugodni obravnavi ocenila dokaze, ki jih je predložila družba Transcatab, njen odnos in trajanje sodelovanja med celotnim postopkom. V zvezi s tem je treba spomniti, da ima Komisija široko polje proste presoje pri oceni kakovosti in koristnosti sodelovanja podjetja (sodba Sodišča z dne 10. maja 2007 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji, C-328/05 P, ZOdl., str. I-3921, točka 88).

332 Ker je bila družba Transcatab drugo podjetje, prvo je bila družba Mindo, ki je izpolnilo pogoje za znižanje globe iz Obvestila o ugodni obravnavi, ji je Komisija na podlagi ocene njenega sodelovanja v skladu s tem obvestilom odobrila znižanje globe za 30 %, kar je največje znižanje znotraj razpona, predvidenega v Obvestilu o ugodni obravnavi za drugo podjetje, ki je izpolnilo pogoje za znižanje globe.

333 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija upoštevala sodelovanje družbe Transcatab v okviru Obvestila o ugodni obravnavi. Prav tako ni sporno, da gre v obravnavanem primeru za kartel in posledično za kršitev, za katero vsekakor velja omenjeno obvestilo (glej v tem smislu zgoraj v točki 88 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 381).

334 Poleg tega družba Transcatab z ničemer ni dokazala, da v tem primeru obstajajo izjemni položaji, ki bi upravičili upoštevanje njenega sodelovanja zunaj področja uporabe Obvestila o ugodni obravnavi in s tem olajševalne okoliščine iz točke 3, šesta alinea, Smernic. Okoliščine, ki jih navaja družba Transcatab, kot so prostovoljne izjave ali pozitivna ocena njenega sodelovanja, namreč niso elementi, ki bi v tem primeru lahko upravičili upoštevanje te olajševalne okoliščine.

335 Družba Transcatab tudi z drugim očitkom, ki se nanaša na domnevno kršitev načela enakega obravnavanja zaradi upoštevanja te olajševalne okoliščine za družbo Deltafina, ne more uspeti.

336 Kot je že bilo navedeno, gre v skladu s sodno prakso za kršenje načela enakega obravnavanja, če se primerljivi položaji obravnavajo različno ali različni položaji enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (glej točke 202, 264 in 316 zgoraj).

337 Vendar je treba ugotoviti, da v tem primeru položaj družbe Deltafina ni primerljiv s položajem družbe Transcatab. Družba Deltafina je bila namreč prvo podjetje, ki je s Komisijo vzpostavilo stik in na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi zaprosilo za imuniteto, družba Transcatab pa je bila tretje podjetje, ki je vložilo prošnjo na podlagi tega obvestila. Tako je Komisija družbi Deltafina na podlagi tega obvestila dodelila pogojno imuniteto, ker pa je nato ugotovila, da je ta družba kršila obveznost sodelovanja, ki je zanjo veljala, ker je prosila za imuniteto, se je na koncu postopka odločila, da tej družbi ne bo dodelila končne imunitete. Komisija je presodila, da se družbi Deltafina ne sme dodeliti nobenega zmanjšanja globe na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi, ki po njenem mnenju za to družbo ni več veljalo. Zato je Komisija menila, da je položaj družbe Deltafina izjemen, kar upravičuje, da se ji dodeli zmanjšanje globe na podlagi zadevne olajševalne okoliščine.

338 Iz teh ugotovitev izhaja, da sta bila položaja družb Deltafina in Transcatab glede na presojo njunega sodelovanja zelo različna, tako da družba Transcatab ne more trditi, da je bilo kršeno načelo enakega obravnavanja, ker Komisija zanjo ni upoštevala olajševalne okoliščine, da je učinkovito sodelovala v upravnem postopku.

339 Zato je treba četrti del četrtega tožbenega razloga zavrniti.

Peti del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da ni bilo precedensa v zvezi s trgom surovega tobaka, ko je Komisija začela preiskave

Trditve strank

340 Družba Transcatab trdi, da bi morala Komisija dejstvo, da ob uvedbi zadevnega postopka ni bilo nobenega precedensa v zvezi s trgom surovega tobaka, upoštevati kot olajševalno okoliščino. Komisija naj bi zavrnila upoštevanje te olajševalne okoliščine brez kakršne koli navedbe v izpodbijani odločbi, s čimer je kršila svojo obveznost obrazložitve. Družba Transcatab v podporo svoji trditvi navaja več precedensov.

341 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

342 V Smernicah ni izrecno predvidena nobena olajševalna okoliščina, ki se nanaša na neobstoj precedensov v zvezi s trgom, ki ga kršitev zadeva. Kljub temu pa je v zadnji alinei točke 3 Smernic predvideno, da Komisija poleg okoliščin, navedenih v prejšnjih alineah, lahko upošteva še druge okoliščine, da bi znižala osnovni znesek globe.

343 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ima Komisija diskrecijsko pravico glede uporabe olajševalnih okoliščin (zgoraj v točki 143 navedena sodba Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 307). Poleg tega je Splošno sodišče presodilo, da Komisiji ni treba naložiti nižjih glob, ker prvič posega v določen sektor (sodba Splošnega sodišča z dne 20. novembra 2005 v zadevi SNCZ proti Komisiji, T-52/02, ZOdl., str. II-5005, točka 84).

344 Treba pa je ugotoviti, da družba Transcatab ni dokazala, zakaj naj bi Komisija storila napako, ker ni menila, da je treba, ker ni precedensov iz sektorja tobaka, družbi Transcatab znižati globo. Družba Transcatab se zgolj sklicuje na vrsto primerov, v katerih naj bi Komisija dejstvo, da se člen 81 ES za sektor, ki je predmet globe, ni še nikdar uporabljal, upoštevala kot olajševalno okoliščino.

345 Vendar je v zvezi s tem treba spomniti, da samo to, da je Komisija v predhodni upravni praksi menila, da so določeni dejavniki olajševalne okoliščine za določanje globe, ne pomeni, da mora tako presoditi tudi v poznejši odločbi (zgoraj v točki 291 navedena sodba Mayr-Melnhof proti Komisiji, točka 368, in zgoraj v točki 180 navedena sodba LR AF 1998 proti Komisiji, točka 337).

346 V zvezi z očitkom, da je obrazložitev pomanjkljiva, je v točkah 310 in 311 zgoraj navedeno, da člen 253 ES ne zahteva, da se mora Komisija opredeliti do vseh dejanskih in pravnih okoliščin, ki so bile obravnavane v upravnem postopku, in da se zato ni mogoče sklicevati na dejstvo, da Komisija v delu izpodbijane odločbe, ki se nanaša na olajševalne okoliščine, ni pojasnila razlogov, iz katerih je menila, da ji ni treba upoštevati nekaterih elementov, ki jih je v zvezi s tem navedla družba Transcatab.

347 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba tudi peti del četrtega tožbenega razloga zavrniti.

Šesti del četrtega tožbenega razloga: socialno-ekonomske značilnosti sektorja surovega tobaka v Italiji in kriza v tem sektorju

Trditve strank

348 Družba Transcatab trdi, da bi Komisija na podlagi točke 5(b) Smernic ob upoštevanju krize na italijanskem trgu in pritiska posrednikov na predelovalce, vključno z nezakonitimi dejavnostmi, morala znižati globo. Zaradi tako posebnih gospodarskih in socialnih okoliščin naj bi bilo treba sprejeti ukrepe za preživetje predelovalnih podjetij. Več dokumentov naj bi dokazovalo, da so bili predelovalci izpostavljeni velikim pritiskom ter da so prenašali „huda zastraševanja in grožnje“. Poleg tega naj bi bilo ravnanje predelovalcev potrebno, da bi se uprli moči posrednikov. Predelovalci naj bi se temu položaju lahko upirali le s karteli, ki so imeli dejanski odvračalni učinek. Komisija bi morala upoštevati ta položaj in odobriti znižanje globe.

349 Poleg tega naj bi družba Transcatab – tako kot tudi drugi predelovalci, ki so delovali v Italiji – v obravnavanem obdobju stalno ustvarjala izgubo, zato jo je bilo treba likvidirati. Te trditve naj bi dokazovale, da je bil cilj kartelov samo najti rešitev za krizo v tem sektorju in zagotoviti preživetje.

350 Družba Transcatab trdi, da je Komisija v Odločbi št. 2003/600/ES z dne 2. aprila 2003 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] (Zadeva COMP/C.38.279/F3 – Francosko goveje meso) (UL L 209, str. 12, točke od 180 do 185 obrazložitve) presodila, da kriza v tem sektorju upravičuje 60-odstotno znižanje globe. Sicer pa naj bi se posebnosti zadevnega trga upoštevale v sodni praksi in drugih precedensih. Poleg tega se

po mnenju družbe Transcatab točka 5(b) Smernic ne bi smela uporabljati samo v izjemnih primerih. Izraz „je treba […] upoštevati“ naj bi namreč dokazoval, da Komisija pri upoštevanju elementov, ki so v njej navedeni, nima diskrecijske pravice.

351 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Trancatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

352 Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da Komisiji slabega finančnega stanja v zadevnem sektorju ni treba šteti za olajševalno okoliščino (glej zgoraj v točki 224 navedeno sodbo Tokai Carbon in drugi proti Komisiji z dne 29. aprila 2004, točka 345 in navedena sodna praksa, sodbo Splošnega sodišča z dne 29. novembra 2005 v zadevi Heubach proti Komisiji, T-64/02, ZOdl., str. II-5137, točka 139, in zgoraj v točki 180 navedeno sodbo Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točka 227). Ugotovljeno je namreč bilo, da karteli na splošno nastanejo takrat, ko je sektor v težavah. Če bi sledili razlogovanju družbe Transcatab, bi se morala globa zmanjšati v skoraj vseh kartelnih primerih (glej v tem smislu zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, točka 510; zgoraj v točki 188 navedeno sodbo Prym in Prym Consumer proti Komisiji z dne 12. septembra 2007, točka 207, in zgoraj v točki 180 navedeno sodbo Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točka 227).

353 Seveda je res, da so v upravni praksi Komisije strukturne krize včasih štele za olajševalne okoliščine. Vendar v skladu s sodno prakso, navedeno v prejšnji točki, Komisija zato, ker je v prejšnjih zadevah ekonomsko stanje v sektorju upoštevala kot olajševalno okoliščino, ni dolžna nadaljevati te prakse (zgoraj v točki 188 navedena

sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji z dne 12. septembra 2007, točka 208, in zgoraj v točki 180 navedena sodba Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točka 227).

354 Zato družba Transcatab ne more trditi, da bi Komisija zaradi krize na italijanskem trgu surovega tobaka morala znižati globo.

355 Poleg tega je na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 352 in 353 zgoraj, in sodne prakse, navedene v točkah 162 in 346 zgoraj, treba ugotoviti, da sklicevanje na Odločbo 2003/600 ni upoštevno. Vsekakor je treba navesti, da je Komisija pojasnila, da je bil položaj, v katerem je bila sprejeta ta odločba, precej drugačen od položaja v obravnavanem primeru, saj je bilo v primeru francoskega govejega mesa očitano ravnanje odgovor na nepredvideno krizo zaradi dramatičnega upada povpraševanja, ki so ga povzročili dejavniki, popolnoma neodvisni od gospodarskega položaja sektorja, medtem ko so v obravnavanem primeru težave v sektorju že dolgo obstajale, velik del teh težav pa je bil strukturne narave.

356 V zvezi s trditvijo, da je bilo to ravnanje predelovalcev potrebno, da bi se uprli moči posrednikov, je Komisija v točkah 289 in 290 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasnila, zakaj je zavrnila to trditev. Natančneje, v točki 289 obrazložitve izpodbijane odločbe je upravičeno navedla, da podjetja kot odziv na prakse, za katere zmotno ali pravilno menijo, da so nezakonite, ne smejo sprejeti ukrepov, ki so v nasprotju s členom 81(1) ES.

357 Poleg tega je treba ugotoviti, da družba Transcatab ni dokazala, da je prenašala zatrjevana „huda zastraševanja in grožnje“. Kot navaja Komisija, je namreč dokument št. 2573 iz spisa, na katerega se ta družba sklicuje, le zapisnik predstavnikov družbe Dimon Italia s sestanka leta 1997, ki so se ga med drugim udeležili družba Deltafina,

družba Transcatab in združenje APTI, v zvezi s tobakom, katerega proizvodnja presega kvoto, in v zvezi z nujnostjo, da organi sprejmejo ustrezne pobude za zagotovitev njegove prodaje. V tem dokumentu je zgolj omenjena možnost, da bodo kmetje zaradi težav v svojem sektorju protestirali. Iz tega dokumenta pa ni razvidno, da naj bi bili ti morebitni protesti, za katere ni nobenega dokaza, da so se res zgodili, nujno usmerjeni zoper predelovalce. Preprosta možnost protestov pa ne more biti izjemen krizni položaj, ki bi upravičil ravnanje v nasprotju s členom 81 ES. Poleg tega poročilo preiskovalnega parlamentarnega odbora, na katero se sklicuje družba Transcatab, ne navaja nobenega posebnega dejstva v zvezi z nezakonitimi dejavnostmi na trgu tobaka, zato v teh okoliščinah ni upoštevno.

358 Nazadnje, trditev, ki se nanaša na finančni položaj družbe Transcatab, je bila preučena in zavrnjena v tretjem delu drugega tožbenega razloga.

359 Zato je treba zavrniti tudi šesti del četrtega tožbenega razloga in posledično ta tožbeni razlog v celoti.

5. *Peti tožbeni razlog: uporaba Obvestila o ugodni obravnavi*

Trditve strank

360 Na prvem mestu družba Transcatab trdi, da bi jo Komisija morala glede na to, da Obvestilo o ugodni obravnavi za družbo Deltafina ni veljalo, šteti za prvo družbo, ki je upravičena do znižanja globe.

361 Na drugem mestu družba Transcatab trdi, da na podlagi točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi ne bi smela biti kaznovana za ravnanje v obdobju od leta 1999 do leta 2002. Družba Transcatab naj bi bila namreč prvo podjetje, ki je Komisijo obvestilo o obstoju sporazumov za to obdobje. Njen prispevek naj bi bil izjemno podroben, odločilen in popoln. Preden je družba Transcatab predložila svoje informacije, naj bi Komisija imela le nekaj informacij od družb Deltafina in Dimon. Družba Transcatab navaja več primerov predloženih informacij za vsako leto od leta 1999 do leta 2002.

362 Tako naj bi družba Transcatab za to obdobje zagotovila „dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija prej ni vedela“, ta dejstva pa naj bi se „neposredno nanašala na težo ali trajanje“ kartela v smislu točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi. Cilj tega odstavka naj bi bil omogočiti Komisiji, da nadomesti odstotek znižanja, ki ga podjetje morda ne bo dobilo, ker si je vzelo več časa za pripravo popolne izjave in je zato zaostalo za konkurenti.

363 Komisija predlaga, naj se argumenti družbe Transcatab zavrnejo.

Presoja Splošnega sodišča

Prvo podjetje, upravičeno do znižanja globe

364 Treba je opozoriti, da so pogoji za dopustnost tožbe procesne predpostavke javnega reda, na katere mora sodišče Unije paziti po uradni dolžnosti (glej zgoraj v točki 132

navedeno sodbo Honeywell proti Komisiji, točka 53 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo Sodišča z dne 29. novembra 2007 v zadevi Stadtwerke Schwäbisch Hall in drugi proti Komisiji, C-176/06 P, neobjavljena v ZOdl., točka 18).

365 Kot je navedeno v točkah 131 in 132 zgoraj, mora v skladu s členom 21 Statuta Sodišča in členom 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča tožba obsegati zlasti „predmet postopka“ in „kratek povzetek tožbenih razlogov“. Poleg tega po členu 48(2) omenjenega poslovnika „navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom“. Iz teh določb izhaja, da se morajo vsi razlogi, ki v vlogi, s katero se postopek začne, niso dovolj razdelani, šteti za nedopustne. Poleg tega mora biti kratek povzetek tožbenih razlogov tožeče stranke dovolj jasen in natančen, da toženi stranki omogoči pripravo svoje obrambe, Splošnemu sodišču pa, da o tožbi odloči, ne da bi potrebovalo nadaljnje podatke (sodbi Splošnega sodišča z dne 24. februarja 2000 v zadevi ADT Projekt proti Komisiji, T-145/98, Recueil, str. II-387, točka 66, in z dne 16. marca 2004 v zadevi Danske Busvognmænd proti Komisiji, T-157/01, Recueil, str. II-917, točka 45). Podobno se zahteva, če se v utemeljitev tožbenega razloga navaja očitek (sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Mo Och Domsjö proti Komisiji, T-352/94, Recueil, str. II-1989, točka 333).

366 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso za zagotovitev pravne varnosti in učinkovitega izvajanja sodne oblasti za dopustnost tožbe potrebno, da so bistveni dejanski in pravni elementi, na katerih temelji tožba, razvidni vsaj na kratko, vendar dosledno in razumljivo iz besedila same tožbe (zgoraj v točki 132 navedena sodba Honeywell proti Komisiji, točka 56). V zvezi s tem, čeprav je mogoče vsebino tožbe glede posameznih vprašanj podpreti in dopolniti s sklicevanjem na izvlečke priloženih dokumentov, pa splošno sklicevanje na druga pisanja, celo priloge k tožbi, ne more nadomestiti pomanjkanja bistvenih elementov pravne argumentacije, ki jih mora v skladu z določbami, navedenimi zgoraj, vsebovati tožba (sklep Splošnega sodišča z dne 21. maja 1999 v zadevi Asia Motor France in drugi proti Komisiji, T-154/98,

Recueil, str. II-1703, točka 49). Poleg tega Splošno sodišče ni dolžno v prilogah iskati ter prepoznavati tožbenih razlogov in trditev, ki bi jih lahko štelo za podlago za tožbo, ker imajo priloge le dokazno in pomožno funkcijo (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 7. maja 2009 v zadevi NVV in drugi proti Komisiji, T-151/05, ZOdl., str. II-1219, točka 61 in navedena sodna praksa).

367 V obravnavanem primeru je ta očitek predstavljen zelo na kratko, saj mu družba Transcatab v tožbi nameni en sam stavek.

368 Družba Transcatab je na obravnavi priznala, da je očitek naveden zelo jedrnato, in pojasnila njegov obseg. Družba Transcatab v bistvu trdi, da če bi Splošno sodišče menilo, da Obvestilo o ugodni obravnavi za družbo Deltafina ni veljalo in da je zato treba za prvo podjetje, ki je upravičeno do imunitete pred globami, šteti družbo Mindo namesto družbe Deltafina, bi bilo treba družbo Transcatab po nekakšnem „verižnem učinku“ šteti za prvo podjetje, ki je upravičeno do znižanja globe v skladu s točko 23, prvi odstavek, (b) Obvestila o ugodni obravnavi. Zato bi bilo treba znižanje globe, ki ga je Komisija dodelila družbi Transcatab, še povečati.

369 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je trditev družbe Transcatab mogoče sprejeti ob predpostavkah, prvič, da je družba Mindo pred Splošnim sodiščem vložila tožbo zoper izpodbijano odločbo, drugič, da je navedla tožbeni razlog, v skladu s katerim jo je treba namesto družbe Deltafina šteti za upravičeno do imunitete pred globami glede na to, da Obvestilo o ugodni obravnavi ne velja za družbo Deltafina, in tretjič, da Splošno sodišče ugodi temu tožbenemu razlogu v zadevi v zvezi z družbo Mindo.

370 Tako se očitek družbe Transcatab opira na implicitno napotitev na morebitni tožbeni razlog v drugi zadevi, na katerega se izrecno sploh ne sklicuje. Poleg tega je tak očitek mogoče sprejeti le, če Splošno sodišče sprejme morebitni tožbeni razlog družbe Mindo v drugi zadevi.

371 Če bi se dopustili tožbeni razlogi, ki v tožbi niso zadostno razloženi, ampak napotujejo na morebitne tožbene razloge tretjih strani v drugi zadevi, na katero bi se implicitno napotilo v tožbi, bi se dovolilo obidenje obveznih zahtev iz člena 44(1)(c) Poslovnika, navedenih v točki 365 zgoraj (glej v tem smislu zgoraj v točki 132 navedeno sodbo Honeywell proti Komisiji, točka 64).

372 Vsekakor je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da mora Splošno sodišče predlog iz tožbe, ki mu je predložena, zavreči kot nedopusten, če bistvene dejanske in pravne okoliščine, na katerih temelji ta predlog, ne izhajajo dosledno in razumljivo iz besedila te tožbe in če neobstoja teh okoliščin v vlogi ni mogoče popraviti z njihovo predstavitvijo na obravnavi (sodba Sodišča z dne 18. julija 2006 v zadevi Rossi proti UUNT, C-214/05 P, ZOdl., str. I-7057, točka 37).

373 Ob upoštevanju vseh teh ugotovitev je treba zadevni očitek šteti za nedopusten.

Točka 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi

374 V zvezi s trditvijo družbe Transcatab, da kot prvo podjetje, ki je Komisijo obvestilo o obstoju sporazumov za obdobje 1999–2002, na podlagi točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi ne bi smela biti kaznovana za svoje ravnanje v tem obdobju, je treba spomniti, da v skladu s to določbo, „če podjetje zagotovi dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in ki se neposredno nanašajo

na težo ali trajanje domnevnega kartela, Komisija teh elementov ne bo upoštevala pri določanju globe, ki naj se naloži podjetju, ki je te dokaze zagotovilo“.

375 Treba je tudi spomniti, da je pri presoji sodelovanja udeležencev omejevalnega sporazuma mogoče izpodbijati le očitno napako Komisije pri presoji, saj ima ta široko diskrecijsko pravico pri presoji kakovosti in koristnosti sodelovanja podjetja (glej v tem smislu zgoraj v točki 331 navedeno sodbo SGL Carbon proti Komisiji z dne 10. maja 2007, točka 88).

376 Zato je treba, prvič, razjasniti obseg točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi in, drugič, preveriti, ali je Komisija pri uporabi te določbe storila očitno napako pri presoji, ko je družbo Transcatab kaznovala za njeno ravnanje v obdobju 1999–2002.

377 Najprej je treba zavrniti razlago, ki jo predlaga družba Transcatab, v skladu s katero je cilj točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi omogočiti Komisiji, da nadomesti odstotek znižanja, ki ga podjetje morda ne bo dobilo, ker si je vzelo več časa za pripravo popolne izjave in je zato zaostalo za konkurenti (glej točko 362 zgoraj). Taka razlaga je v nasprotju z logiko Obvestila o ugodni obravnavi, ker bi ogrozila glavni cilj sistema, ki ga vzpostavlja to obvestilo, to je sistema spodbujanja članov kartela, da „izdajo“ kartel in sodelujejo s Komisijo.

378 Iz uvodnega dela Obvestila o ugodni obravnavi je namreč razvidno, da je logika tega obvestila spodbuditi podjetja, ki sodelujejo v nezakonitih omejevalnih sporazumih, da bi sodelovala s Komisijo v boju proti kartelom, ker so taki omejevalni sporazumi

prakse, ki spadajo med najresnejše načine omejevanja konkurence. V teh okoliščinah je Komisija, da bi spodbudila to sodelovanje, predvidela sistem, katerega namen je podjetjem, ki z njo sodelujejo, dodeliti bodisi imuniteto bodisi znižanje glob, ki bi jim bile lahko naložene.

379 V skladu s to logiko pa je pričakovani učinek Obvestila o ugodni obravnavi, da se v kartelih ustvari ozračje negotovosti in spodbudi njihovo razkritje Komisiji. Ta negotovost jasno izhaja iz dejstva, da udeleženci kartela vedo, da bo lahko imuniteto pred globami dobil le eden od njih, in sicer s tem, da bo razkril druge udeležence kršitve, ti pa bodo tako izpostavljeni tveganju, da se jim bodo naložile globe. V tem sistemu in v skladu s to logiko se podjetjem, ki najhitreje zagotovijo sodelovanje, lahko odobrijo večja znižanja glob, ki bi jim bile sicer naložene, kot podjetjem, ki niso tako hitro zagotovila sodelovanja.

380 Časovno zaporedje in to, kako hitro so člani kartela začeli sodelovati, sta torej temeljna elementa sistema, ki je vzpostavljen z Obvestilom o ugodni obravnavi.

381 Razlaga cilja ene določbe Obvestila o ugodni obravnavi mora biti skladna z logiko tega obvestila. S tega vidika je treba točko 23, zadnji odstavek, tega obvestila razlagati tako, da je njen namen nagraditi eno podjetje, tudi če to ni prvo podjetje, ki je zaprosilo za imuniteto v zvezi z zadevnim kartelom, če je to podjetje Komisiji prvo zagotovilo dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija ni vedela, in ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje kartela. Drugače povedano, če se dokazi, ki jih zagotovi podjetje, nanašajo na dejstva, ki Komisiji omogočijo, da spremeni svojo trenutno

presojo teže ali trajanja kartela, se podjetje, ki zagotovi te dokaze, nagradi z imuniteto v zvezi s presojo dejstev, ki so bila s tem dokazana.

382 Tako se točka 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi ne nanaša na primere, ko je podjetje preprosto predložilo nove ali popolnejše dokaze o dejstvih, za katera je Komisija že vedela. Ta odstavek se prav tako ne uporablja v primerih, ko je podjetje predložilo nova dejstva, ki pa ne morejo spremeniti presoje Komisije v zvezi s težo ali trajanjem kartela. Nasprotno, ta določba se uporablja izključno v primerih, ko sta izpolnjena dva pogoja: prvič, zadevno podjetje je prvo dokazalo dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in drugič, ta dejstva, ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega kartela, omogočajo Komisiji, da pride do novih ugotovitev o kršitvi.

383 Zato je treba ob upoštevanju navedenega preveriti, ali je Komisija storila napako, ker je družbo Transcatab kaznovala za ravnanje v obdobju od leta 1999 do leta 2002. V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da je Komisija v točki 497 obrazložitve izpodbijane odločbe izrecno navedla, da je vedela za vsa dejstva, za katera je družba Transcatab zagotovila dokaze, in drugič, da se v tem očitku trditve družbe Transcatab nanašajo samo na trajanje kartela. Ne nanašajo pa se na dejstva, ki bi lahko vplivala na težo kršitve.

384 Iz spisa je razvidno, da je Komisija 19. februarja 2002, ko je družba Deltafina zaprosila za imuniteto, vedela, da se je kartel začel leta 1995 in je trajal do leta 2001. Družba Deltafina je namreč v prošnji za imuniteto po eni strani izrecno priznala to okoliščino in po drugi strani predložila osem na roko napisanih zabeležk s srečanj in razprav

med predelovalci za leto 1999 ter po dve za leto 2000 in leto 2001. Poleg tega je treba navesti, da družba Transcatab samo trdi, da je prva zagotovila dokaze o več sporazumih in stikih med predelovalci v tem obdobju. Nasprotno pa ne trdi, da Komisija ni vedela, da je kartel med predelovalci deloval v obdobju od leta 1999 do leta 2002.

385 Poleg tega podrobna analiza izpodbijane odločbe pokaže tudi, da je Komisija svojo odločitev oprla na več informacij o stikih med predelovalci, ki jih je dobila od družb Deltafina in Dimon Italia, torej neodvisno od informacij, ki jih je zagotovila družba Transcatab.

386 Zlasti v zvezi z letom 1999 je iz izpodbijane odločbe razvidno, da je družba Deltafina zagotovila več podatkov o stikih med predelovalci v tem letu, na primer v točkah obrazložitve 159 (opomba št. 181), 195 (opomba št. 206), 199 (opomba št. 212) in 200 (opomba št. 214). Iz vseh teh opomb je razvidno, da je družba Deltafina vsebino srečanj opisala v izjavah, ki jih je vložila, še preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe.

387 V zvezi z razširitvijo kartela na presežno proizvodnjo je iz izpodbijane odločbe razvidno, da sta bili točki 144 in 148 napisani na podlagi informacij, ki jih je zagotovila družba Deltafina. Komisija je v dupliki pojasnila, da ti točki obrazložitve temeljita na dokumentih, ki jih je družba Deltafina predložila 22. februarja 2002, ponovno preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe. Dejstvo, da je bila ta razširitev pozneje formalizirana s sporazumom, ki ga je zagotovila družba Transcatab, ne spremeni presoje tega očitka družbe Transcatab z vidika točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi.

388 V zvezi z letom 2000 točki 203 (opomba št. 216) in 204 (opomba št. 218) obrazložitve izpodbijane odločbe kažeta, da je družba Deltafina zagotovila več dokazov o stikih med predelovalci v tem letu. V opombi št. 218 je med drugim pojasnjeno, da je družba Deltafina vsebino sestanka, opisanega v točki 204 obrazložitve izpodbijane odločbe, opisala v izjavah, predloženih, preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe, kar je Komisija v dupliki potrdila. Poleg tega je iz spisa razvidno, da je družba Deltafina 19. marca 2002 Komisiji predložila tudi informacije in dokumente v zvezi s stiki v tem letu.

389 V zvezi z letom 2001 je iz točk 209 (opomba št. 223) in 211 (opomba št. 225) obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je družba Deltafina, še preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje, Komisiji predložila dokumente, ki so dokazovali obstoj stikov med predelovalci v tem letu. Zlasti dokumenti 495, 498, 524 in 614, navedeni v teh dveh opombah, nedvoumno dokazujejo obstoj stikov med predelovalci v tem obdobju. Ti dokumenti tudi kažejo, da je Komisija, še preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe, izvedela za nezakonite stike med predelovalci, vključno z družbo Transcatab, vsaj do 15. oktobra 2001.

390 V zvezi z letom 2002 Komisija trdi, da je na podlagi telefaksa, navedenega v opombi št. 235 izpodbijane odločbe, ki ga je predložila družba Dimon, vedela, da so se v tem letu stiki med predelovalci nadaljevali. Kljub temu družba Transcatab trdi, da je bil ta dokument predložen po 18. aprilu 2002, ko je predložila dokumente za leto 2002, navedene v opombi št. 234.

391 V zvezi s tem je treba navesti, da tudi če bi družba Dimon Italia ta dokument predložila za družbo Transcatab, tako da bi bila ta prvo podjetje, ki je predložilo dokaze o srečanjih na začetku leta 2002, ta okoliščina ne bi imela nobene praktične posledice.

392 Po eni strani je, kot je navedeno v točki 389 zgoraj, iz spisa razvidno, da je Komisija imela dokaze o trajanju kartela vsaj od 15. oktobra 2001, preden je družba Transcatab zaprosila za znižanje globe. Ker se je kartel začel 29. septembra 1995 (glej točko 377 obrazložitve izpodbijane odločbe), česar družba Transcatab ne izpodbija, je treba ugotoviti, da je Komisija, še preden je družba Transcatab predložila dokumente, torej imela dovolj informacij za ugotovitev, da je kartel trajal več kot šest let. Že samo ta ugotovitev je Komisiji omogočala, da izhodiščni znesek globe poveča za 60 %. Iz tega sledi, da okoliščina, da je Komisija ugotovila štiri mesece daljše trajanje (do 19. februarja 2002), ni imela nobenega vpliva na določitev končne kazni.

393 Po drugi strani je treba spomniti, da je Komisija v točki 256 in naslednjih obrazložitve izpodbijane odločbe dokazala, ne da bi družba Transcatab izpodbijala to presojo (glej točko 233 zgoraj), da je bil kartel enotna in trajajoča kršitev. Komisija je tudi ugotovila, da je ta kršitev prenehala 19. februarja 2002, to je na dan, ko je družba Deltafina zaprosila za imuniteto. Družba Transcatab pa ni ne trdila ne dokazala, da je pred tem datumom nehala sodelovati pri kršitvi.

394 V zvezi s tem je treba spomniti, da je podjetje, ki je bilo udeleženo pri taki kršitvi s svojimi ravnanji, ki jih zajema pojem sporazuma ali usklajenega ravnanja s protikonkurenčnim ciljem v smislu člena 81(1) ES in ki pripomorejo k uresničitvi kršitve v celoti, odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru iste kršitve v vsem obdobju svoje udeležbe pri navedeni kršitvi (glej zgoraj v točki 222 navedeno sodbo BST proti Komisiji, točka 33 in navedena sodna praksa).

395 Prav tako podjetje lahko odgovarja za celotni kartel, tudi če je ugotovljeno, da je neposredno sodelovalo le pri enem ali pri nekaterih konstitutivnih elementih tega kartela, če je vedelo ali bi nujno moralo vedeti, prvič, da se je dogovor, pri katerem so podjetja

sodelovala, nanašal na celovit načrt, in drugič, da ima ta celovit načrt vse konstitutivne elemente omejevalnega sporazuma (zgoraj v točki 91 navedena sodba PVC II, točka 773; zgoraj v točki 130 navedena sodba HFB in drugi proti Komisiji, točka 231, in sodba Splošnega sodišča z dne 19. maja 2010 v zadevi Boliden in drugi proti Komisiji, T-19/05, ZOdl., str. II-1843, točka 61).

396 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da družba Transcatab ni zagotovila dokazov, da je priskrbela dejstva, za katera Komisija prej ni vedela in ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega kartela, ki bi upravičila dodelitev delne imunitete iz točke 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi. Zato družba Transcatab ne more trditi, da je Komisija storila očitno napako pri presoji in da je zato ni mogoče šteti za odgovorno za celo kršitev.

397 Zato je treba predloge za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe v celoti zavrniti. V zvezi s predlogi za spremembo izpodbijane odločbe Splošno sodišče meni, da v tem primeru ni nobenega elementa, ki bi upravičil znižanje globe, zato temu predlogu ni treba ugoditi. Iz vsega navedenega izhaja, da je treba tožbo v celoti zavrniti.

6. Nasprotna tožba Komisije

Trditve strank

398 Komisija trdi, da je družba Transcatab izpodbijala dejstva, zlasti trajanje kartela, ki jih je Komisija ugotovila v izpodbijani odločbi. S tem ko je družba Transcatab v prvem delu tretjega tožbenega razloga trdila, da se je v svojem ravnanju po letu 1999 omejila

izključno na panožne sporazume (glej točki 227 in 228 zgoraj), naj ne bi le izpodbijala razlage dejstev, ki jo je podala Komisija, ampak naj bi nasprotovala dejstvom, ki jih je že priznala. Družba Transcatab naj bi z izpodbijanjem trajanja kartela, ki je bistven element opisa dejstev, povzročila, da je znižanje globe za 30 %, ki ji ga je odobrila Komisija, postalo delno neupravičeno. Zato Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj odstotek znižanja globe zniža s 30 % na 25 % in pri izvajanju svoje neomejene sodne pristojnosti določi globo v višini 15 milijonov EUR.

399 Družba Transcatab nasprotuje nasprotni tožbi Komisije.

Presoja Splošnega sodišča

400 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je okoliščina, da družba Transcatab ni „izpodbijala dejstev, na katera se je Komisija oprla v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah“, ena od ugotovitev, na podlagi katere ji je Komisija dodelila 30-odstotno znižanje globe (glej točki 498 in 499 obrazložitve izpodbijane odločbe).

401 Vendar je iz odgovora družbe Transcatab na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah razvidno, da je, čeprav ni izrecno odgovorila na očitke Komisije v zvezi s trajanjem kršitve, kljub temu trdila, da ker so predelovalci od leta 1999 ravnali v skladu z zakonom št. 88/88, se jih od tega leta dalje ne sme šteti za odgovorne za protikonkurenčno ravnanje.

402 Čeprav je navedba tega argumenta v nasprotju z nekaterimi trditvami iz upravnega postopka in s tem, da nekateri vidiki analize Komisije niso bili izpodbijani, to ne zmanjša pomena ugotovitve, da je bil argument, ki ga vsebuje prvi del tretjega tožbenega razloga, že naveden v upravnem postopku. Ko je Komisija družbi Transcatab dodelila znižanje, je že vedela za ta argument, tako da z njim ni mogoče izpodbijati obstoja dejstev, da bi se ponovno preučilo znižanje, dodeljeno v izpodbijani odločbi na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi.

403 Zato je treba nasprotno tožbo Komisije zavrniti.

404 Ob upoštevanju navedenega je treba zavrniti tožbo v celoti in nasprotno tožbo Komisije.

Stroški

405 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Vendar pa lahko Splošno sodišče v skladu s členom 87(3), prvi pododstavek, tega poslovnika odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka stranka uspe samo deloma ali v izjemnih okoliščinah.

406 V tej zadevi družba Transcatab ni uspela s tožbo, Komisija pa ni uspela z nasprotno tožbo. Ker je predlagala le manjše povečanje globe, je treba ugotoviti, da s predlogi in tožbenimi razlogi nista uspeli predvsem tožeči stranki. V navedenih okoliščinah je treba odločiti, da tožeča stranka nosi svoje stroške in 90 % stroškov Komisije, medtem ko Komisija nosi 10 % svojih stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Nasprotna tožba Evropske komisije se zavrne.

3. Družba Transcatab SpA nosi svoje stroške in 90 % stroškov Komisije.

4. Komisija nosi 10 % svojih stroškov.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 5. oktobra 2011.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje ..... II - 6848

1. Upravni postopek ..... II - 6849

2. Izpodbijana odločba ..... II - 6851

Naslovniki izpodbijane odločbe ..... II - 6852

Določitev globe ..... II - 6856

Določitev izhodiščnega zneska glob ..... II - 6856

Določitev osnovnega zneska glob ..... II - 6859

Olajševalne okoliščine ..... II - 6860

Uporaba Obvestila o ugodni obravnavi ..... II - 6863

Postopek in predlogi strank ..... II - 6866

Pravo ..... II - 6868

1. Prvi tožbeni razlog: odgovornost matične družbe za kršitev družbe Transcatab .... II - 6869

Prvi del prvega tožbenega razloga: napačno razumevanje sodne prakse, neupoštevanje predloženih dokazov in kršitev pravice do obrambe ..... II - 6869

Trditve strank ..... II - 6869

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6871

– Kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe ..... II - 6871

– Neupoštevanje dokazov, predloženih, da se domneva ovrže ..... II - 6876

– Kršitev pravice do obrambe ..... II - 6880

Drugi del prvega tožbenega razloga: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 ..... II - 6883

Trditve strank ..... II - 6883

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6884

2. Drugi tožbeni razlog: določitev izhodiščnega zneska globe ..... II - 6886

Prvi del drugega tožbenega razloga: teža kršitve ..... II - 6886

Trditve strank ..... II - 6891

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6893

– Opredelitev kršitve kot zelo resne ..... II - 6894

– Dejanski vpliv kršitve na trg ..... II - 6895

– Geografski obseg trga ..... II - 6899

– Kršitev obveznosti obrazložitve ..... II - 6900

– Kršitve pravice do obrambe ..... II - 6902

Drugi del drugega tožbenega razloga: kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj pri določanju osnovnega zneska globe .. II - 6903

Trditve strank ..... II - 6903

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6904

– Kršitev načela sorazmernosti ..... II - 6904

– Kršitev načela enakega obravnavanja ..... II - 6909

– Kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj ..... II - 6910

Tretji del drugega tožbenega razloga: kršitev načela sorazmernosti pri upoštevanju odvračalnega učinka kazni in finančnega položaja družbe Transcatab ..... II - 6912

Trditve strank ..... II - 6912

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6913

3. Tretji tožbeni razlog: določitev osnovnega zneska globe ..... II - 6916

Prvi del tretjega tožbenega razloga: napačno povečanje globe zaradi trajanja kršitve ..... II - 6916

Trditve strank ..... II - 6916

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6918

– Povečanje globe zaradi trajanja sporazuma ..... II - 6918

– Neobstoj škode za potrošnike ..... II - 6923

Drugi del tretjega tožbenega razloga: kršitev načela ne bis in idem in pomanjkljiva obrazložitev ..... II - 6924

Trditve strank ..... II - 6924

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6925

Tretji del tretjega tožbenega razloga: kršitev načela enakega obravnavanja ..... II - 6927

Trditve strank ..... II - 6927

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6928

4. Četrti tožbeni razlog: nekatere olajševalne okoliščine ..... II - 6930

Prvi del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da se kartel ni izvajal .. II - 6930

Trditve strank ..... II - 6930

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6930

Drugi del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da so se sporne dejavnosti nehale izvajati, preden je posegla Komisija ..... II - 6932

Trditve strank ..... II - 6932

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6933

Tretji del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da obstaja utemeljen dvom o tem, ali je sporno ravnanje kršitev ..... II - 6936

Obstoj utemeljenega dvoma o nezakonitosti spornega ravnanja ..... II - 6937

– Trditve strank ..... II - 6937

– Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6938

Različno obravnavanje glede na zadevo Surovi tobak – Španija ..... II - 6942

– Trditve strank ..... II - 6942

– Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6943

Četrti del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da je družba Transcatab učinkovito sodelovala v postopku ..... II - 6945

Trditve strank ..... II - 6945

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6946

Peti del četrtega tožbenega razloga: olajševalna okoliščina, da ni bilo precedensa v zvezi s trgom surovega tobaka, ko je Komisija začela preiskave ..... II - 6950

Trditve strank ..... II - 6950

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6950

Šesti del četrtega tožbenega razloga: socialno-ekonomske značilnosti sektorja surovega tobaka v Italiji in kriza v tem sektorju ..... II - 6952

Trditve strank ..... II - 6952

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6953

5. Peti tožbeni razlog: uporaba Obvestila o ugodni obravnavi ..... II - 6955

Trditve strank ..... II - 6955

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6956

Prvo podjetje, upravičeno do znižanja globe ..... II - 6956

Točka 23, zadnji odstavek, Obvestila o ugodni obravnavi ..... II - 6959

6. Nasprotna tožba Komisije ..... II - 6966

Trditve strank ..... II - 6966

Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6967

Stroški ..... II - 6968